

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

ХИМИМПОРТ АД

31 декември 2010 г.

Съдържание

	Страница
Годишен консолидиран доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Пояснения към консолидирания финансов отчет	7

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Пояснение	31.12.2010 '000 лв	31.12.2009 '000 лв
Активи		
Нетекущи активи		
Имоти, машини и съоръжения	8	551 032
Инвестиционни имоти	10	50 357
Инвестиции в асоциирани предприятия	6	102 494
Репутация	11	46 993
Други нематериални активи	12	83 195
Дългосрочни финансови активи	13	1 226 814
Дългосрочни вземания от свързани лица	45	3 439
Отсрочени данъчни активи	14	2 946
Нетекущи активи		<u>2 067 270</u>
		1 986 911
Текущи активи		
Материални запаси	15	32 651
Краткосрочни финансови активи	16	1 071 875
Краткосрочни вземания от свързани лица	45	206 798
Търговски вземания	17	157 948
Данъчни вземания	18	5 083
Други вземания	19	327 370
Пари и парични еквиваленти	20	681 959
Текущи активи		<u>2 483 684</u>
		1 556 439
Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба	21	33 476
		6 535
Общо активи		<u><u>4 584 430</u></u>
		<u><u>3 549 885</u></u>

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Дата: 29 април 2011 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2011 г.:

Консолидиран отчет за финансовото състояние
 (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31.12.2010 '000 лв	31.12.2009 '000 лв
Собствен капитал			
Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД			
Акционерен капитал	22.1	229 759	229 862
Премиен резерв	22.2	219 761	219 995
Други резерви	22.3	(3 124)	(9 093)
Неразпределена печалба от минали години		526 222	403 118
Печалба за годината		133 869	129 531
		<u>1 106 487</u>	<u>973 413</u>
Неконтролиращо участие		217 796	195 339
Общо собствен капитал		<u>1 324 283</u>	<u>1 168 752</u>
Специализирани резерви	23	<u>119 967</u>	<u>106 751</u>
Пасиви			
Нетекучи пасиви			
Дългосрочни финансови задължения	24	855 309	614 523
Задължения към осигурени лица	25	353 798	120 976
Дългосрочни търговски задължения	26	23 178	24 317
Дългосрочни задължения към свързани лица	45	826	-
Задължения по финансов лизинг	9.1	26 126	32 899
Пенсионни и други задължения към персонала	27.2	2 118	2 206
Други дългосрочни задължения	29	2 326	2 725
Други провизии		387	383
Отсрочени данъчни пасиви	14	21 737	18 748
Нетекучи пасиви		<u>1 285 805</u>	<u>816 777</u>
Текущи пасиви			
Краткосрочни финансови задължения	24	1 506 223	1 260 153
Търговски задължения	26	234 624	106 815
Краткосрочни задължения към свързани лица	45	25 630	7 452
Задължения по финансов лизинг	9.1	8 814	10 083
Пенсионни и други задължения към персонала	27.2	12 588	13 480
Данъчни задължения	28	13 512	13 765
Други задължения	29	52 984	45 857
Текущи пасиви		<u>1 854 375</u>	<u>1 457 605</u>
Общо пасиви		<u>3 140 180</u>	<u>2 274 382</u>
Общо собствен капитал, резерви и пасиви		<u>4 584 430</u>	<u>3 549 885</u>

Изготвил: _____
 /А. Керезов/

Изпълнителен директор: _____
 /И. Каменов/

Дата: 29 април 2011 г.

Заверил съгласно **Одиторски доклад** от 30 април 2011 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 140 до стр. 146 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за всеобхватния доход

	Пояснение	2010 '000 лв	2009 '000 лв
Приходи от нефинансова дейност	30	636 783	574 962
(Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи	31	(2 353)	39 266
Разходи за нефинансова дейност	32	(557 357)	(532 906)
Нетен резултат от нефинансова дейност		77 073	81 322
Приходи от застраховане	33	289 963	270 704
Разходи по застраховане	34	(275 972)	(252 146)
Нетен резултат от застраховане		13 991	18 558
Приходи от лихви	35	199 819	175 243
Разходи за лихви	36	(113 255)	(99 547)
Нетни приходи от лихви		86 564	75 696
Положителни разлики от операции с финансови инструменти	37	300 019	170 500
Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти	38	(178 925)	(64 414)
Нетен резултат от операции с финансови инструменти		121 094	106 086
Административни разходи	39	(167 425)	(160 215)
Печалба от придобивания	40	6 940	2 389
Дял от печалбата от инвестиции в асоциирани предприятия	6	8 995	6 477
Други финансови приходи	41	29 064	33 286
Доход за разпределяне по осигурителни партиди		(16 770)	(7 292)
Печалба за периода преди данъци		159 526	156 307
Разходи за данъци	42	(9 011)	(12 315)
Нетна печалба за периода		150 515	143 992
Друг всеобхватен доход		(3 323)	(2 814)
Дял от изменения в асоциирани предприятия		5 566	1 174
Преценка на финансови активи		152 758	142 352
Общо всеобхватен доход		152 758	142 352

Печалба, принадлежаща на:

Акционерите на Химимпорт АД	133 869	129 531
Неконтролиращо участие	16 646	14 461

Общо всеобхватен доход принадлежащ на:

Акционерите на Химимпорт АД	136 063	127 787
Неконтролиращо участие	16 695	14 565
Основен доход на акция в лв.	43	0.9235
Нетен доход на акция с намалена стойност в лв.	43	0.6170

Изготвил: _____

Изпълнителен директор: _____

/А. Керезов/

/И. Каменов/

Дата: 29 април 2011 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2011 г.:

Пояснението към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 146 представяват неразделна част от него.

Handwritten signatures in blue ink, including the signature of the Executive Director and the auditor's signature.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са в '000 лв.

	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД				Общо	Неконтролиращо участие	Общо капитал
	Акционерен капитал	Премийни резерви	Други резерви	Неразпределена печалба			
Салдо към 1 януари 2010 г.	229 862	219 995	(9 093)	532 649	973 413	195 339	1 168 752
Увеличение на акционерния капитал и резервите от продажба на собствени акции, придобити от дъщерни дружества	131	383	-	-	514	-	514
Намаление на резервите от собствени акции, придобити от дъщерни дружества	(234)	(617)	-	-	(851)	-	(851)
Бизнес комбинации	-	-	452	(3 104)	(2 652)	5 762	3 110
Транзакции със собствениците	(103)	(234)	452	(3 104)	(2 989)	5 762	2 773
Печалба за периода до 31 декември 2010 г.	-	-	-	133 869	133 869	16 646	150 515
Друг всеобхватен доход	-	-	-	(3 323)	(3 323)	-	(3 323)
Дял от изменения в асоциирани предприятия	-	-	-	-	-	-	-
Преоценка на финансови инструменти	-	-	5 517	-	5 517	49	5 566
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	5 517	130 546	136 063	16 695	152 758
Салдо към 31 декември 2010 г.	229 759	219 761	(3 124)	660 091	1 106 487	217 796	1 324 283

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Дата: 29 април 2011 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от 30 април 2011 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 146 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са в '000 лв.

	Собствен капитал, принадлежащ на акционерите на Химимпорт АД				Общо	Неконтролиращо участие	Общо капитал
	Акционерен капитал	Премийни резерви	Други резерви	Неразпределена печалба			
Салдо към 1 януари 2009 г.	144 139	192 972	(9 073)	372 393	700 431	188 610	889 041
Увеличение на акционерния капитал и резервите от продажба на собствени акции, придобити от дъщерни дружества	218	199	-	-	417	-	417
Намаление на резервите от собствени акции, придобити от дъщерни дружества	(4 141)	(1 308)	-	-	(5 449)	-	(5 449)
Увеличение на акционерния капитал и премийния резерв от емисия на привилегирани акции	89 646	28 132	-	-	117 778	-	117 778
Бизнес комбинации	-	-	(890)	33 539	32 649	(7 836)	24 813
Транзакции със собствениците	85 723	27 023	(890)	33 539	145 395	(7 836)	137 559
Печалба за периода до 31 декември 2009 г.	-	-	-	129 531	129 531	14 461	143 992
Друг всеобхватен доход	-	-	-	(2 814)	(2 814)	-	(2 814)
Дял от изменения в асоциирани предприятия	-	-	1 070	-	1 070	104	1 174
Преоценка на финансови инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	1 070	126 717	127 787	14 565	142 352
Дарения	-	-	(200)	-	(200)	-	(200)
Салдо към 31 декември 2009 г.	229 862	219 995	(9 093)	532 649	973 413	195 339	1 168 752

Изготвил:

/А. Керезов/

Изпълнителен директор:

/И. Каменов/

Дата: 29 април 2011 г.

Завършил съгласно одиторски доклад от 30 април 2011 г.:

Per. №032

Пояснения към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 146 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за паричните потоци

Пояснение	31.12.2010	31.12.2009
	'000 лв.	'000 лв.
Постъпления от краткосрочни заеми	267 516	117 692
Плащания по краткосрочни заеми	(195 481)	(161 901)
Продажба на текущи финансови активи	185 617	216 305
Придобиване на текущи финансови активи	(226 816)	(204 807)
Постъпления от клиенти	661 265	567 463
Плащания на доставчици	(559 495)	(621 351)
Постъпления от осигурени лица	90 292	38 386
Плащания на осигурени лица	(28 329)	(5 818)
Плащания към персонала и осигурителни институции	(112 103)	(91 337)
Постъпления от банкова дейност	44 187 527	36 160 566
Плащания за банкова дейност	(43 822 002)	(36 105 852)
Постъпления от застрахователна дейност	149 747	136 715
Плащания за застрахователна дейност	(77 751)	(72 317)
Платени данъци върху печалбата	(9 355)	(12 103)
Други постъпления	(9 358)	14 218
Нетен паричен поток от оперативна дейност	501 274	(24 141)
Инвестиционна дейност		
Придобиване на дъщерни предприятия, нетно	(263)	(5 738)
Получени дивиденди	955	-
Продажба на имоти, машини и съоръжения	8 400	21 257
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(13 594)	(65 987)
Придобиване на нематериални активи	(506)	(3 658)
Продажба на инвестиционни имоти	265	7 607
Придобиване на инвестиционни имоти	(2 345)	(2 405)
Продажба на дъщерни и асоциирани предприятия, нетно	(59)	18 460
Продажба на нетекущи финансови активи	131 022	95 269
Придобиване на нетекущи финансови активи	(176 472)	(146 548)
Получени лихви	34 038	14 993
Постъпления от предоставени заеми	(300 281)	(45 960)
Плащания по предоставени заеми	105 758	37 668
Други постъпления/(плащания)	13 390	(425)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(199 692)	(75 467)
Финансова дейност		
Постъпления от емисия на привилегировани акции	-	199 015
Плащания на комисионни по емисия на прилив. акции	-	(3 991)
Изплатен гарантиран дивидент по привилегировани акции	(8 506)	-
Покупка на собствени акции	1 022	(9 670)
Постъпления от получени заеми	50 117	181 825
Плащания по получени заеми	(57 774)	(332 763)
Платени лихви	(29 951)	(17 221)
Плащания по финансов лизинг	(11 248)	(5 126)
Други плащания	(636)	5 910
Нетен паричен поток от финансова дейност	(56 976)	17 979
Загуба от валутна преоценка	(224)	(3)
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	437 801	519 436
Нетно намаление на пари и парични еквиваленти	244 158	(81 635)
Пари и парични еквиваленти в края на периода	20 681 959	437 801

Изготвил:

/А.Керезов/

Изпълнителен директор:

/И.Каменов/

Дата: 29 април 2011 г.

Заверил съгласно банковски доклад от 30 април 2011 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 146 до стр. 146 представляват неразделна част от него.

Handwritten signatures of the preparer and the executive director.

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Химимпорт АД е регистрирано като акционерно дружество от Софийски градски съд на 24.01.1990 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството е ул. Стефан Караджа 2, гр. София.

Дружеството е регистрирано на Българска Фондова Борса – София на 30 октомври 2006 г.

Химимпорт АД (Групата) включва дружеството-майка и всички дъщерни дружества, посочени в пояснение 5.1. Информация относно наименованието, страната на учредяване, дяловото участие за всяко дъщерно дружество, включено в консолидацията, е предоставена в пояснение 5.1.

Основната дейност на Групата се състои в:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които Групата участва;
- Банкови услуги, финанси, застраховане и пенсионно осигуряване;
- Секюритизация на недвижими имоти и вземания;
- Добив на нефт и газ;
- Изграждане на мощности в областта на нефтопреработвателната промишленост, производството на биогорива и производство на изделия от каучук;
- Производство и търговия с петролни и химически продукти;
- Производство на растителни масла, изкупуване, преработка и търговия със зърнени храни;
- Авиационен транспорт и наземни дейности по обслужване и ремонт на самолети и самолетни двигатели;
- Речен и морски транспорт и пристанищна инфраструктура;
- Търговско представителство и посредничество;
- Комисионна, спедиционна и складова дейност.

Дружеството-майка се управлява чрез двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членове на Надзорния съвет на дружеството-майка са:

Химимпорт Инвест АД
ЦКБ Груп ЕАД
Марияна Баждарова

Членове на Управителния съвет на дружеството-майка са:

Александър Керезов
Иво Каменов
Марин Митев
Никола Мишев
Миролюб Иванов
Цветан Ботев

Дружеството-майка се представлява от изпълнителните директори Иво Каменов и Марин Митев, заедно и поотделно.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС.

Финансовият отчет е консолидиран отчет на дружеството. Дружеството-майка е публикувало и индивидуален отчет на 31 март 2011 г.

Отделните елементи на консолидирания финансов отчет на Групата се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятията от Групата извършват дейността си (“функционална валута”). Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева (лв.), което е функционалната валута на предприятието майка. Това е функционалната валута на дружеството-майка и на дъщерните дружества, с изключение на дъщерните дружества, действащи в Холандия, Германия и Словакия, чиято функционална валута е евро, и на дъщерните дружества, действащи в Македония, чиято функционална валута е македонски денар. Валутата на представяне на Групата е български лева.

Всички суми са представени в хиляди лева (‘000 лв.) (включително сравнителната информация за 2009 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2010 г.:

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (изменен) – Допълнителни освобождавания за предприятия, прилагащи за първи път МСФО, приет от ЕС на 25 юни 2010 г.;
- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (ревизиран 2008 г.), приет от ЕС на 25 ноември 2009 г.;
- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) - Сделки в рамките на групата с плащане на базата на акции, приет от ЕС на 23 март 2010 г.;
- МСФО 3 „Бизнес комбинации” (ревизиран 2008 г.), приет от ЕС на 12 юни 2009 г.;
- МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (ревизиран 2008 г.), приет от ЕС на 12 юни 2009 г.;
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (изменен) - Отговарящи на условията хеджирани позиции, приет от ЕС на 16 септември 2009 г.;

- КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти” в сила от 1 януари 2009 г., приет от ЕС на 23 юли 2009 г. за периоди към или след 1 януари 2010 г.;
- КРМСФО 16 “Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция” в сила от 1 октомври 2009 г., приет от ЕС за периоди към или след 1 юли 2009 г.;
- КРМСФО 17 „Разпределение на непарични активи на собствениците”, приет от ЕС на 25 ноември 2009 г.;
- КРМСФО 18 „Прехвърляне на активи от клиенти”, приет от ЕС на 27 ноември 2009 г. в сила за периоди към или след 31 октомври 2009 г.;
- Годишни подобрения 2008 г. – МСФО 5 „Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности”, приети от ЕС;
- Годишни подобрения 2009 г., приети от ЕС на 23 март 2010 г.

Съществените ефекти, както в текущия период, така и в предходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

Изменението на МСФО 1 - Допълнителни освобождавания за предприятия, прилагащи за първи път МСФО – освобождава предприятия, които прилагат метод за признаване на всички разходи, свързани с активи за добив на нефт и газ, от ретроспективно прилагане на МСФО. Изменението предвижда освобождаване на предприятия с вече сключени лизингови договори от изискването за преразглеждане на тяхното класифициране съгласно КРМСФО 4 „Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг”.

МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (ревизиран 2008 г.) предвижда подобрения в структурирането на съществуващия стандарт, което ще улесни неговото разбиране и изменение в бъдеще. Не са въведени промени в счетоводните изисквания към предприятия, прилагащи за първи път МСФО.

Измененията на МСФО 2 - Сделки в рамките на групата с плащане на базата на акции - изясняват счетоводното отчитане в индивидуални и консолидирани финансови отчети на трансакции на базата на акции, при които на доставчика на стоките или услугите се плаща с парични средства и задължението се поема от друго предприятие в рамките на групата. В случай че предприятието майка заплаща възнаграждение на служители на дъщерно предприятие, сделката се оценява като сделка с плащане на базата на акции, уреждана с парични средства в индивидуалните и консолидирани отчети на предприятието майка (предприятието майка е предоставило възнаграждението и е задължено да го изплати в парични средства), и като сделка с плащане на базата на акции, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал във финансовите отчети на дъщерното предприятие (дъщерното предприятие няма задължение да изплати възнаграждението).

МСФО 3 „Бизнес комбинации” (ревизиран 2008 г.) предвижда отчитането по метода на покупката. Разходите, свързани с придобиването, не са вече част от цената на придобиване и се признават директно в печалбата или загубата. Възнаграждението включва справедливата стойност на всички дялове, които придобиващият е притежавал преди това в придобиваното предприятие като дялове в асоциирано или съвместно предприятие или други дялове в собствения капитал на придобиваното предприятие. Ако тези дялове не са били отчитани по справедлива стойност, те се оценяват по справедлива стойност, като разликата се отчита в печалбата или загубата. Ревизируваният стандарт дава

възможност на предприятията за всяка транзакция да оценяват неконтролиращото участие (преди миноритарно участие) пропорционално на стойността на разграничимите активи и пасиви или по справедлива стойност към датата на придобиване. При втория случай ще се признава репутация и във връзка с неконтролиращото участие.

МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (ревизиран 2008 г.) изисква задължително прилагане на модела на икономическата единица, според който всички участници в собствения капитал на дадено дружество се считат за негови собственици, дори и те да не са собственици на предприятието майка. Частичното освобождаване от дял в дъщерно предприятие, в което предприятието майка запазва контрол, не води до възникване на печалба или загуба, а до увеличаване или намаляване на собствения капитал. Покупка на цялото неконтролиращо участие или на част от него се третира като сделка със собственици и се отчита в капитала.

Изменението на МСС 39 - Отговарящи на условията хеджирани позиции – не позволява определянето на инфлацията като хеджиран компонент на финансовите инструменти с фиксирана лихва и опционните договори. В хеджирания риск не следва да се включва стойността във времето.

КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти” дава насоки за отчитането на дадено споразумение по МСС 11 „Договори за строителство” или по МСС 18 „Приходи” в зависимост от неговите условия. МСС 11 се прилага, когато споразумението отговаря на определението за договор за строителство, в случай че купувачът е в състояние да определя основните структурни елементи на проекта преди или по време на изпълнение на договора. МСС 18 се прилага, когато споразумението е за продажба на стоки и купувачът има само ограничена възможност за оказване на влияние при определяне на основните структурни елементи на проекта преди или по време на изпълнение на договора. В допълнение, ако предприятието е отговорно единствено за монтирането на материали, доставени от клиента, а не за тяхното закупуване, се прилагат указанията на МСС 18 за продажба на услуги. Ако предприятието е отговорно за покупката и монтажа на материали се прилагат изискванията на МСС 18 за продажба на стоки.

КРМСФО 16 “Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция” разяснява, че хеджираният риск се отнася за разлики във функционалната валута между предприятие майка и негово дъщерно предприятие. Хеджираният риск не може да се отнася за валутата, във която се представят отчетите на групата. Хеджиращите инструменти могат да бъдат държани от всяко дружество от групата освен дъщерното предприятие, което е хеджирано.

КРМСФО 17 „Разпределение на непарични активи на собствениците” разяснява как предприятието следва да отчита разпределение на активи освен парични средства под формата на дивиденди на неговите собственици. Задължението за дивидент се оценява на базата на справедливата стойност на активите, подлежащи на разпределение. Разликата между справедливата стойност на дивидентите и балансовата стойност на нетните активи се признава в печалбата или загубата. Допълнителни оповестявания са необходими, в случай че активите, подлежащи на разпределение, отговарят на дефиницията за преустановени дейности съгласно МСФО 5 „Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности”.

КРМСФО 18 „Прехвърляне на активи от клиенти” изисква активи, получени от клиент, които предприятието използва, за да свърже клиента с мрежа и/или да му осигури

постоянен достъп до стоки или услуги, да бъдат оценявани първоначално по справедлива стойност и съответният приход да бъде признат незабавно в печалбата или загубата. Ако съществува задължение за бъдещо сервизно обслужване, приходът следва да се разсрочва за съответния период.

Годишни подобрения 2008 г.:

- Изменението на МСФО 5 „Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности” пояснява, че предприятието, което има план за продажба, включващ загуба на контрол над дъщерно предприятие, следва да класифицира всички активи и пасиви на дъщерното предприятие като държани за продажба, когато са изгълнени и критериите съгласно параграфи 6-8, независимо от това дали предприятието ще запази неконтролирано участие в дъщерното предприятие след продажбата.

Годишните подобрения 2009 г. включват промени в следните стандарти:

- Изменението на МСФО 2 съгласува обхвата на МСФО 3 (ревизиран) и МСФО 2 и потвърждава, че комбинация от предприятия или структури, намиращи се под общ контрол и участие на предприятие в образуването на съвместно предприятие не са в обхвата на МСФО 2.

- Изменението на МСФО 5 пояснява, че с МСФО се определят оповестяванията, изисквани във връзка с нетекущите активи (или групи за освобождаване), класифицирани като държани за продажба или преустановени дейности. Оповестяванията в другите МСФО не се прилагат към тези активи (или групи за освобождаване), освен ако не се изискват специфични оповестявания във връзка с нетекущите активи (или групи за освобождаване), класифицирани като държани за продажба или преустановени дейности, или оповестявания за оценяването на активите и пасивите в рамките на дадена група за освобождаване, която не попада в обхвата на изискванията за оценяване на МСФО 5, като тези оповестявания не присъстват вече в други бележки към финансовите отчети.

- Изменението на МСФО 8 пояснява, че оповестяването на оценка на сегментни активи се изисква единствено, ако тази информация се преглежда от ръководителя, вземащ главните оперативни решения.

- Изменението на МСС 1 пояснява, че класификацията на даден пасив не се влияе от условията във връзка с него, които биха позволили на контрагента при желание да го уреди чрез издаване на инструменти на собствения капитал.

- Изменението на МСС 7 пояснява, че като инвестиционна дейност могат да бъдат класифицирани само разходите, чиито резултат е признат в отчета за финансовото състояние актив.

- Изменението на МСС 17 изисква при договор за лизинг, включващ земя и сгради, да се извършва отделно класифициране на елементите земя и сгради като финансов или оперативен лизинг в съответствие с изискванията на МСС 17.

- Изменението на МСС 18 включва допълнителен параграф към приложението на МСС 18 с указания в кои случаи дружеството действа като принципал или агент.

- Изменението на МСС 36 пояснява, че с цел тестване за обезценка всяка от единиците или групи от единици, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, не следва да надвишава по размер оперативен сегмент, както е определен в параграф 5 от МСФО 8 „Оперативни сегменти” преди агрегацията.

- Изменението на МСС 38 отменя изключението, съгласно което нематериален актив не се признаваше, ако не можеше да се оцени надеждно неговата справедлива стойност. Изменението определя различни техники за оценяване, които могат да бъдат използвани за оценка на нематериални активи, когато липсва активен пазар.

- Изменението на МСС 39 пояснява, че изключението от обхвата съгласно МСС 39.2(ж) се отнася единствено до форуърдни договори между купувач и акционер продавач за покупка или продажба на придобито предприятие, с които би се постигнала бизнес комбинация на бъдеща дата на придобиване, в случай че срокът на форуърдния договор не надвишава разумен период, който е обичаен за получаването на необходимите разрешения и приключването на сделката.
- Изменението на КРМСФО 9 пояснява, че КРМСФО 9 не се прилага към внедрени деривативи в договори, получени при бизнес комбинация (както е определена в МСФО 3 (ревизиран 2008 г.), комбинация от предприятия или структури, намиращи се под общ контрол или образуването на съвместно предприятие.
- Изменението на КРМСФО 16 пояснява, че хеджиращият инструмент може да бъде държан от всяко предприятие или предприятия в рамките на групата включително и от хеджираното предприятие.

Всички останали нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, в сила от 1 януари 2010 г., не са пряко свързани с дейността на Групата и нямат значителен ефект върху консолидирания финансов отчет.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрението на този консолидиран финансов отчет, някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Групата.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Групата за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу:

МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (изменен) – Ограничени освобождавания от сравнителни оповестявания съгласно МСФО 7 за предприятия, прилагащи за първи път МСФО – в сила от 1 юли 2010 г., приет от ЕС на 30 юни 2010 г.

Изменението на МСФО 1 - Ограничени освобождавания от сравнителни оповестявания съгласно МСФО 7 за предприятия, прилагащи за първи път МСФО – разрешава на предприятията, прилагащи за първи път МСФО, да не представят сравнителна информация при оповестяванията съгласно изменението на МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестяване” от март 2009 г. в първата година на прилагане на МСФО.

МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” - изменения относно свръхинфлация и фиксирани дати, в сила от 1 юли 2011 г., все още не са приети от ЕС

Измененията включват две промени в стандарта. Датата 1 януари 2004 г. е заменена с датата на преминаване към МСФО при сделки, свързани с отписване на активи и пасиви, и при определяне на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, като се използват техники за оценяване. Втората промяна позволява на дружества след период на свръхинфлация да оценяват финансовите активи и пасиви, държани преди нормализирането на икономиката, по справедлива стойност и да я използва като приета стойност при изготвянето на първия отчет по МСФО.

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – отписване – в сила от 1 юли 2011 г., все още не е приет от ЕС

Изменението на МСФО 7 води до по-голяма прозрачност при отчитането на сделки с прехвърляне на финансови инструменти и улеснява разбирането на ползвателите на финансовите отчети относно излагането на рискове при прехвърляне на финансови активи и ефекта от тях върху финансовото състояние на дружеството, особено в случай на секюритизиране на финансови активи.

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” до края на 2010 г. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Дружеството следва да оцени ефекта от измененията върху финансовия отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

МСС 12 „Данъци върху доходи” – отсрочени данъци – в сила от 1 януари 2012 г., все още не е приет от ЕС

Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. Тъй като при инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 „Инвестиционни имоти”, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба, се въвежда изключение от посочения принцип - опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в стандарта са включени указанията на ПКР 21 „Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизуеми активи” и разяснението е отменено.

МСС 24 „Оповестяване на свързани лица” (изменен) в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.

Изменението отменя изискването за предприятия от публичния сектор да оповестяват в детайли всички трансакции с правителството и други предприятия от публичния сектор. Не се изисква оповестяване на трансакциите между предприятия от публичния сектор и правителството, както и всички други предприятия от публичния сектор. Вместо това е необходимо оповестяване на името на правителството, характера на връзката, вида и размера на всяка отделно значима сделка и качествено и количествено определяне на размера на общо значими сделки.

МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 февруари 2010, приет от ЕС на 24 декември 2009 г.

С изменението на МСС 32 се уточнява как се отчитат някои права, когато емитираните инструменти са деноминирани във валута, различна от функционалната валута на емитента. Ако тези инструменти са емитирани пропорционално на съществуващите акционери на емитента, за фиксирана парична сума, те следва да бъдат класифицирани като собствен капитал, дори ако тяхната цена на упражняване е деноминирана във валута, различна от функционалната валута на предприятието.

КРМСФО 14 „Предплащане на минимално финансиране” в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.

Изменението на КРМСФО 14 изисква признаването на актив в размер на доброволно предплащане на пенсионни вноски за минимално финансиране по отношение на бъдещи услуги. Предплатените вноски водят до намаляване на размера на минималното финансиране в бъдещи периоди.

КРМСФО 19 „Погасяване на финансови задължения с инструменти на собствения капитал” в сила от 1 юли 2010 г., приет от ЕС на 23 юли 2010 г.

КРМСФО 19 изяснява отчитането на финансови пасиви с предоговорени условия, които предвиждат погасяването на задълженията чрез издаване на инструменти на собствения капитал за кредитора. Според КРМСФО 19 инструментите на собствения капитал, издадени за погасяване на задължение, представляват платено възнаграждение и изисква признаването на резултата в печалбата или загубата. Това съответства на основния подход при отписването на задължения според МСС 39. Размерът на печалбата или загубата се определя като разлика между балансовата стойност на финансовия пасив и справедливата стойност на издадените инструменти на собствения капитал. В случай че справедливата стойност на инструментите на собствения капитал не може да се оцени надеждно, се използва справедливата стойност на съществуващото финансово задължение за оценяване на печалбата или загубата и на издадените инструменти на собствения капитал.

Годишни подобрения 2010 г. в сила от 1 януари 2011 г., освен ако не е посочена друга дата, все още не са приети от ЕС:

-Изменението на МСФО 1 пояснява, че предприятия, прилагачи за първи път МСФО, не прилагат МСС 8 при промени в счетоводната политика, възникнали в резултат на преминаването към МСФО или през периодите на първия финансов отчет, изготвен съгласно МСФО. Изменението изисква от предприятията, прилагачи за първи път МСФО, да оповестят и обяснят промените в счетоводната политика или използването на освобождаванията съгласно МСФО 1 в периода между първия междинен финансов отчет и първия годишен финансов отчет съгласно МСФО.

Изменението на МСФО 1 разширява обхвата при използването на оценка по справедлива стойност, предизвикана от конкретно събитие. В първия си финансов отчет съгласно МСФО предприятие, прилагачо за първи път МСФО, може да използва оценка по справедлива стойност, предизвикана от конкретно събитие, като приета стойност и признава корекцията от преоценката в неразпределената печалба. Това важи и в случаите, когато конкретното събитие се е състояло след датата на преминаване към МСФО, но през периодите, включени в първия финансов отчет съгласно МСФО. Другите правила на МСФО 1 се прилагат към датата на преминаване към МСФО.

Изменението на МСФО 1 разрешава на предприятия с оперативна дейност, при която продажните цени подлежат на държавно регулиране, да използват балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи, определена на базата на

счетоводните стандарти, прилагани по-рано от предприятието, като приета стойност към датата на преминаване към МСФО.

-Изменението на МСФО 3 (в сила от 1 юли 2010 г.) пояснява, че признатото условно възнаграждение в резултат на бизнес комбинации преди датата на прилагане на МСФО 3 (ревизиран 2008 г.) не следва да бъде коригирано към датата на прилагане на МСФО 3 (ревизиран 2008 г.) и дава указания за последващото му оценяване.

Правото на избор при оценяването на неконтролиращото участие по справедлива стойност или пропорционално на стойността на разграничимите нетни активи на придобивания се прилага само за компонентите на неконтролиращото участие, които удостоверяват собственост и дават право на техните притежатели да получат пропорционален дял от нетните активи на придобивания в случай на ликвидация. Изменението на МСФО 3 пояснява, че всички други компоненти на неконтролиращото участие следва да бъдат оценявани по справедлива стойност към датата на придобиване, освен ако не се изисква друга оценка съгласно МСФО.

Изменението на МСФО 3 пояснява насоките за отчитане на трансакции за плащане на базата на акции на придобивания, които придобиващият се съгласява или отказва да приеме, в съответствие с метода съгласно МСФО 2 към датата на придобиване.

-Изменението на МСФО 7 пояснява изискванията за оповестяване на стандарта, като отстранява несъответствия, повтарящи се изисквания и отделни оповестявания, които могат да бъдат подвеждащи.

-Изменението на МСС 1 пояснява, че предприятията могат да представят изискваните равнения за всеки компонент от другия всеобхватен доход в отчета за промените в собствения капитал или в поясненията към финансовия отчет.

-Измененията на МСС 21, МСС 28 и МСС 31 (в сила от 1 юли 2010 г.) са свързани с изискванията при перспективното прилагане на промените в МСС 27 от 2008 г.

-Изменението на МСС 34 цели подобряване на междинното финансово отчитане като пояснява изискваните оповестявания включително актуалните изменения в изискванията на МСФО 7.

-Изменението на КРМСФО 13 пояснява, че когато справедливата стойност на наградите кредити (напр. бонус точки) се оценява на базата на стойността на наградите, които ще бъдат предоставени, при определянето на справедливата стойност на дадените награди кредити трябва да се вземат пред вид очакваните кредити, които няма да бъдат използвани както и отстъпки или поощрения, които биха били предложени на клиенти, които не са спечелили награди кредити при първоначална покупка.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания

финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя консолидирания отчет за всеобхватния доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година. Ръководството на групата счита, че не е необходимо да представя сравнителна информация за втора предходна година, тъй като сравнителната информация за 2008 г. съответства на тази, която е оповестена в консолидирания финансов отчет към 31 декември 2009 г. Когато е необходимо, сравнителните данни са рекласифицирани и/или преизчислени, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието-майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2010 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, при които Групата упражнява контрол върху финансовата и оперативната им политика. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в отчетната стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно

предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. За бизнес комбинации, осъществени след 1 януари 2010 г., са приложени изискванията на МСФО 3 ревизиран (вж. пояснение 5). Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

Бизнес комбинации, осъществени преди 1 януари 2010 г., са отчетени съгласно предишната версия на МСФО 3 (вж. пояснение 3 относно информация за съществените промени).

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за доходите на ред "Резултат от инвестиции в асоциирани предприятия". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял до толкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между отчетната стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.8. Отчитане по сегменти

Групата оперира в следните бизнес сегменти:

- производство
- финансов сектор
- транспортен сектор
- недвижими имоти
- строителен и инженерен сектор

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка дейност се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.9. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки и предоставяне на услуги от всеки един бизнес сегмент на Групата. Приходите от основните дейности на групата са представени в пояснение 30 Приходи от нефинансова дейност, пояснение 31 Печалба от нетекущи активи, пояснение 33 Приходи от застраховане, пояснение 0

Приходи от лихви, пояснение 37 Положителни разлики от операции с финансови инструменти.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване, като се отчита сумата на всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Групата. При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена.
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.9.1. Продажба на стоки

При продажба на стоки, приходът се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.9.2. Приходи от предоставяне на услуги

Приходът, свързан със сделка по предоставяне на услуги, се признава, когато резултатът от сделката може надеждно да се оцени.

4.9.3. Приходи от банкова дейност

4.9.3.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават на пропорционална времева база, с използване на метода на ефективния лихвен процент, като се амортизира разликата между сумата при първоначалното признаване на съответния актив или задължение и сумата при настъпил падеж.

За кредити, предоставени от Банката и задължения към депозанти, където лихвата се изчислява ежедневно като се прилага договорения лихвен процент към неиздължената сума на кредита, ефективният лихвен процент се приема за приблизително равен на договорения, поради естеството на договорните отношения.

Натрупаните лихви в резултат на притежаване на ценни книжа за търгуване или за продажба се отчитат като приходи от лихви. Приходите от лихви включват сумата на амортизацията на дисконта, премията или друга разлика между началната отчетна сума на дълговите ценни книжа и сумата им на падежа.

При придобиване на лихвоносна инвестиция, натрупаната към момента на придобиването лихва се отчита като вземане.

4.9.3.2. Приходи от такси и комисиони

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за разплащателни операции в лева и чуждестранна валута, такси за отпускане и управление на кредити, за откриване на акредитиви и издаване на гаранции. Таксите и комисионите се начисляват, когато са заработени или дължими.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута се признават в отчета за всеобхватния доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период чрез корекция на ефективния лихвен доход.

4.9.4. Приходи от застрахователна дейност

Признаването като приход на премиите по общо застраховане е на база сумата, дължима от застрахованото (застраховащото) лице за целия период на покритие, която застрахователят има право да получи по силата на сключени през отчетния период застрахователни договори, и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период.

Презастрахователните премии от активно презастраховане се признават като приход на база дължимите през отчетния период премии от цеденти по силата на презастрахователни договори.

В случаите на съзастраховане само частта на застрахователя от общата сума на премиите се признава като приход.

В отстъпените премии на презастрахователи по общо застраховане се включват дължимите премии на презастрахователи по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори по пряко застраховане и активно презастраховане. Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

Сумите, които подлежат на възстановяване от презастрахователи във връзка с изплатените през същия период претенции от застрахователя, се отчитат като дял на презастрахователите и в случаите, когато уреждането на взаимоотношенията с презастрахователите е в следващ отчетен период.

В отстъпените премии към презастрахователи се включват дължимите през отчетния период премии на презастрахователите по силата на презастрахователни договори във връзка с презастраховане на рискове по сключени през отчетния период договори, както и презастраховане на рискове, относими към премийни периоди с начало през отчетния период.

Отчетените презастрахователни премии, които не са платени към датата на баланса, се отразяват като задължение.

Сумите, които подлежат на възстановяване от презастрахователи във връзка с изплатените през същия период претенции от застрахователя, се отчитат като дял на презастрахователите и в случаите, когато уреждането на взаимоотношенията с презастрахователите е в следващ отчетен период.

4.9.5. Приходи от авиационна дейност

Приходите от продажба на самолетни билети се признават при реално извършване на превоза на пътници.

Когато продажбата на самолетни билети включва поощрения за лоялни клиенти, полученото възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на договора за продажба на база на тяхната справедлива стойност. Приход от този вид продажби се признава, когато клиентът замени получените поощрения с услуги, предоставени от Дружеството.

4.9.6. Приходи от пенсионноосигурителна дейност

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение. Приход се признава при изпълнението на услугата или при прехвърлянето на риска върху клиента. Пенсионните дружества на Групата признават като приходи таксите от Доброволния пенсионен фонд (ДПФ), Универсалния пенсионен фонд (УПФ) и Професионалния пенсионен фонд (ППФ).

4.9.7. Приходи от здравноосигурителна дейност

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване. Приход се признава при изпълнението на услугата или при прехвърлянето на риска на клиента. Здравноосигурителното дружество признава като приход премията по здравноосигурителни договори на база сумата дължима от здравноосигуреното лице или осигуряващия за целия период на покритие, която осигурителят има право да получи по силата на сключени през отчетния период здравноосигурителни договори и в случаите, когато периодът на покритие обхваща изцяло или отчасти следващ отчетен период. Сключените здравноосигурителни договори, в зависимост от възможността да останат в сила за продължителен период, се делят на дългосрочни и краткосрочни. Краткосрочните договори осигуряват здравноосигурителна защита за фиксиран период и предоставят възможност да се коригират условията по договора в края на всеки договорен период като например сумата на здравноосигурителната премия или обхвата на покритието. Срещу признатите като приход здравноосигурителни премии съгласно ЗОТП се формират здравноосигурителни резерви, които в достатъчна степен да поемат съответните рискове по здравноосигурителните пакети.

Когато по силата на здравноосигурителен договор премията са дължими на вноски, всяка предстояща сума за получаване към датата на отчета за финансовото състояние и призната като приход се отразява като вземане.

4.9.8. Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават по справедлива стойност, когато е налице приемлива гаранция, че Групата ще изпълни условията, свързани с тях и помощта ще бъде получена.

Приходите от безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават през периодите, необходими за тяхната съпоставка със свързаните разходи, които те са предназначени да компенсират, при използване на систематична база.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с амортизируеми активи, се признават като приходи за срока на полезния живот на амортизируемия актив чрез намалени амортизационни отчисления.

4.9.9. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за доходите на ред „Разходи за лихви”.

4.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.4) за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.16 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.13. Нематериални активи

Нематериалните активи включват търговски марки, лицензи и патенти, програмни продукти, връзки с клиенти, продукти от развойна дейност, активи по проучване и оценка на минерални ресурси и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за доходите за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за доходите за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изгълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• софтуер	2-5 години
• права върху собственост	5-7 години
• лицензи	7 години
• сертификати	5 години
• права върху индустриална собственост	27 - 30 години
• други	7 - 10 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход като Амортизация на нефинансови активи, част от ред Разходи за нефинансова дейност и Административни разходи.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за доходите на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

4.14. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за доходите за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством

сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Сгради 25 години
- Машини 3-5 години
- Съоръжения от 4 до 25 години
- Транспортни средства от 4 до 10 години
- Летателни апарати 10 години
- Двигатели от 10 до 12 години
- Кораби 30 години
- Стопански инвентар 7 години
- Други 7 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за доходите на ред „Печалба/(загуба) от продажба на нетекущи активи”.

4.15. Отчитане на лизинговите договори

Като лизингополучател

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Като лизингодател

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за доходите за съответния отчетен период.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансово състояние на Групата като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в консолидирания отчет за доходите за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

4.16. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.17. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за доходите и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на сградите, който е 25 години.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за всеобхватния доход съответно на ред „Приходи от нефинансова дейност” и ред „Разходи за нефинансова дейност”, и се признават, както е описано в пояснение 4.9 и пояснение 10.

4.18. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка всички разходи, свързани с този процес, се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок”.

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок”, за която Групата е получила права от съответните държавни институции. Такива разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания
- Проучвателни сондажи
- Вземане на проби за анализ

- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, издадени от МОСВ и МИЕ, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;
- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изпълнимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изпълнимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения”.

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай, че Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване в баланса е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

“Операции по проучване” – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсещи сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

“Операции по оценяване” – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел окупторяване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да

включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.19. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.19.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за доходите на ред „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови позиции” с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и

вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка поотделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като Други разходи, включени в Разходи за нефинансова дейност.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чиито изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Групата е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които или са определени като финансови активи на разположение за продажба, или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за

собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови приходи”. Възстановяването на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на загубите от обезценка на дългови финансови инструменти, чието възстановяване се признава в печалбата или загубата, само ако то е обективно свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

Обезценки за несъбираемост във връзка с банковата дейност на Групата

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; извършено е преструктуриране на дълга; изключване от фондовата борса на ценните книжа.

Финансовите активи на разположение за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преоценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя тяхната възстановима стойност. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Банката до настъпване на падеж се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Банката ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен

лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Банката кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за всеобхватния доход за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити базирана на МСФО и в съответствие с изискванията на банковото законодателство в България. Банката класифицира кредитите в няколко групи. Извън групата на редовните кредити се прилагат проценти, надвишаващи минимално изискваните от регулациите, като с тези проценти се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. Други специфични изисквания на регулациите са свързани с условия за прекласифициране на нередовни кредити обратно в групата на редовните и признаване на ликвидни обезпечения за целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити.

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база преходен опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

4.19.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови и други заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата

стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”, „Приходи от лихви” или Други финансови приходи/(разходи).

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите и други заеми са взети с цел дългосрочно и краткосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за всеобхватния доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.20. Деривативи

Деривативите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на деривативите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Деривативите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а деривативите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в отчета за всеобхватния доход.

4.21. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени, като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в отчета за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

4.22. Провизии за кредитни ангажименти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажименти се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

4.23. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукцията, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.24. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.38.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.25. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

4.26. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Групата възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в консолидирания отчет за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Печалбите или загубите, възникнали от продажбата или преоценката на преустановени дейности, се представят, както е описано в пояснение 21.

4.27. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Премийният резерв включва премии, получени при емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал.

Когато дъщерни дружества на Групата купуват акции на дружеството-майка на Групата (изкупени собствени акции), платеното възнаграждение, включително всички присъщи такси, се намалява от собствения капитал на Групата, докато акциите не бъдат продадени извън Групата. В случай че такива акции се продадат извън Групата, полученото възнаграждение, нетно от необходимо присъщите такси, се включва в собствения капитал.

Другите резерви са формирани на база изискванията на Търговския закон за формиране на законови резерви.

Неразпределената печалба включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали периоди.

Всички транзакции със собствениците на Групата са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.28. Осигурителни и пенсионни договори

Пенсионноосигурителното дружество на Групата управлява и представлява три пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване – Доброволен, Професионален и Универсален.

Доброволен пенсионен фонд извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски.

Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодателя и/или друг осигурител.

Отделните пенсионните схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Професионален пенсионен фонд осигурява срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране. Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се получава до момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО.

Осигурените лица във Фонда имат право на :

- срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране за работещите при условията на I и II категория труд съобразно категорията труд;
- еднократно изплащане до 50% от средствата натрупани по индивидуална партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70.99 на сто;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследници на починал осигурен или на пенсионер на фонда.

Размерът на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- срокът на получаване на пенсията;
- техническия лихвен процент, одобрен от зам. председателя на Комисията за финансов надзор.

При придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по дял Първи на КСО преди изтичане на срока, за който е отпусната професионалната пенсия, с последната пенсия на осигуреното лице се изплаща и остатъкът на средствата в индивидуалната осигурителна партида.

Осигурителният договор се прекратява при следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при изтегляне на всички натрупани средства по индивидуалната партида на осигуреното лице при пенсиониране за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО, ако не е придобило право на професионална пенсия по условията на КСО;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получаване съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им се определя в Кодекса за социалното осигуряване като процент от осигурителния доход.

Универсален пенсионен фонд: Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Групата и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от НАП.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70,99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получено съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход.

4.29. Специализирани резерви за пенсионна дейност

Групата заделя пенсионни резерви за гарантиране на минимална доходност, свързана с дейността на фондовете по допълнително задължително пенсионно осигуряване, съгласно изискванията на Кодекса за социално осигуряване (КСО). Пенсионните резерви, които са формирани до момента, представляват 1.00% от активите на фондовете. Натрупаните резерви се инвестират, съгласно изискванията на КСО.

4.30. Здравноосигурителни резерви

Групата заделя здравноосигурителни резерви съгласно Закона за здравното осигуряване и свързаните с него подзаконовни нормативни актове. Натрупаните резерви следва да се инвестират съгласно изискванията на Закона за здравното осигуряване и при осигуряване на сигурност, доходност и съответна на здравноосигурителните договори ликвидност.

4.31. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи във връзка с изискванията на Кодекса на труда съгласно, които при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, включваща корекциите за непризнати актюерски печалби или загуби и разходи за извършени услуги.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

Актюерските печалби или загуби не се признават за разходи, докато общата им непризната сума не надвишава 10% от по-голямата стойност на задължението или на активите по плана. Сумата, превишаваща този коридор от 10%, се отчита като печалба или загуба през периода на очаквания оставащ трудов стаж. Актюерските печалби и загуби в рамките на този 10%-ов коридор се оповестяват отделно.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за лихви”. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.32. Застрахователни операции

Групата прилага МСФО 4 – Застрахователни договори. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Групата е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.33. Застрахователни договори

Застрахователни договори са тези ангажименти, които към датата на тяхното действие прехвърлят съществени застрахователни рискове върху Групата. Приема се, че съществен застрахователен риск съществува тогава, когато има реална възможност Групата да изплати обезщетение в полза на застрахованото лице и/или трета страна по настъпили застрахователни събития, в размер надхвърлящ 10% от сумата, която би била изплатена, ако такова събитие не настъпи.

След първоначално признаване на застрахователните договори те продължават да се представят като такива за периода на тяхното действие, независимо че е възможно съществено намаляване на застрахователния риск за периода.

4.34. Презастрахователни договори

Групата отстъпва част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори с презастрахователи. Очакваните ползи на Групата от презастрахователните договори по отношение на предстоящи плащания се признават като активи в баланса в момента на тяхното възникване.

Групата периодично извършва преглед за обезценка на вземанията от презастрахователи. Ако са налице обстоятелства за такива обезцени, презастрахователните вземания се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде събрана. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания в техническия отчет за застрахователната дейност.

Групата извършва и активно презастраховане. Премиите и обезщетенията по активно презастраховане се отчитат заедно със записаните застрахователни премии и изплатените брутни обезщетения по преки застрахователни операции.

4.35. Застрахователни резерви

Застрахователните резерви се създават от застрахователя за покриване на настоящи и бъдещи задължения към застрахованите въз основа на застрахователните договори, и не са елемент на собствения капитал. Застрахователните резерви се изчисляват от актюера на Групата чрез актюерски методи, които са съвкупност от математически и статистически методи и правила. Застрахователните резерви се посочват в отчета за финансовото състояние на Групата в брутен размер, както и частта на презастрахователя. Когато застраховането се извършва в чуждестранна валута, в същата валута се създават и резервите за него. Застрахователните резерви, заделени през предходния отчетен период, се посочват като приход от освободени резерви през текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като разход за заделени резерви в отчета за всеобхватния доход. Застрахователните резерви, отнасящи се за частта на презастрахователя, заделени през предходния отчетен период, се посочват като разход от освободени резерви през

текущия отчетен период, а заделените в края на периода - като приход от заделени резерви в отчета за всеобхватния доход.

4.36. Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви, са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи (в процентни съотношения, регламентирани в съответните нормативни актове).

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

4.37. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.38. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.39.

4.38.1. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг” ръководството класифицира лизинговите договори за самолети, автомобили, имоти и други активи като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.38.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.38.3. Инвестиции, държани до падеж

Ръководството е потвърдило намерението и възможността си да държи до настъпването на падежа им облигациите, които са класифицирани като инвестиции, държани до падеж. Това решение е съобразено с текущата ликвидност и капитала на Групата.

4.38.4. Липса на контрол над дъщерни дружества

Предприятието майка притежава 100 % от собствения капитал на дъщерното дружество Хемус ер ЕАД и Ер Бан ЕООД индиректно чрез дъщерни дружества. Дяловото участие не води до придобиване на контрол, съгласно договори за управление от 2009 г. за прехвърляне на правото на глас.

Поради тази причина инвестициите в Хемус ер ЕАД и Ер Бан ЕООД са прекласифицирани във финансов актив съгласно МСС 39.

4.38.5. Приходи от продажба на самолетни билети, чийто срок на валидност е изтекъл

Групата основно предоставя услуги по превоз на пътници, които се осъществяват при настъпването на периода, за който е издаден самолетния билет. Прихода от услугата по превоз на пътниците се признава, когато превоза реално бъде извършен. В случаите, когато клиентите са закупили билети, но периода на валидност на самолетните билети е изтекъл и те не могат да бъдат ползвани от клиента, Групата отписва стойността на признатото задължение като друг приход. Съответната пропорционална част на летищните такси, припадащи се на стойността на продадените самолетни билети, за

които превозът не е извършен поради изтичането на периода му на валидност, също се описват от задълженията и се признават като други приходи. Отчитането на другите приходи от билети и летищни такси с изтекла валидност се базира на статистическа информация, извлечена от регистрите бази данни, поддържани от Групата. Ръководството смята, че изтичането на периода на валидност за всеки самолетен билет, когато той не е бил ползван дава основание за признаване на приходи. Това разбиране се основава на основния възприет принцип за признаване на приходи, а именно че те са базирани на фактически извършените услуги.

4.38.6. Приходи от продажба на самолетни билети в случаи на прекъсване на полета и/или премаршрутиране

Като член на Международната организация за въздушен транспорт (International Air Transport Association - IATA), Групата е обвързана със спазване на правила за въздушния транспорт, наложени от ИАТА. Съгласно ИАТА резолюции 735d и 735e, в случаите на недоброволно премаршрутиране и/или прекъсване на полета, авиокомпанията е задължена да издаде документа FIM (flight interruption manifest). FIM е валиден за определен полет на авиокомпанията-агент, която е различна от авиокомпанията, първоначално издала оригиналния билет за полета.

Съгласно правилата на глава А2, т. 2.6.1 от RAM (Revenue Accounting Manual) при наличието на издаден FIM, приемащата страна (авиокомпанията-агент) задължава издателя на FIM с приложимата пълна еднопосочна тарифа за съответните двойки градове, където е извършено пътуването. В един FIM могат да се включат много билети и задължението следва да бъде отчетено по тарифата, валидна за класата на пътуване на всеки пътник, приложима за датата на полета. След получаване на фактурата, приемащата авиокомпания (извършила полета) има право според правилата на глава А2, т. 2.6.2 и глава А10, т. 4.1. на RAM, в рамките на шест месеца от датата на издаване на фактурата да направи редуит на база прорейтната стойност. При получаване на редуитната фактура се закрива възникналия разчет. След изтичане на шестмесечния срок за възражения /редуити/, непредявените суми се признават като приход.

Отчитането на приходите се базира на предишен опит и Ръководството смята, че 90 % от стойността на всички издадени и непредявени FIM дава основание за признаване на приходи, базирани на фактически извършените услуги.

Към 31.12.2010 г. по издадени FIM-ове са отчетени като приход приблизително 10% от стойността им, а останалата стойност е отчетена като разчет (провизия за FIM).

4.38.7. Приходи от продажба на самолетни билети при ползване на бонус точки по програми за лоялни клиенти

Групата има действащи програми за лоялни клиенти, при които клиентите могат да набират бонус точки (наградни кредити), които след това могат да заменят за безплатни билети за полетите на „България Ер“ АД, могат да получат право за безплатен превоз на допълнителен багаж, превоз в бизнес-класа при закупен билет за икономична класа, ваучери за бизнес-салона на летището и други подобни поощрения за лоялни клиенти.

Групата отчита наградните кредити като отделно разграничим компонент на сделката за продажба, в която поощренията са дадени. Справедливата стойност на полученото възнаграждение или вземането по отношение на първоначалната продажба се разпределя между бонус точките (наградните кредити) и другите компоненти на продажбата. Възнаграждението, разпределено към бонус точките се оценява чрез позоваване на

тяхната справедлива стойност, т.е. сумата, по която наградните кредити могат да се продадат отделно. Групата само предоставя поощренията за лоялните клиенти и признава възнаграждението, разпределено към поощренията като приход, когато тези поощрения под формата на бонус точки бъдат заменени и Дружеството изпълни задължението си за доставката им. Сумата на признатия приход се основава на броя на наградните кредити, които са заменени за награди, в съотношение с общия брой, който се очаква да бъде заменен.

4.39. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.39.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.16). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.39.2. Ползнен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2009 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 12 и 8. Действителният ползнен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.39.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност

ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 32 651 лв. (2009 г.: 34 262 лв.) се влияе от бъдещото предоставяне на услуги и пазарната реализация на материалните запаси.

4.39.4. задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на вероятност за оттегляне и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа.

4.39.5. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

4.39.6. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобитите дружества са включени в консолидирания баланс с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтови фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информацията относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 5.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия включени в консолидацията са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2010	31.12.2009
			%	%
Централна Кооперативна Банка АД	България	Финансов сектор	75.33%	75.30%
Централна Кооперативна Банка АД - Скопие	Македония	Финансов сектор	62.24%	62.18%
Статер Банка АД	Македония	Финансов сектор	70.65%	-
ЦКБ Груп ЕАД	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕООД	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ЗАД Армеец	България	Финансов сектор	87.90%	87.90%
ЗАЕД ЦКБ Живот	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ЗОК ЦКБ Здраве ЕАД	България	Финансов сектор	100.00%	100.00%
ПОАД ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.78%	89.30%
ДПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.78%	89.30%
УПФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.78%	89.30%
ППФ ЦКБ Сила	България	Финансов сектор	46.78%	89.30%
Химимпорт Холандия Б.В.	Холандия	Финансов сектор	100.00%	100.00%
Проучване и добив на нефт и газ АД	България	Производство, търговия и услуги	53.94%	54.16%
Зърнени Храни България АД	България	Производство, търговия и услуги	60.07%	60.84%
Българска петролна рафинерия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	53.94%	54.16%
Слънчеви лъчи Провадия ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	60.07%	60.84%
Прайм Лега Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	70.00%	70.00%
СК ХГХ Консулт ООД	България	Производство, търговия и услуги	59.34%	59.34%
Омега Финанс ООД	България	Производство, търговия и услуги	83.80%	83.80%
Софгеопроучване ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	53.94%	54.16%
ПДНГ –Сервиз ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	53.94%	54.16%
Издателство геология и минерални ресурси ООД	България	Производство, търговия и услуги	37.75%	37.91%
Химимпорт Груп ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	100.00%	100.00%
Булхимтрейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	60.00%
Химойл Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	60.00%
Рабър Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	60.00%
Оргахим Трейдинг 2008 ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	60.00%
Химцелтекс ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.13%	60.13%

Фертилайзърс Трейд ООД	България	Производство, търговия и услуги	52.00%	52.00%
Диализа България ООД	България	Производство, търговия и услуги	50.00%	50.00%
Химимпорт Фарма АД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	60.00%
Силанко 07 ООД	България	Производство, търговия и услуги	50.00%	50.00%
Медицински център Хелт Медика ООД	България	Производство, търговия и услуги	90.00%	90.00%
Химснаб АД София	България	Производство, търговия и услуги	97.29%	93.33%
Бранд Нью Айдиъс ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	-	100.00%
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	100.00%	100.00%
Арис 2003 ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	-	60.13%
Анитас 2003 ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	100.00%	100.00%
Голяма Добруджанска Мелница ЕАД	България	Производство, търговия и услуги	60.07%	60.84%
Химтранс ООД	България	Производство, търговия и услуги	60.00%	60.00%
Химойл БГ ЕООД	България	Производство, търговия и услуги	53.94%	-
Транс интеркар ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%
МАЯК КМ АД	България	Морски и речен транспорт	77.44%	77.62%
Порт Балчик АД	България	Морски и речен транспорт	62.07%	70.63%
Българска Корабна Компания ЕАД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%
Параходство Българско Речно Плаване АД	България	Морски и речен транспорт	82.16%	82.36%
Блу сий хорайзън корп	Сейшел	Морски и речен транспорт	82.16%	-
Интерлихтер ЕООД	Словакия	Морски и речен транспорт	82.16%	82.36%
ВиТиСи АД	България	Морски и речен транспорт	41.90%	42.00%
Пристанище Леспорт АД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	99.00%
Леспорт Проджект Мениджмънт ЕООД	България	Морски и речен транспорт	99.00%	99.00%
Българска Логистична Компания ЕООД	България	Морски и речен транспорт	100.00%	100.00%
Порт Пристис ООД	България	Морски и речен транспорт	45.19%	-
Бългериан Авиешпън Груп ЕАД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%
България Ер АД	България	Въздушен транспорт	99.99%	99.99%
Молет ЕАД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%

Еърпорт Сървисиз ЕООД	България	Въздушен транспорт	100.00%	100.00%
България ЕР Техник ЕООД	България	Въздушен транспорт	99.99%	-
Енергопроект АД	България	Строителен и инженерен сектор	83.20%	83.20%
Триплан Архитектс ЕООД	България	Строителен и инженерен сектор	83.20%	83.20%
Голф Шабла АД	България	Недвижими имоти	35.06%	35.20%
Спортен Комплекс Варна АД	България	Недвижими имоти	65.00%	65.00%
Бухимекс ООД	Германия	Недвижими имоти	100.00%	100.00%

5.2. Придобиване на Статер банка АД

През 2010 г. Групата придобива 323 839 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Статер банка АД със седалище в гр. Куманово, Република Македония. След това придобиване Групата притежава общо 70.65% от капитала на Статер банка АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Групата притежава 5 975 броя привилегирани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество.

Учредяването на Статер банка АД е осъществено с цел разширяване на банковия сектор на Групата в Македония и очаквано намаление на разходите за банкова дейност от икономии от мащаба.

Стойността на придобиване в размер на 8 539 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Общата справедлива стойност на придобитите нетни активи е в размер на 21 702 хил. лв. В резултат на придобиването е призната печалба в размер на 6 793 хил. лв., която е отразена в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „Печалба от придобиване“.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 8 539 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	8 539
Общо възнаграждение	8 539

Признатата справедлива стойност на всяка група придобити активи и пасиви на Статер банка АД към датата на придобиване е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	'000 лв.
Парични средства и парични салда в Централните банки	7 290
Предоставени кредити и аванси на клиенти	10 941
Други активи	298
Финансови активи на разположение за продажба	30 605
Дълготрайни материални активи	5 805
Нематериални активи	5 988
Запорирани активи	4 747
Задължения към други депозанти	(39 944)
Други задължения	(3 530)
Нетна стойност на активите	22 200
Нетен отсрочен данък	(498)
Нетна стойност на активите, нетно от отсрочен данък	21 702
Неконтролиращо участие	(6 370)
Справедлива стойност на придобитите разграничени нетни активи от Групата	(15 332)
	'000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	(11 336)
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	11 068
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	(268)

Неконтролиращото участие (29.35%) в Статер банка АД, признато към датата на придобиване, е оценено пропорционално на стойността на разграничените активи и пасиви.

Печалбата, възникнала в резултат на бизнес комбинацията, е определена, както следва:

	'000 лв.
Общо възнаграждение	8 539
Справедлива стойност на придобитите разграничени нетни активи от Групата	(15 332)
Печалба	6 793

В резултат на бизнес комбинацията няма преустановяване на основна част от дейността.

5.3. Придобиване на Порт Пристис ООД

През 2010 г. Групата придоби контрол над дружество Порт Пристис ООД със седалище в гр. Русе, България чрез регистриране на дружеството, в резултат на което притежава 45.19% от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Учредяването на Порт Пристис ООД е осъществено с цел извършване на услуги с търговски характер, предоставяни в пристанища и други свързани услуги.

Общата цена на придобиване за Групата възлиза на 35 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	35
Общо възнаграждение	35

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество Порт Пристис ООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	<u>Призната стойност към датата на придобиване</u>
	‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	100
Общо текущи активи	100
Нетни разграничими активи и пасиви	100
Неконтролиращо участие	(45)
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи от Групата	55

	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	55
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	(55)
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	-
Разходи по придобиването	-
Нетно парични средства, платени при придобиването	-

Не е възникнала репутация или печалба в резултат на бизнес комбинацията:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	55
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(55)
Репутация/(Печалба)	-

5.4. Придобиване на България Ер Техник ЕООД

През 2010 г. Групата придоби контрол над дружество България Ер Техник ЕООД със седалище в гр. София, България чрез регистриране на дружеството, в резултат на което притежава 99.99 % от собствения му капитал и правата на глас в дружеството.

Учредяването на България ер техник ЕООД е осъществено с цел извършване на ремонтна дейност на въздухоплавателни средства и други свързани услуги.

Общата цена на придобиване възлиза на 200 хил.лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, платена в брой	200
Общо възнаграждение	200

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество България ер техник ЕООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване
	‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	200
Общо текущи активи	200
Нетни разграничими активи и пасиви	200

	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	200
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	(200)
Нетен изходящ паричен поток при придобиването	-
Разходи по придобиването	-
Нетно парични средства, платени при придобиването	-

Не е възникнала репутация или печалба в резултат на бизнес комбинацията:

	‘000 лв.
Общо възнаграждение	200
Справедлива стойност на придобитите разграничими нетни активи	(200)
Репутация/(Печалба)	-

5.5. Придобиване на Химойл БГ ЕООД

На 12 август 2010 г. Групата придоби 53.94% от собствения капитал на дружество Химойл БГ ЕООД със седалище в гр. София, България.

Общата цена на придобиване възлиза на 3 хил. лв. и включва следните компоненти:

	‘000 лв.
Покупна цена, която следва да бъде платена в брой	3
Общо цена на придобиване	3

Разпределението на покупната цена към придобитите активи и пасиви на дружество Химойл БГ ЕООД е извършено през 2010 г. Стойността на всяка група придобити активи, пасиви и условни задължения, признати към датата на придобиване, е представена, както следва:

	Призната стойност към датата на придобиване ‘000 лв.
Пари и парични еквиваленти	5
Общо текущи активи	5
Нетни разграничими активи и пасиви	5
Неконтролиращо участие	(2)
	3
	‘000 лв.
Прехвърлено възнаграждение, платено в брой	-
Сума на придобитите пари и парични еквиваленти	5
Нетен входящ паричен поток при придобиването	5

Към 31 декември 2010 г. покупната цена не е платена на предходния собственик.

5.6. Продажба на Бранд Ню Айдиъс ЕООД

През 2010 г. Групата продаде дялово участие (100 %) в своето дъщерно дружество Бранд Ню Айдиъс ЕООД за парична сума в размер на 1 000 хил. лв.

Възнаграждението е получено през 2010 г. Балансовата стойност на нетните активи на Хайстрийт ООД, призната на датата на продажбата е както следва:

Стойността на нетните активи на дъщерното дружество Бранд Ню Айдиъс ЕООД, признати към датата на продажбата в консолидирания финансов отчет, възлиза на 737 хил. лв. Групата е признала печалба от продажбата в размер на 263 хил. лв.

	'000 лв.
Общо нетни активи	(737)
Общо получена продажна цена	1 000
Продадени пари и парични еквиваленти	(1 059)
Нетно получени пари	(59)
Печалба от продажбата	<u><u>263</u></u>

5.7. Намаление на контролиращо участие през 2010 г.

На 12 февруари 2010 г. в Агенцията по вписванията е вписано вливане при условията на универсално правопримемство на ПОД „Лукойл Гарант – България” АД в ПОАД „ЦКБ - Сила”, в резултат на което делът на Групата в ПОАД „ЦКБ - Сила” намалява от 89.30% на 46.78%. Групата продължава да признава участието си като контролиращо, т.к. продължава да осъществява контрол над оперативната и финансовата политика на дружеството.

По-детайлна информация относно придобитите нетни активи е представена по-долу:

	'000 лв
Балансова стойност на всеки клас придобити активи и пасиви към 12 февруари 2010	
Машини и съоръжения	135
Нематериални активи	3
Отсрочени данъчни активи	8
Текущи вземания	489
Финансови активи	4 588
Парични средства	1 024
Основен капитал	5 000
Натрупана загуба	(361)
Пенсионни резерви	1 368
Нетекущи задължения	68
Задължения към персонала и осигурители	139
Други задължения	33
Нетна стойност на активите	<u><u>4 639</u></u>
Нетни активи за неконтролиращото участие	(4 639)
Дял придобит от групата	-

Цената на придобиване на ПОД „Лукойл Гарант – България” АД към 12 февруари 2010 г. е 5 000 хил. лв., с които е увеличен акционерния капитал на ПОАД „ЦКБ – Сила”, и акциите от ПОАД „ЦКБ – Сила” са предоставени на акционерите на ПОАД „Лукойл Гарант – България” АД.

Формираната разликата между цената на придобиване и придобитите нетни активи е в размер на 361 хил. лв. и е призната като намаление на собствения капитал на Групата.

6. Инвестиции в асоциирани предприятия

Групата притежава акции или дялове от капитала на следните дружества:

Име на асоциираното дружества	2010	Участие	2009	Участие
	'000 лв.	%	'000 лв.	%
Фрапорт ТСЕМ АД	55 779	40.00%	75 242	40.00%
ПОК Съгласие АД	34 101	49.43%	17 317	49.43%
Амадеус България ООД	6 234	45.00%	3 055	45.00%
Луфтханза Техник София ООД	3 808	20.00%	79	20.00%
Добрички панаир АД	1 887	37.92%	-	0.00%
Каварна Газ ООД	685	35.00%	481	35.00%
Холдинг Нов век АД	-	-	9 350	28.20%
	102 494		105 524	

Финансовата информация за асоциираните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.
Активи	345 715	212 612
Пасиви	253 318	76 655
Приходи	145 880	123 651
Печалба за периода	25 987	18 245
Дял от печалбата за периода, полагащ се на Групата	8 995	6 477

През 2010 г. Групата е реализирала печалба от придобиване на Добрички панаир АД в размер на 147 хил.лв. Печалбата от придобиването е включена на ред „Печалба от придобиване” в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

През 2010 г. и 2009 г. Групата не е получила дивиденди от асоциирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия са отразени във финансовия отчет на Групата по метод на собствения капитал.

7. Отчитане по сегменти

Ръководството, отговорно за вземане на оперативни решения, определя оперативните сегменти базирайки се на видовете дейности, основните продукти и услуги, които се осъществяват от Групата. Дейността на Групата се разглежда като съвкупност от единици – оперативни сегменти, които могат да варират в зависимост от естеството и развитието на конкретен сегмент, като се отчита влиянието на рискови фактори, парични потоци, продукти и пазарни изисквания.

Всеки от оперативните сегменти се управлява отделно, доколкото той изисква отделни технологии и ресурси, както и отделни маркетингови подходи. Прилагането на МСФО 8 не е повлияло при идентифициране на основните оперативни сегменти на Групата в сравнение с тези определени в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Съгласно МСФО 8 обявените печалби по сегменти, се основават на информацията, която се използва за нуждите на вътрешно управленско отчитане и която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 Групата прилага същата политика на оценяване, както в последния годишен консолидиран финансов отчет.

Основните оперативните сегменти на Групата са следните:

- Производство, търговия и услуги
- Финансов сектор
- Транспортен сектор
- Недвижими имоти
- Строителен и инженерен сектор

Информацията за оперативните сегменти на Групата е обобщена, както следва:

Всички трансфери между сегментите се оценяват и признават по пазарни цени и условия.

Оперативни Сегменти 31.12.2010 г.	Производство, търговия и услуги	Финансов сектор	Транспорт	Недвижими имоти	Строителен и инженерен сектор	Елиминации	Консолидиран
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	246 233	24 096	362 115	231	4 108	-	636 783
Печалба от продажба на нетекущи активи	(2 783)	20	404	-	-	6	(2 353)
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	19 861	2 618	6 463	2 176	272	(31 390)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	263 311	26 734	368 982	2 407	4 380	(31 384)	634 430
Резултат от нефинансова дейност	27 252	26 734	21 848	(98)	487	850	77 073
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	289 963	-	-	-	-	289 963
Междусегментни приходи от застраховане	-	11 331	-	-	-	(11 331)	-
Общо приходи от застраховане	-	301 294	-	-	-	(11 331)	289 963
Резултат от застраховане	-	24 891	-	-	-	(10 900)	13 991
Приходи от лихви	8 810	218 364	9 120	510	117	(37 102)	199 819
Разходи за лихви	(11 794)	(124 450)	(14 132)	(31)	(431)	37 583	(113 255)
Резултат от лихви	(2 984)	93 914	(5 012)	479	(314)	481	86 564
Положителни разлики от операции с финансови инструменти от външни клиенти	4 755	293 754	3 500	-	-	(1 990)	300 019
Междусегментни положителни разлики от операции с финансови инструменти	27	-	1 084	-	-	(1 111)	-
Общо положителни разлики от операции с финансови инструменти	4 782	293 754	4 584	-	-	(3 101)	300 019
Резултат от операции с финансови инструменти	4 782	111 842	4 580	-	-	(110)	121 094
Административни разходи	(6 988)	(155 177)	(11 617)	(16)	(7)	6 380	(167 425)
Печалба от придобивания	-	-	-	-	-	6 940	6 940
Резултат от инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	90	16	8 542	-	-	347	8 995
Други финансови приходи / разходи	(576)	42 184	(4 059)	-	1	(8 486)	29 064
Приходи за разпределяне по осигурителни партии	-	(16 770)	-	-	-	-	(16 770)
Резултат за периода преди данъци	21 576	127 634	14 282	365	167	(4 498)	159 526
Разходи за данъци	(1 893)	(6 163)	(929)	(41)	(18)	33	(9 011)
Нетен резултат за периода	19 683	121 471	13 353	324	149	(4 465)	150 515

Оперативни Сегменти	Производство, търговия и услуги	Финансов сектор	Транспорт	Недвижими имоти	Строителен и инженерен сектор	Елиминации	Консолидиран
31.12.2010 г.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Активи на сегмента	896 897	4 656 410	644 486	47 428	11 927	(1 775 212)	4 481 936
Инвестиции в асоциирани предприятия по метода на Собствения капитал	4 667	17 133	10 076	-	111	70 507	102 494
Общо консолидирани активи	901 564	4 673 543	654 562	47 428	12 038	(1 704 705)	4 584 430
Специализирани резерви	-	119 967	-	-	-	-	119 967
Пасиви на сегмента	449 736	3 013 490	264 875	998	8 698	(597 617)	3 140 180
Общо консолидирани пасиви	449 736	3 013 490	264 875	998	8 698	(597 617)	3 140 180

Оперативни сегменти 31.12.2009 г.	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финансов сектор '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителен и инженерен сектор '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
Приходи от нефинансова дейност от външни клиенти	214 119	20 504	336 608	191	3 540	-	574 962
Печалба от продажба на нетекущи активи	13 513	14 697	12 519	-	9	(1 472)	39 266
Междусегментни приходи от нефинансова дейност	32 333	1 426	5 439	-	216	(39 414)	-
Общо приходи от нефинансова дейност	259 965	36 627	354 566	191	3 765	(40 886)	614 228
Резултат от нефинансова дейност	19 039	36 627	34 958	(208)	432	(9 526)	81 322
Приходи от застраховане от външни клиенти	-	270 704	-	-	-	-	270 704
Междусегментни приходи от застраховане	-	7 875	-	-	-	(7 875)	-
Общо приходи от застраховане	-	278 579	-	-	-	(7 875)	270 704
Резултат от застраховане	-	24 184	-	-	-	(5 626)	18 558
Приходи от лихви	9 094	196 056	4 077	372	57	(34 413)	175 243
Разходи за лихви	(12 420)	(104 127)	(17 237)	(2)	(174)	34 413	(99 547)
Резултат от лихви	(3 326)	91 929	(13 160)	370	(117)	-	75 696
Положителни разлики от операции с финансови инструменти от външни клиенти	14 195	151 706	9 371	-	-	(4 772)	170 500
Междусегментни положителни разлики от операции с финансови инструменти	-	4 808	-	-	-	(4 808)	-
Общо положителни разлики от операции с финансови инструменти	14 195	156 514	9 371	-	-	(9 580)	170 500
Резултат от операции с финансови инструменти	14 195	88 712	8 589	-	-	(5 410)	106 086
Административни разходи	(8 604)	(146 219)	(14 078)	(18)	(220)	8 924	(160 215)
Печалба от придобивания	-	-	-	-	-	2 389	2 389
Резултат от инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	22	(560)	7 015	-	-	-	6 477
Други финансови приходи / (разходи)	(1 424)	37 827	(1 753)	(1)	3	(1 366)	33 286
Приходи за разпределяне по осигурителни партии	-	(7 292)	-	-	-	-	(7 292)
Резултат за периода преди данъци	19 902	125 208	21 571	143	98	(10 615)	156 307
Разходи за данъци	(2 366)	(8 333)	(1 650)	(12)	(14)	60	(12 315)
Нетен резултат за периода	17 536	116 875	19 921	131	84	(10 555)	143 992

Оперативни сегменти	Производство, търговия и услуги '000 лв.	Финансов сектор '000 лв.	Транспорт '000 лв.	Недвижими имоти '000 лв.	Строителен и инженерен сектор '000 лв.	Елиминации '000 лв.	Консолидиран '000 лв.
31 декември 2009 г.							
Активи на сегмента	687 420	3 717 703	608 273	45 498	15 134	(1 629 717)	3 444 311
Инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал	4 670	26 470	10 476	-	30	63 878	105 524
Общо консолидирани активи	692 090	3 744 173	618 749	45 498	15 164	(1 565 839)	3 549 835
Специализирани резерви	-	106 751	-	-	-	-	106 751
Пасиви на сегмента	374 825	2 247 200	377 374	243	11 650	(736 910)	2 274 382
Общо консолидирани пасиви	374 825	2 247 200	377 374	243	11 650	(736 910)	2 274 382

8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земи, сгради, машини и оборудване, транспортни средства, ремонт на наети ДМА, разходи за придобиване на ДМА и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Оборудване	Транспортни средства	Ремонт на наети активи	Други	Разходи по придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари 2010 г.	123 965	123 068	87 537	114 285	121 065	28 296	46 375	85 064	729 655
Новопридобити активи:									-
- от бизнес комбинации	-	4 842	2 885	23 757	4 018	-	-	-	35 502
- отделно придобити	579	1 293	7 954	27 984	18 754	1 858	1 041	15 593	75 056
Отписани активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- от бизнес комбинации	-	-	(23 507)	-	-	(2 200)	(196)	(106)	(26 009)
- активи, държани за продажба	(5 010)	(12 844)	(2 814)	(2 701)	(121)	-	(7)	(797)	(24 294)
- отделно отписани	(753)	(3 081)	(1 116)	(54)	(846)	(1 607)	(2 144)	(44 640)	(54 241)
Салдо към 31 декември 2010 г.	118 781	113 278	70 939	163 271	142 870	26 347	45 069	55 114	735 669
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2010 г.	-	(20 749)	(33 886)	(18 931)	(33 197)	(8 417)	(26 631)	-	(141 811)
Новопридобити от бизнес комбинации	-	(766)	(1 117)	(985)	(6 890)	(4)	-	-	(9 762)
Отписана амортизация - активи, държани за продажба	-	551	787	111	53	-	6	-	1 508
Отписана амортизация	-	219	1 728	18	2 440	93	2 119	-	6 617
Амортизация	-	(4 334)	(10 627)	(7 076)	(11 332)	(7 221)	(599)	-	(41 189)
Салдо към 31 декември 2010 г.	-	(25 079)	(43 115)	(26 863)	(48 926)	(15 549)	(25 105)	-	(184 637)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	118 781	88 199	27 824	136 408	93 944	10 798	19 964	55 114	551 032

- за периода, приключващ на 31 декември 2009 г.

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Оборудване	Транспортни средства	Други	Ремонт на наети активи	Разходи по придобиване на ДМА	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Отчетна стойност									
Салдо към 1 януари 2009 г.	110 263	141 746	85 943	109 350	94 727	26 135	-	81 164	649 328
Новопридобити активи:									-
- от бизнес комбинации	28 475	2 393	1 770	(48)	10 894	235	28 296	6 261	78 276
- отделно придобити	2 832	3 910	8 946	7 160	48 091	21 363	-	101 066	193 368
Отписани активи									
- от бизнес комбинации	(17 551)	(2 691)	(4 935)	(1 713)	(7 455)	(426)	-	(16 330)	(51 101)
- отделно отписани	(54)	(22 290)	(4 187)	(464)	(25 192)	(932)	-	(87 097)	(140 216)
Салдо към 31 декември 2009 г.	123 965	123 068	87 537	114 285	121 065	46 375	28 296	85 064	729 655
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2009 г.	-	(17 191)	(28 560)	(15 273)	(24 271)	(20 455)	-	-	(105 750)
Новопридобити от бизнес комбинации	-	(130)	(456)	(3)	(4 365)	(16)	-	-	(4 970)
Отписана амортизация	-	2 452	4 864	427	6 324	328	-	-	14 395
Амортизация	-	(5 880)	(9 734)	(4 082)	(10 885)	(6 488)	(8 417)	-	(45 486)
Салдо към 31 декември 2009 г.	-	(20 749)	(33 886)	(18 931)	(33 197)	(26 631)	(8 417)	-	(141 811)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	123 965	102 319	53 651	95 354	87 868	19 744	19 879	85 064	587 844

Балансова стойност на заложените като обезпечение имоти, машини и съоръжения на Групата към 31.12.2010 г. е както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	20 282	45 998	59 231	26 404	653	152 568
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	18 212	30 284	24 074	32 478	30	105 078

9. Лизинг

9.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Групата участва в качеството си на лизингополучател по следните по-значителни договори за финансов лизинг:

- петгодишен договор за финансов лизинг с ANSEF London за покупка на 3 броя самолети – ВАЕ от 31 март 2006 г. с краен срок април 2011 г.
- 7 договора за финансов лизинг, сключени с Иморент България ЕООД за речни, сухотоварни, закрити, несамоходни секции тип Европа II, сондажни инструменти, стабилизатори за сондиране, 3-осно и 6-осно полуремарке GOLDHOFER, комплект аварийни инструменти, оборудване за ядрово сондиране, апаратура за сондиране - модел AC Ideal Ring System, приключващи през 2015 г, 2016 г. и 2017 г.
- 2 договора с Порше лизинг за покупка на автомобили с краен срок 16 октомври 2014 г.
- 2 договора с Уникредит лизинг АД за покупка на производствена машина и мотокар с газов двигател със срок на договорите до 2012 г.
- договор за финансов лизинг, сключен с Уникредит лизинг АД за автомобил РЕНО МАСТЕР с падеж 5 юли 2011 г.
- 4 договора с Уникредит лизинг АД за покупка на автомобили със срок до 2011 г.
- 11 договора за финансов лизинг, сключен с Интерлийз ЕАД за тестер за експресно определяне на количествени показатели на зърно и брашно, седлови влекачи и автобус съответно с падежи през 2014г, 2012 г. и 2013 г., и 2014 г.
- 8 договора с Интерлийз Ауто ЕАД, чийто предмет са 6 броя автомобили със срок на договорите до 2011 г. и 2012 г.
- 6 договора с Интерлийз Ауто ЕАД за покупка на автомобили с краен срок 2011г. и 2012г.
- 8 договора с ДСК Ауто Лизинг ЕООД, чийто предмет са 11 броя автомобили със срок на договорите до 2011 г. и 2013 г.
- 4 договора с Хипо Алпе- Адриа- Аутолизинг ЕООД, чийто предмет са 6 броя автомобили със срок на договорите до 2011 г., 2012 г. и 2013 г.
- 6 договора с Хюндай Лизинг ЕАД, чийто предмет са 6 броя автомобили със срок на договорите до 2011 г. и 2014 г.

Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг, възлиза на 31 673 хил.лв. (2009 г.: 58 142 хил.лв.). Активите се включени в

консолидирания отчет за финансово състояние в „Имоти, машини и съоръжения” (вж. Пояснение 8).

Задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи, придобити при условията на финансов лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

31 декември 2010 г.	До 1 година	От 1 до 5	Над 5	Общо
	‘000 лв.	ГОДИНИ ‘000 лв.	ГОДИНИ ‘000 лв.	
Лизингови плащания	10 452	26 338	2 837	39 627
Дисконтиране	(1 638)	(3 002)	(47)	(4 687)
Нетна настояща стойност	8 814	23 336	2 790	34 940

31 декември 2009 г.	До 1 година	От 1 до 5	Над 5	Общо
	‘000 лв.	ГОДИНИ ‘000 лв.	ГОДИНИ ‘000 лв.	
Лизингови плащания	12 043	32 274	6 793	51 110
Дисконтиране	(1 960)	(5 987)	(181)	(8 128)
Нетна настояща стойност	10 083	26 287	6 612	42 982

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в последната година от срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват разходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

9.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по оперативния лизинг на Групата са както следва:

	До 1 година	От 1 до 5	Над 5	Общо
	‘000 лв.	ГОДИНИ ‘000 лв.	ГОДИНИ ‘000 лв.	
Към 31 декември 2010 г.	48 155	123 004	10 327	181 486
Към 31 декември 2009 г.	48 253	170 835	3 749	222 837

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, са в размер на 51 714 хил.лв.(2009 г: 49 692 хил. лв.).

За 2010 г. Групата има следните по-значими действащи договори за оперативен лизинг:

- Самолети Боинг 737-300 – 3 броя с лизингодател Galaxy Aviation One Limited. Срокът на договорите е както следва: за LZ BOU - до 12.07.2011 г., за LZ BOV - до 17.09.2011 г., за LZ BOW - до 30.08.2011 г.,
- Самолет Боинг 737-500 – 1 брой с лизингодател Q Aviation. Срока на договора за LZ BOQ е до 03.12.2009 г.
- Самолет Боинг 737-500 – 1 брой с лизингодател ORIX. Срока на договора на LZ BOP е до 05.01.2010 г.
- Самолет Боинг 737-500 – 2 броя с наемодател Ansett. Срока на договора за LZ BOR – е до 24.10.2013 г., а за LZ BOY е до 08.03.2013 г.
- Самолет Боинг 737 - 400 - 1 брой с наемодател Aisling Airlease IE. Срока на договора за MSN 28702 с инициали BDB е до 03.06.2014 г.
- Самолет Ербъс 320 - 1 брой с наемодател CIT Aerospace International . Срока на договора за LZ FBC е до 09.12.2014 г.
- Самолет Ербъс 320 - 1 брой с наемодател CIT Aerospace International. Срока на договора за LZ FBD е до 30.04.2015 г.
- Самолет Ербъс 320 - 1 брой с наемодател GECAS. Срока на договора за LZ FBE е до 28.01.2017 г.
- Самолет Ербъс 319 - 1 брой с наемодател GECAS. Срока на договора за LZ FBF е до 30.04.2015 г.

Групата е страна по договори за оперативен лизинг на една масивна административна сграда намираща се в идеалния център на гр.София, която ще се използва за централа на Банката. Правото за ползване върху сградата е учредено за срок до 2016 г. Групата е страна по договори за оперативен лизинг на четиринадесет масивни административни сгради, намиращи се в няколко големи градове на територията на страната, които ще се използват за клонове на банката. Правата за ползване върху сградите са учредени за срок до 2020 г.

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условни плащания или последващо закупуване.

9.3. Оперативен лизинг като лизингодател

През 2010 г. и 2009 г. Групата предоставя самолети на други компании при условията на оперативен лизинг.

Реализираните приходи от отдаване на самолети под наем през 2010 г. са в размер на 37 726 хил.лв. (2009 г: 34 201 хил.лв.).

Самолет	Тип самолет	Дата на договора	Период		Вноска
LZFBC	Airbus 320	17.08.2010 г.	58 месеца	Алма флай	Не е фиксирана
LZFBD	Airbus 320	17.08.2010 г.	58 месеца	Алма флай	Не е фиксирана
	B 737 300	17.08.2010 г.	12 месеца	Алма флай	Не е фиксирана
VQBAR(BOU)	Boeing 737-300	17.08.2008 г.	60 месеца	Татарстан	160 000,00 USD
VQBBN (BOY)	Boeing 737-500	09.12.2008 г.	51 месеца	Татарстан	140 000,00 USD
VQBBO(BOR)	Boeing 737-500	16.02.2009 г.	56 месеца	Татарстан	140 000,00 USD
VQBDC(BOO)	Boeing 737-300	29.06.2009 г.	60 месеца	Татарстан	150 000,00 USD
MSN 28702	Boeing 737-400	26.05.2009 г.	60 месеца	Татарстан	165 000,00 USD

През 2010 г. и 2009 г. Групата отдава недвижими имоти от групата на имоти, машини, съоръжения, както и инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за 2010 г., възлизащи на 1 305 хил. лв. (2009 г.: 737 хил. лв.).

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Минимални лизингови постъпления			
	До 1	От 1 до 5	Над 5	Общо
	година	години	години	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Към 31 декември 2010 г.	619	2 164	57	2 840
Към 31 декември 2009 г.	208	242	14	464

Към 31 декември 2010 г. Групата има следните сключени по-значими договори за наем като наемодател:

- Договор от 16 ноември 2010г. и Договор от 16 ноември 2009г. с Агроком ЕООД за наем на силози в гр. Добрич и наем на бази в гр. Бяла и гр. Русе със срок съответно до 16 март 2015 г. и 16 март 2016 г.
- Договор от 30 декември 2010г. за наем с Клас олио ООД на складове в Зърнобаза Карапелит със срок на договора 30 юни 2011 г.;
- Договор от 01 април 2009 г. с Голяма Добруджанска Мелница ЕООД за наем в Зърнобаза гр. Добрич със срок на договора 01 април 2011 г.;
- Договор от 01 юни 2010г. с Кайнак ЕООД за наем в бази Кайнараджа и Силистра със срок на договора 31 декември 2011 г.;
- Договор от 26 май 2010г., договор от 01 октомври 2009г. и договор от 15 септември 2010г. с ОЛИВА АД за наем съответно в бази кв. Лозово, Бургас; Стражица, В.Търново и Тервел със срок на договорите съответно 26 май 2012 г.; 01 октомври 2013 г. и 01 юли 2015 г.;
- Договор за наем с Мобилтел ЕАД от 1 септември 2005 г. за ползване на покривни пространства със срок 1 септември 2015 г.;
- Договор за наем с БТК Мобайл ЕООД от 17 май 2006 г. за ползване на покривни пространства със срок 17 май 2016 г.

10. Инвестиционни имоти

Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за финансовото състояние, могат да бъдат представени както следва:

	Земя '000 ЛВ	Сгради '000 ЛВ	Общо '000 ЛВ
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2010 г.	13 060	36 063	49 123
Новопридобити активи			
- от бизнес комбинации и рекласификации	-	-	-
- отделно придобити	10 973	1 391	12 364
Отписани активи	-	(8 842)	(8 842)
Салдо към 31 декември 2010 г.	24 033	28 612	52 645
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2010 г.	(1)	(1 728)	(1 729)
Бизнес комбинации - амортизация	-	-	-
Отписана амортизация	-	162	162
Амортизация	-	(721)	(721)
Салдо към 31 декември 2010 г.	(1)	(2 287)	(2 288)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	24 032	26 325	50 357

	Земя '000 ЛВ	Сгради '000 ЛВ	Общо '000 ЛВ
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2009 г.	13 675	7 520	21 195
Новопридобити активи			
- от бизнес комбинации и рекласификации	-	13 261	13 261
- отделно придобити	-	18 182	18 182
Отписани активи	(615)	(2 900)	(3 515)
Салдо към 31 декември 2009 г.	13 060	36 063	49 123
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2009 г.	(1)	(1 080)	(1 081)
Бизнес комбинации - амортизация	-	114	114
Амортизация	-	(762)	(762)
Салдо към 31 декември 2009 г.	(1)	(1 728)	(1 729)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	13 059	34 335	47 394

Към 31.12.2010 г. справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата възлиза на 72 287 хил. лв. (към 31.12.2009 г. – 82 596 хил. лв.). Групата е получила оценки от лицензирани оценители за инвестиционни имоти, както и е ползвана справедливата стойност на инвестиционни имоти съгласно актуалните пазарни нива.

Инвестиционните имоти са представени в консолидирания финансов отчет на Групата, като е използван моделът на себестойността.

Доходите от инвестиционни имоти за 2010 г. възлизат на 3 420 хил. лв. (2009 г.: 1 077 хил. лв.) и са включени в Отчета за всеобхватния доход на ред „Приходи от нефинансова дейност”. Условни наеми не се признават. Преките оперативни разходи в размер на 1 036 хил. лв. са отчетени като „Разходи за нефинансова дейност” (2009 г.: 129 хил. лв.).

11. Репутация

Основните промени в балансовата стойност на репутацията произтичат от признаване на обезценка на репутация от Зърнени храни България АД, Централна Кооперативна Банка АД – Скопие и Слънчеви лъчи Провадия ЕАД.

	Репутация
	‘000 лв
За 2009 г.	
Начално салдо балансова стойност	37 527
Увеличения	13 495
Обезценка за периода	<u>(1 772)</u>
Крайно салдо балансова стойност	49 250
За 2010 г.	
Начално салдо балансова стойност	49 250
Обезценка за периода	<u>(2 257)</u>
Крайно салдо балансова стойност	46 993

В следствие на извършения годишен тест за обезценка за 2010 г. балансовата стойност на репутацията е разпределена по следните обекти, генериращи парични потоци:

	2010 ‘000 лв	2009 ‘000 лв
Зърнени Храни България АД	17 926	18 432
ЗАД Армеец	8 541	8 541
Централна Кооперативна Банка АД – Скопие	5 399	7 140
Централна Кооперативна Банка АД	5 311	5 311
Голяма Добруджанска Мелница АД	4 798	4 798
ЦКБ Груп ЕАД	3 507	3 507
Параходство Българско Речно Плаване АД	580	580
Проучване и добив на нефт и газ АД	358	358
Булхимекс ООД	217	217
Пристанище Леспорт АД	164	164
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	90	100
Омега Финанс ООД	47	47
ПОАД ЦКБ Сила	46	46
Химснаб АД	6	6
Химимпорт Фертилайзърс ООД	3	3
	46 993	49 250

Възстановимата стойност на обектите, генериращи парични потоци е определена на база изчисляване на стойността в употреба. При изчисленията са използвани прогнозни стойности на паричните потоци въз основа на финансови бюджети, одобрени от ръководството, които обхващат петгодишен период. Паричните потоци след петгодишния период са екстраполирани с помощта на постоянни проценти на нарастване, които са характерни за сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци.

Използваните дисконтови проценти отразяват специфичните рискове, свързани със сектора, в който оперира всеки от обектите, генериращ парични потоци.

През 2010 г. е извършена обезценка на Зърнени храни България АД, Централна Кооперативна Банка АД – Скопие и Слънчеви Лъчи Провадия ЕАД в размер на общо 2 257 хил. лв. През 2009 г. е призната обезценка на репутацията в размер на 1 772 хил. лв. Обезценката на репутацията е включена на ред „Разходи за нефинансова дейност” в Отчета за всеобхватния доход.

12. Други нематериални активи

Балансовите стойности на нематериалните активи на Групата за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Търговски марки	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Учредени вещни права	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Отчетна стойност								
Салдо към 1 януари 2010 г.	34 701	5 600	3 679	6 569	1 145	1 790	40 288	93 772
Новопридобити активи:								
- от бизнес комбинации	-	1 308	2 396	3 615	-	-	-	7 319
- отделно придобити	-	1 033	1 189	-	-	4 737	11 468	18 427
Отписани активи								
- от бизнес комбинации и рекласификация	-	-	-	(1 926)	-	-	-	(1 926)
- отделно отписани	-	-	(316)	-	-	(3 252)	(5 833)	(9 401)
Салдо към 31 декември 2010 г.	34 701	7 941	6 948	8 258	1 145	3 275	45 923	108 191
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2010 г.	(9 652)	(3 108)	(2 400)	(520)	(52)	-	(3 841)	(19 573)
Новопридобити от бизнес комбинации	-	-	(408)	-	-	-	-	(408)
Отписани активи	-	-	310	-	-	-	-	310
Амортизация	(3 238)	(270)	(1 470)	(328)	-	-	(19)	(5 325)
Салдо към 31 декември 2010 г.	(12 890)	(3 378)	(3 968)	(848)	(52)	-	(3 860)	(24 996)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	21 811	4 563	2 980	7 410	1 093	3 275	42 063	83 195

	Търговски марки	Ремонти на наети активи	Лицензи и патенти	Програмни продукти	Връзки с клиенти	Продукти от развойна дейност	Разходи по проучване и оценка	Учредени вещни права	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Отчетна стойност									
Салдо към 1 януари 2009 г.	34 692	42 433	5 600	3 415	6 569	52	-	40 288	133 049
Новопридобити активи:									-
- отделно придобити	9	-	-	264	-	1 093	1 790	-	3 156
Отписани активи									
- от бизнес комбинации и рекласификация	-	(42 433)	-	-	-	-	-	-	(42 433)
Салдо към 31 декември 2009 г.	34 701	-	5 600	3 679	6 569	1 145	1 790	40 288	93 772
Амортизация									
Салдо към 1 януари 2009 г.	(6 469)	(8 550)	(2 902)	(1 027)	(192)	(52)	-	-	(19 192)
Новопридобити от бизнес комбинации	-	-	-	(196)	-	-	-	-	(196)
Отписани активи	-	8 550	4	2	-	-	-	-	8 556
Амортизация	(3 183)	-	(210)	(1 179)	(328)	-	-	(3 841)	(8 741)
Салдо към 31 декември 2009 г.	(9 652)	-	(3 108)	(2 400)	(520)	(52)	-	(3 841)	(19 573)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	25 049	-	2 492	1 279	6 049	1 093	1 790	36 447	74 199

Учредени вещни права

Учредени вещни права за ползване на сгради на стойност се отнасят за четиринадесет масивни административни сгради, намиращи се в няколко големи градове на територията на страната, които ще се използват за клонове на ЦКБ АД. Правата на ползване върху сградите са учредени за срокове в рамките между 115 и 120 месеца за сума в общ размер на 20 327 хил. лв.

Учредените вещни права за ползване на сгради се отнасят за две масивни административни сгради, намиращи се в идеалния център на гр. София, които ще се използват за централа на ЦКБ АД. Правото на ползване върху едната сграда е учредено за срок от 98 месеца за сумата от 5 372 хил. евро. Правото на ползване върху другата сграда е учредено за срок от 149 месеца за сумата от 15 598 хил. евро. През месец декември 2010 е удължен срокът на правото на ползване върху една от административните сгради, намираща се в идеалния център на град София. Срокът е удължен с три месеца за сума в размер на 292 хил. евро.

В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите.

Разходи по проучване и оценка

Разходите по проучване и оценка се състоят от предоставени права и капитализирани разходи по проучване и оценка.

Към 31.12.2010 г. са отчетени разходи за проучване и оценка в Блок 1-12 Кнежа, Блок 1-4 Каварна, Блок Шабла и Блок 1-17 Овча могила в размер на 3 275 хил. лв. (2009 г.: 1 790 хил. лв.).

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Блок 1-12 Кнежа	1 873	-
Блок 1-4 Каварна	1 318	1 591
Блок Шабла	35	199
Блок 1-17 Овча могила	49	-
	<u>3 275</u>	<u>1 790</u>

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност”.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

13. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в отчета за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Кредити и вземания	13.1	858 617	779 170
Финансови активи, държани до падеж	13.2	157 949	106 252
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	13.3	1 245	99 413
Финансови активи на разположение за продажба	13.4	209 003	124 008
		1 226 814	1 108 843

13.1.Кредити и вземания

Кредити и вземания	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Дългосрочни банкови кредити и аванси на клиенти	13.1.1	668 201	700 255
Намалени с обезценка		(12 211)	(13 410)
		655 990	686 845
Договори за други дългосрочни заеми	13.1.2	202 627	92 325
		858 617	779 170

13.1.1. Анализ на дългосрочни банкови кредити и аванси на клиенти

Анализ по видове клиенти:

	2010 ‘000 лв	2009 ‘000 лв
Физически лица		
-в лева	236 136	198 226
-в чуждестранна валута	46 760	31 515
Предприятия		
-в лева	173 854	282 430
-в чуждестранна валута	211 451	188 084
	668 201	700 255
Обезценка за несъбираемост	(12 211)	(13 410)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	655 990	686 845

Анализ по икономически отрасли:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Селско и горско стопанство	22 603	26 371
Промисленост	15 672	32 786
Строителство	56 076	79 881
Търговия и финанси	286 822	259 683
Транспорт и комуникации	41 688	38 007
Граждани	196 173	229 741
Други	49 167	33 786
	668 201	700 255
Обезценка за несъбираемост	(12 211)	(13 410)
	655 990	686 845

Общо предоставени кредити и аванси на клиенти

Лихвени проценти

Кредитите отпуснати в български лева и чуждестранна валута се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на базисен лихвен процент на Банката плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 4 до 8 процента, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява лихва, съответстваща на олихвяването на неразрешения овъдрафт, чийто размер е 35%.

13.1.2. Договори за други дългосрочни заеми

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Павлекс 97 ЕООД	46 258	44 611
АБАС ЕООД	36 256	-
Вземания по цесионни договори	27 416	17 135
Дженерал Сток Инвестмънт ЕООД	15 229	-
Ростинвест АД	14 874	10 352
Холдинг Нов Век АД	8 488	-
Акин ЕООД	7 311	-
Франчайз Дивелопмънт ООД	7 000	6 527
Техноимпорт Експорт	6 513	-
Армада Груп ЕООД	5 600	-
Прима Хим ЕООД	5 313	5 313
Инвест Кепитал Консулт ЕООД	3 149	2 001
НЕИ АД, Разград	2 981	3 415
Арми Груп ЕООД	2 774	2 440
Други	13 465	531
	202 627	92 325

Вземането от Павлекс 97 ЕООД в размер на 46 258 хил.лв. включва главница в размер на 37 339 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 8 919 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 41 000 хил.лв. при лихва 12,50%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

Вземането от Абас ЕООД в размер на 36 256 хил.лв. включва главница в размер на 28 238 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 8 018 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 30 000 хил.лв. при лихва 10,00%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2012 г.

Вземането от Дженерал сток инвестмънт ЕООД в размер на 15 229 хил.лв. включва главница в размер на 14 000 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 1 229 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 14 000 хил.лв. при лихва 10,00%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2012 г.

Вземането от Ростинвест АД в размер на 14 874 хил.лв. включва главница в размер на 12 813 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 2 060 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 15 000 хил.лв. при лихва 10,00%. Крайният срок за погасяване е 23.05.2014 г.

Вземането от Холдинг Нов век АД в размер на 8 488 хил.лв. включва главница в размер на 5 985 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 2 503 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 8 000 хил.лв. при лихва 10,00%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

Вземането от АКИН ЕООД в размер на 7 311 хил.лв. включва главница в размер на 5 155 хил.лв. и вземане по лихви в размер на 2 155 хил.лв. Вземането е възникнало по договор за временна финансова помощ за сума в размер на 6 200 хил.лв. при лихва 14,00%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

13.2. Финансови активи, държани до падеж

Финансовите активи, държани до падеж, включват корпоративни облигации, облигации, издадени от българското правителство, македонското правителство, македонската централна банка и чуждестранно търговско дружество, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет, както и придобити Държавни ценни книжа, съгласно изискванията на Кодекса за застраховането за инвестиране на застрахователни резерви и собствени средства.

Балансовата стойност на финансовите активи, държани до падеж, които се отчитат по амортизирана стойност, са представени, както следва:

	2010	2010
	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност по амортизируема стойност		
Средносрочни български държавни облигации	111 241	80 823
Корпоративни облигации	40 553	19 263
Дългосрочни български държавни облигации	6 155	6 166
	157 949	106 252

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2010 и 31 декември 2009 г. държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 78 800 хил.лв. и 65 677 хил. лв. съответно са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

13.3. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Дългосрочните финансови активи на Групата представляват инвестиране на собствени средства и специализирани резерви съгласно Кодекса за социалното осигуряване за покриване на минималната доходност на допълнителните задължителни пенсионни фондове. Финансовите активи са представени по справедлива стойност в печалбата или загубата, определени като такива при първоначално признаване.

	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.
Капиталови инвестиции с пазарна стойност	-	54 910
Дългосрочни български държавни облигации	-	35 702
Други	1 245	8 801
	1 245	99 413

Представените справедливи стойности на финансовите активи са определени на база публикувани пазарни цени на съответните ценни книжа на активен пазар или оценка на ценни книжа по експертна оценка, съгласно Правилата на Групата за оценка на активите и пасивите.

13.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.
Капиталови инвестиции с пазарна стойност	65 468	49 077
Български корпоративни облигации	62 232	14 905
Участие в Авиокомпания Хемус Ер ЕАД	38 505	38 505
Дългосрочни български държавни облигации	29 899	-
Средносрочни български държавни облигации	6 303	19 368
Чуждестранни държавни облигации	4 443	-
Участие в Ер Бан ЕООД	2 153	2 153
	209 003	124 008

Финансовите активи на разположение за продажба са номинирани в български лева и се търгуват на публична фондова борса в България и чужбина. Справедливата им стойност е определена въз основа на техните котирани цени към датата на консолидирания финансов отчет.

Групата притежава 100% от капитала на Хемус ЕР ЕАД и Ер БАН ЕООД. Инвестициите са рекласифицирани като нетекущи финансови активи, държани за продажба, през 2009 г. по силата на Договори за управление от 2009 г. за прехвърляне на правото на глас.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2009 г. държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 5 236 хил.лв. (2009 г.: 4 491 хил.лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

14. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на данъчни временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2010 г.	Признати в капитала	Признати в резултат на бизнес комбинация	Признати в отчета за доходите	31 декември 2010 г.
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Нетекущи активи					
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	13 777	-	-	(174)	13 603
Дългосрочни финансови активи	107	(331)	-	(182)	(406)
Инвестиционни имоти	641	-	-	(674)	(33)
Други	2 252	57	874	(840)	2 343
Текущи активи					
Търговски и други вземания	-	(21)	-	(506)	(527)
Финансови активи	1 971	-	-	3 218	5 189
Други	-	1	-	(221)	(220)
Нетекущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(686)	(71)	-	592	(165)
Други	(1 093)	-	-	1 093	-
Текущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	(72)	-	-	(442)	(514)
Други провизии	(6)	(3)	-	(55)	(64)
Други	(646)	(1)	-	423	(224)
Неизползвани данъчни загуби	-	79	-	(270)	(191)
	16 245	(290)	874	1 962	18 791
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(2 503)				(2 946)
Отсрочени данъчни пасиви	18 748				21 737

Отсрочените данъци за сравнителния период 2009 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2009 г. ‘000 лв	Признати в печалбата и загубата ‘000 лв	31 декември 2009 г. ‘000 лв
Нетекущи активи			
Нематериални активи	995	(995)	-
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	13 540	237	13 777
Дългосрочни финансови активи	-	107	107
Инвестиционни имоти	701	(60)	641
Други	1 186	1 066	2 252
Текущи активи			
Търговски и други вземания	2	(2)	-
Финансови активи	-	1 971	1 971
Други	165	(165)	-
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(500)	(186)	(686)
Други	(1 244)	151	(1 093)
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(247)	175	(72)
Други провизии	(6)	-	(6)
Други	(1 110)	464	(646)
	13 482	2 763	16 245
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(3 107)		(2 503)
Отсрочени данъчни пасиви	16 589		18 748

Всички отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

15. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Материали	18 965	18 168
Продукция	280	1 323
Стоки	12 230	13 046
Незавършено производство	1 144	1 725
Други	32	-
	32 651	34 262

През 2010 г. материални запаси на Групата в размер на 1 680 хил. лв. (2009 г.: 3 207 хил. лв.) са предоставени като обезпечение на задължения към УниКредит Булбанк АД и Юробанк и еф джи България АД.

16. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции, които са държани за търгуване в краткосрочен период.

	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Кредити и вземания	16.1	548 757	532 966
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	16.2	425 829	83 609
Финансови активи, държани до падеж	16.3	29 650	21 551
Финансови активи на разположение за продажба	16.4	67 639	37 613
		1 071 875	675 739

16.1.Кредити и вземания

	Пояснение	2010 ‘000 лв	2009 ‘000 лв
Банкови кредити и аванси на клиенти	16.1.1	418 648	372 381
Намалени с обезценка		(13 814)	(8 660)
		404 834	363 721
Договори за други краткосрочни заеми	16.1.2	143 923	169 245
		548 757	532 966

16.1.1. Краткосрочни банкови кредити и аванси на клиенти

Краткосрочните банкови кредити и аванси на клиенти представляват заеми и аванси към клиенти, възникнали във връзка с банковата дейност на Групата.

Анализ по видове клиенти:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Физически лица		
-в лева	33 530	104 971
-в чуждестранна валута	3 249	16 689
Предприятия		
-в лева	232 922	150 498
-в чуждестранна валута	148 947	100 223
	418 648	372 381
Обезценка за несъбираемост	(13 814)	(8 660)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	404 834	363 721

Анализ по икономически отрасли:

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Селско и горско стопанство	14 230	13 965
Промисленост	9 866	17 503
Строителство	35 303	42 301
Търговия и финанси	178 548	138 627
Транспорт и комуникации	26 245	20 289
Граждани	123 503	121 660
Други	30 953	18 036
	418 648	372 381
Обезценка за несъбираемост	(13 814)	(8 660)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	404 834	363 721

16.1.2. Договори за други краткосрочни заеми

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Вземания по цесионни договори	20 500	12 485
Летище Казан	16 387	3 931
ПФК Черно море АД	14 803	7 814
Български Милс	11 780	-
Нико Комерс ЕООД	10 796	10 132
АК Татарстан	10 309	-
Дженерал Сток Инвестмънт ЕООД	8 294	9 449
Финанс Консултинг ЕАД	9 000	-
Ловешки мелници	8 322	-
Нефтена търговска компания ЕООД	5 473	6 827
Сила Холдинг АД	1 920	9 655
АБАС ЕООД	-	33 272
ИНО АД	-	12 989
Лориан ЕООД	-	8 625
Нова индустриална Компания ЕООД	-	7 387
АКИН ЕООД	-	7 025
Бизнес център Изгрев ЕООД	-	5 904
Техноимпортекспорт АД	-	5 651
Други	26 339	28 099
	143 923	169 245

Краткосрочните заеми са предоставени при годишни лихвени равнища от 7% до 14% в зависимост от срочността на кредита.

Справедливата стойност на предоставените заеми не е определяна поотделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

16.2. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи, класифицирани в тази категория отговарят на условията за финансови активи, държани за търгуване.

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Български корпоративни ценни книжа	277 932	55 671
Дългосрочни български държавни облигации	55 150	154
Договор за опция	24 680	-
Краткосрочни български държавни облигации	16 123	11 601
Деривати Държани за търгуване	8 412	13 538
Средносрочни български държавни облигации	7 024	2 645
Други	36 508	-
	425 829	83 609

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2010 г. Групата притежава капиталови ценни книжа, издадени от общини, нефинансови и финансови предприятия на стойност 277 932 хил. лв. (2009 г.: 55 671 хил.лв.) Тези ценни книжа представляват част от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и чуждестранни фондови борси, представени в отчета по справедлива стойност, тъй като те са ликвидни на капиталовия пазар, както и ценни книжа на дружества, които не се търгуват на Българска фондова борса и справедливата им стойност е оценена от лицензирани оценители.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2010 г. дългосрочните български ценни книжа са в размер на 55 150 хил.лв. (2009 г.: 154 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева.

Краткосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2010 г. краткосрочните облигации в размер на 16 123 хил.лв. (2009 г.: 11 601 хил.лв.) са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство. Падежът на краткосрочните държавни облигации е до 1 година.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2010 г. дериватите държани за търгуване в размер на 8 412 хил. лв. (2009 г.: 13 538 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Средносрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2010 г. средносрочните облигации в размер на 7 024 хил.лв. (2009 г.: 2 645 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

16.3. Финансови активи, държани до падеж

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Краткосрочни облигации на Народна банка на Република Македония	19 996	11 465
Краткосрочни облигации емитирани от правителството на Република Македония	4 684	1 279
Краткосрочни български държавни облигации	4 522	8 807
Други	448	-
	29 650	21 551

Краткосрочни държавни облигации на Република Македония

Краткосрочни облигации емитирани от правителството и от Народна банка на Република Македония нямат пазарна цена и тяхната справедлива стойност не може да бъде определена.

Краткосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2010 г. краткосрочните държавни облигации в размер на 4 522 хил.лв. (2009 г.: 8 807 хил. лв.) са държани до падеж и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

16.4. Финансови активи на разположение за продажба

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Краткосрочни облигации на Народна банка на Република Македония	28 252	-
Вземания по споразумения за обратно изкупуване	26 187	-
Чуждестранни капиталови инвестиции	13 195	-
Краткосрочни български държавни облигации	3	11 354
Други	2	26 259
	67 639	37 613

Краткосрочни държавни облигации на Република Македония

Краткосрочни облигации емитирани от правителството и от Народна банка на Република Македония нямат пазарна цена и тяхната справедлива стойност не може да бъде определена.

Вземания по споразумения за обратно изкупуване

Към 31 декември 2010 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 26 187 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Групата е обезпечила вземанията със залог на български държавни ценни книжа и корпоративни ценни книжа на приблизително еднаква стойност.

Чуждестранни капиталови инвестиции

Към 31 декември 2010 чуждестранните корпоративни ценни книжа за продажба в размер на 12 052 хил.лв. представляват облигация на чуждестранно търговско дружество и ценни книжа в размер на 1 143 хил.лв. представляват акции на чуждестранни финансови предприятия.

Краткосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2010 г. краткосрочните облигации в размер на 3 хил.лв. (2009 г.: 11 354 хил. лв.) са на разположение за продажба и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство. Падежът на краткосрочните държавни облигации е до 1 година.

17. Търговски вземания

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	158 687	153 094
Обезценка	(739)	(1 097)
Търговски вземания	157 948	151 997

Търговските вземания към 31.12.2010 г. и сравнителния период 31.12.2009 г. са както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Аванси за придобиване на инвестиции	60 000	60 000
Лориян ЕООД	18 749	-
Нефтена Търговска Компания ЕООД	18 599	16 602
РС Консулт ЕООД	6 708	6 708
РС Трейд ЕООД	6 707	6 707
Финанс Консултинг ЕАД	3 725	-
Алма Тур флай ООД	2 315	685
Банкови клиенти	1 506	3 333
Татарстан Ерлайнс	1 476	5 876
ИАТА кл. България	1 399	1 457
Тим Клуб ЕООД	1 341	-
Inter Iberica SA	822	-
Пнеро 97 МА АД - краткосрочна част	295	1 353
Бългериан милс ЕООД	-	15 028
Велграф Асет Мениджмънт ЕАД	-	4 453
N. V. Desmet Ballestra Group S.A.	-	2 631
Павлекс 97 ЕООД	-	328
Други /под 1 000 хил. лв./	34 306	26 836
	157 948	151 997

Всички търговски вземания на Групата са проверени за индикации за обезценка.

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски вземания са били отписани и съответната обезценка в размер на 3 612 хил. лв. (2009 г.: 310 хил. лв.) е била призната в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за нефинансова дейност“. Отписаните вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

18. Данъчни вземания

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Вземания за ДДС	2 411	6 549
Вземания за акцизи	416	236
Вземания за корпоративен данък	743	387
Други	1 513	142
	5 083	7 314

19. Други вземания

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Авансови плащания	173 458	18 918
Вземания от застраховане и презастраховане	42 991	42 858
Вземания по цесии	42 900	27 560
Вземания от дялове	16 214	24 600
Краткосрочни депозити и гаранции	12 339	14 819
Чуждестранна дейност	9 773	9 189
Рай Банк АД	5 955	5 955
Съдебни и присъдени вземания	1 721	1 531
Други	22 019	15 769
	327 370	161 199

Към 31 декември 2010 г. Групата отчита вземане по предоставени аванси в размер на 173 458 хил.лв., от които 158 413 хил. лв. авансови плащания към Българскиан Милс ЕООД във връзка със сключени договори за покупка на зърно.

Вземания от застраховане и презастраховане в размер на 42 991 хил.лв. (2009 г.: 42 858 хил.лв.) включват вземания по начислени премии по застрахователни договори, както и разчети по презастрахователни и съзастрахователни договори

Вземания по цесии към 31 декември 2010 г. в размер на 42 900 хил.лв. включват вземания по цесии от Нефтена търговска компания ЕООД на стойност 21 300 хил.лв. (2009 г.: 21 300 хил. лв.), вземания от Българскиан милс ЕООД в размер на 11 620 хил.лв. (2009 г.: 0 лв.), вземания от Итал комерс 75 ЕООД в размер на 8 920 хил.лв. (2009 г.: 0 лв.) и други вземания по цесии.

Вземания от дялове към 31 декември 2010 г. в размер на 16 214 хил.лв. представляват вземания, свързани с инвестиции във връзка с дейността на фондовете на Групата, включително вземания по корпоративни облигации на „Аркус” АД в размер на 8 997 хил.лв., които през януари 2011 г. се трансформират в ценни книги.

Посочените салда в Чуждестранна дейност в размер на 9 773 хил.лв. (2009 г.: 6 500 хил.щ. долара) представляват вземания по вътрешни разчети от Геоком – сервиз Либия в резултат на изплатени от Проучване и добив на нефт и газ АД, София задължения на посоченото дружество към персонала.

20. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Парични средства в брой и в банки:		
- български лева	473 885	278 235
- евро	164 539	135 087
- щатски долари	35 042	8 590
- други валути	8 493	15 889
	681 959	437 801
	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Предоставени ресурси и аванси на банки и в брой	168 537	119 530
Парични средства в Централната Банка	404 120	236 930
Краткосрочни инвестиции	81 395	64 368
Блокирани Парични средства	3 445	3 015
Депозити съгласно Кодекса по застраховането	24 462	13 958
	681 959	437 801

Предоставените ресурси и аванси на банки и в брой, краткосрочните инвестиции и блокираните парични средства могат да бъдат представени както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Парични средства в брой:	127 800	105 939
Срочни депозити в местни банки		
-в лева	8 347	16 800
-в чуждестранна валута	67 983	29 775
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	3 670	3 137
Блокирани сметки в местни банки		
-в лева	3 445	3 015
Ностро сметки в местни банки		
-в лева	52	27
-в чуждестранна валута	1 355	204
Ностро сметки в чужди банки в - в чуждестранна валута	40 725	28 016
Общо предоставени ресурси и аванси на банки	253 377	186 913

21. Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба

Балансовата стойност на активите, предназначени за продажба, може да бъде представена, както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Нетекущи активи		
Нематериални активи	946	-
Имоти, машини и съоръжения	32 530	6 535
Активи, класифицирани като държани за продажба	33 476	6 535

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 23 346 хил.лв. (2009 г.: - хил.лв.) представляват зърнобазис (сгради, машини и др.), които не се използват от Групата и са предприети действия за продажба.

Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба, в размер на 9 184 хил.лв. (2009 г.: 6 535 хил.лв.) представляват недвижими имоти, придобити от Банките на Групата като ипотечен кредитор по отпуснати и необслужвани кредити. Тези активи няма да бъдат използвани от Банката в дейността ѝ, поради което са предприети действия за тяхната продажба през 2011 година.

Нетекущ актив, класифициран като държан за продажба, в размер на 946 хил.лв. (2009 г.: - хил.лв.) представлява право на строеж с неограничен полезен живот. Към 31.12.2010 г. е подписан предварителен договор за продажба на актива.

22. Собствен капитал

22.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Химимпорт АД към 31 декември 2010 г. се състои от 150 858 809 на брой (2009 г.: 150 577 390 бр.) обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция и 88 787 458 на брой (2009 г.: 89 068 877 бр.) привилегирани акции с номинална стойност 1 лв., като те включват 5 784 484 броя (2009 г.: 5 643 171 бр.) обикновени акции и 4 102 889 броя (2009 г.: 4 140 794 бр.) привилегирани акции, придобити от дружества в Групата на Химимпорт. Обикновените акции на Химимпорт АД са безналични, поименни и свободно прехвърляеми и дават право на 1 (един) глас и ликвидационен дял. Привилегированите акции са без право на глас. Те дават право на своите притежатели на кумулативен гарантиран дивидент и на гарантиран ликвидационен дял от имуществото на Групата.

	2010	2009
Издадени и напълно платени акции:		
- в началото на периода	229 862 302	144 138 806
- издадени през периода/привилегирани акции/	-	89 646 283
- намаление на привилегирани акции от упражняване на права за конвертиране	(281 419)	(577 406)
- увеличение на обикновени акции от упражняване на права за конвертиране на привилегирани акции	281 419	577 406
- собствени акции /обикновени и привилегирани/, придобити от дъщерни дружества през периода	(103 408)	(3 922 787)
Акции, издадени и напълно платени към края на периода	229 758 894	229 862 302

На 12 юни 2009 г. Химимпорт АД издава задължително конвертируеми привилегирани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент и гарантиран ликвидационен дял. По емисията са записани и заплатени 89 646 283 броя привилегирани акции при емисионна стойност 2.22 лв. всяка, представляващи 99.61% от предложените акции. Набраният при предлагането капитал възлиза на 199 015 хил.лв. Задължителното конвертиране на акциите настъпва в края на седмата година от вписването на увеличението на капитала в Търговския регистър.

Набраните на 12 юни 2009 г. средства над номиналната стойност на акционерния капитал в размер на 105 082 хил.лв. са разпределени както следва:

- 27 622 хил.лв.– премия от емисия
- (943) хил.лв - намалена премия от емисия от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 8 348 хил.лв. – краткосрочни задължения за дивиденди
- (634) хил.лв – намалени краткосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 70 008 хил.лв. – дългосрочни задължения за дивиденди
- (2 710) хил.лв. – намалени дългосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 3 391 хил.лв. – разходи по емисията

Задълженията за дивиденди и премии от емисия, вследствие изменение от конвертиране на 858 825 бр. привилегирани в обикновени акции и придобиване на 103 408 бр. собствени привилегирани акции, от дъщерни дружества за периода, са разпределени както следва:

- 28 388 хил.лв. – премия от емисия
- (1 346) хил.лв- намалена премия от емисия от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 16 773 хил.лв – краткосрочни задължения за дивиденди
- (799) хил.лв.– намалени краткосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества
- 65 285 хил.лв– дългосрочни задължения за дивиденди
- (3 111) хил.лв – намалени дългосрочни задължения за дивиденди от собствени акции, придобити от дъщерни дружества

Списъкът на основните акционери, притежаващи обикновени акции на Дружеството, е представен както следва:

	2010	2010	2009	2009
	Брой обикновени	%	Брой обикновени	%
	акции		акции	
Химимпорт Инвест АД	109 348 114	72.48%	109 724 464	72.87%
ARTIO INTERNATIONAL EQUITY FUND	10 693 367	7.09%	10 693 367	7.10%
ЦКБ Груп ЕАД	5 192 408	3.44%	5 192 408	3.45%
Каснас Банк Германия	2 840 358	1.88%	1 275 706	0.85%
DIAS Investment company	1 501 935	1.00%	1 171 377	0.78%
Скандинавиън Енскилда Банкен	1 495 999	0.99%	1 345 999	0.89%
EFG EUROBANK ERGASIAS	1 362 229	0.90%	1 362 229	0.90%
Уникредит Банк Аустрия	1 198 300	0.79%	1 266 249	0.84%
Консолид Комерс АД	704 276	0.47%	704 276	0.47%
FINASTA AB FMI - Литва	594 679	0.39%	1 422	0.00%
МЕИ – Романиън енд Булгария фондс	543 188	0.36%	708 188	0.47%
Eaton Vance Tax-Managed Emerging Markets	487 988	0.32%	487 988	0.32%
The Royal Bank of Scotland	452 430	0.30%	-	0.00%
ЕФГ Еуробанк Клиентс АЦЦ	431 434	0.29%	458 168	0.30%
Райфайзен – договорни фондове	401 959	0.27%	120 000	0.08%
THE BANK OF NEW YORK MELLON	328 842	0.22%	-	0.00%
Данске Фонд Ийстерн Юръп – Люксембург	320 500	0.21%	320 500	0.21%
Инвест Банк АД	298 207	0.20%	417 697	0.28%
Райфайзен Централ Банк – Австрия	281 959	0.19%	592 361	0.39%
ДСК – фондове(ОТП Груп)	250 324	0.17%	325 324	0.22%
Стандарт Инвестмънт – договорни фондове	164 561	0.11%	109 802	0.07%
HVB AG ATHENS	-	0.00%	564 981	0.38%
АБН АМРО БАНК – Лондон	-	0.00%	405 471	0.27%
Други юридически лица	6 039 754	4.00%	6 986 908	4.64%
Други физически лица	5 925 998	3.93%	6 342 505	4.22%
	150 858 809		150 577 390	
Собствени акции, придобити от дъщерни дружества				
ЦКБ Груп АД	(5 192 408)	3.44%	(5 192 408)	3.45%
ЗАД Армеец	(463 100)	0.31%	(405 848)	0.27%
ЦКБ АД	(56 309)	0.04%	-	-
ПОАД ЦКБ Сила	(72 667)	0.05%	(44 915)	0.03%
	(5 784 484)	3.83%	(5 643 171)	3.75%
Нетен брой акции	145 074 325		144 934 219	

Списъкът на основните акционери, притежаващи акции (обикновени и привилегирани акции) от капитала на Химимпорт АД, е представен както следва:

	2010	2010	2009	2009
	Брой акции /обикновени и привилегирани/	%	Брой акции /обикновени и привилегирани/	%
Химимпорт Инвест АД	180 713 551	75.41%	181 149 195	75.59%
ARTIO INTERNATIONAL EQUITY FUND	17 109 388	7.14%	17 729 376	7.40%
ЦКБ Груп ЕАД	8 266 061	3.45%	8 307 853	3.47%
Уникредит Банк Аустрия	2 102 255	0.88%	2 257 850	0.94%
Скандинавиън Енскилда Банкен	1 495 999	0.62%	1 345 999	0.56%
Консолид Комерс АД	704 276	0.29%	704 276	0.29%
ДСК – фондове(ОТП Груп)	630 544	0.26%	630 544	0.26%
МЕИ – Романиън енд Булгария фондас	613 188	0.26%	778 188	0.32%
FINASTA AB FMI – Литва	594 679	0.25%	1 422	0.00%
Райфайзен – договорни фондове	555 828	0.23%	273 869	0.11%
Данске Фонд Ийстерн Юръп – Люксембург	479 500	0.20%	452 500	0.19%
ЕФГ Еуробанк Клиентс АЦЦ	432 034	0.18%	1 822 317	0.76%
Инвест Банк АД	353 989	0.15%	453 679	0.19%
The Royal Bank of Scotland	452 430	0.19%	-	0.00%
THE BANK OF NEW YORK MELLON	401 816	0.17%	-	0.00%
Райфайзен Централ Банк – Австрия	281 959	0.12%	592 361	0.25%
Стандарт Инвестмънт – договорни фондове	164 561	0.07%	109 802	0.05%
АБН АМРО БАНК – Лондон	-	0.00%	405 471	0.17%
Други юридически лица	16 090 333	6.71%	13 940 503	9.28%
Други физически лица	8 203 876	3.42%	8 691 062	3.64%
	239 646 267	100.00%	239 646 267	100.00%
Собствени акции, придобити от дъщерни дружества				
ЦКБ Груп АД	(8 266 061)	3.45%	(8 307 853)	3.47%
ЗАД Армеец	(463 100)	0.19%	(551 864)	0.23%
ЦКБ АД	(81 509)	0.03%	-	-
ПОАД ЦКБ Сила	(1 076 703)	0.45%	(924 248)	0.39%
	(9 887 373)	4.13%	(9 783 965)	4.08%
Нетен брой акции	229 758 894		229 862 302	

Данъкът върху дивидентите за физически лица и чуждестранни юридически лица е в размер на 5% за 2009 г., 2010 г. и 2011 г., като данъкът се удържа от брутната сума на дивидентите.

22.2. Премияен резерв

	2010 ‘000 ЛВ	2009 ‘000 ЛВ
Премийни резерви от 2009 г, 2007 г. и 2006 г.	219 995	260 475
Намаление на резервите от собствени акции, придобити от дъщерни дружества	(234)	(40 480)
	219 761	219 995

През 2010 г. премийните резерви са намалени с 234 хил.лв. (2009 г.: 40 480 хил. лв.) в резултат на придобити собствени акции от дъщерни дружества на Групата.

Към 31 декември 2010 г. премийният резерв е в размер на 219 995 хил.лв. (2009 г.: 260 475 хил.лв.). Премийният резерв е формиран от следните емисии:

- Премияен резерв в брутен размер на 28 256 хил. лв. от емисията на привилегировани акции през 2009 г. Премията от емисии е намалена с частта от разходите по емисията, принадлежаща към собствения капитал, в размер на 2 033 хил. лв. През 2010 г. премията от емисии е увеличена с 124 хил. лв. във връзка с конвертираните през годината 281 419 броя привилегировани акции.
- Премияен резерв в брутен размер на 199 418 хил. лв. от вторично публично предлагане на акции на дружеството през 2007 г.. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 581 хил. лв.
- Премияен резерв в брутен размер на 32 925 хил. лв. от проведеното първично публично предлагане на акции на Дружеството от 07.09.2006 г. до 20.09.2006 г. Премията от емисии е намалена с разходите по емисиите на акции в размер на 327 хил. лв.

22.3. Други резерви

Другите резерви са отрицателни в размер на 3 124 хил. лв. към 31.12.2010 г. (2009 г.: 9 093 хил. лв.) и съдържат резерви от финансови активи, които са класифицирани като финансови активи на разположение за продажба и други резерви.

23. Специализирани резерви

	Пояснение	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Застрахователни резерви	23.1	116 894	105 582
Резерви от пенсионни фондове	23.2	3 073	1 169
		119 967	106 751

23.1. Застрахователни резерви

	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Пренос-премиен резерв	23.1.1	66 831	56 828
Дял на презастрахователите в пренос-премийния резерв		(6 930)	(6 848)
Резерв за предстоящи плащания	23.1.2	56 537	55 552
Дял на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания		(7 183)	(4 215)
Резерв за бонуси и отстъпки		1 240	-
Дял на презастрахователите в резерва за бонуси и отстъпки		(743)	-
Допълнителен резерв за предявени, но неизплатени претенции		2 322	-
Дял на презастрахователите в резерва за недостиг		(7)	-
Допълнителен резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилистите		4 469	-
Резерв за неизтекъл риск		-	3 940
Запасен фонд	23.1.3	315	311
Математически резерв	23.1.7	43	14
		116 894	105 582

Застрахователните резерви са заделени в хода на застрахователната дейност на Групата, извършвана чрез ЗПАД Армеец, ЦКБ Живот ЕАД и ЗОК ЦКБ Здраве ЕАД.

Адекватност на резервите

Периодично актюерът на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви, намалени с отсрочените аквизиционни разходи са достатъчни за да покрият евентуални бъдещи плащания. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви трябва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисионни.

23.1.1. Пренос-премиен резерв

Пренос-премийният резерв към 31.12.2010 г. е в размер на 66 831 хил. лв. (за 2009 г.: 56 828 хил. лв.).

Групата формира пренос-премийния си резерв на база начислени застрахователни премии. Начисляват се всички дължими вноски по полици за целия срок на договора. За многогодишни застраховки с годишни премии се начислява дължимата годишна премия. Приложен е метод с отчитане на точната дата. Пренос-премийният резерв за застраховки “Карго” и “Отговорност на превозвача” се изчислява за срок на застраховката един месец.

База за изчисляване – за всяка полица поотделно. Пресмятанията се извършват от програма заложена в информационната система ИНСИС.

Частта на презастрахователите в пренос-премията е изчислена пропорционално на цедираната премия по всяка полица за сключените пропорционални договори и факултативи. За непропорционалните презастрахователни договори „excess of loss” и „stop loss” дял на презастрахователя не се заделя.

23.1.2. Резерв за предстоящи плащания

23.1.2.1. Резерв за възникнали и предявени претенции

Приложен е метода претенция по претенция. За предявените щети по съдебни искове по застраховки „Каско” и „Гражданска отговорност на автомобилиста” са приложени корекционни коефициенти съгл. 8, ал. 5 от НРМОТРЗЗР. Стойностите на тези коефициенти са 72% за застраховка „Каско”, 42% за неимуществени вреди и 52% за имуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста.

База за изчисляване – предварителна оценка и опис на щети. Пресмятанията се извършват на база данните въведени в информационната система - ИНСИС.

Частта на презастрахователите в резерва за възникнали и предявени претенции е изчислена съгласно клаузите на презастрахователния договор за полицата, по която е възникнала щетата.

Към 31.12.2010 г. и 31.12.2009 г. резервът за последващи плащания е съответно в размер на 56 537 хил.лв. и 55 552 хил.лв.

23.1.2.2. Резерв за възникнали, но непредявени претенции

Приложен метод е метод на верижно-стълбовиден метод. За изчисляването на резерва за възникналите, но непредявени щети е използван верижно-стълбовидния метод с акумулирани стойности на предявените претенции и средно претеглени собствени коефициенти на развитие за всички видове застраховки, които Групата предлага. Методът е приложен за периода 2000-2010 г. Изключение от приложението метод прави само застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите.

За застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите резерва за възникнали, но непредявени щети е изчислен по верижно-стълбовидния метод на база акумулирани стойности на предявените претенции поотделно за имуществени и неимуществени вреди, като са използвани собствени данни на дружеството за предявените претенции и средно претеглени коефициенти на развитие на базата на пазарни данни. Периодът, взет като база за изчисление на резерва е единадесет годишен - 2000 – 2010 г. Така описания метод е в съответствие с Наредба №27 и е одобрен с Решение на КФН N ОЗ - 100 от 11.02.2011 г. Резервът е изчислен заедно за задължителната застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста и застраховка „Гранична гражданска отговорност на автомобилиста” и отделно за застраховка „Зелена карта”.

При формирането на резерва, данните за предявените щети до 2006 г. включват освен данните по застраховки „Гражданска отговорност” на автомобилиста и „Гранична ГО” и данните за застраховка „Зелена карта”.

Резервът за възникнали, но непредявени щети, е изчислен отделно за застраховка „Зелена карта” за периода 2007-2010 г., като е използван верижно-стълбовиден метод на база

акумулирани стойности на предявените претенции, при използване на средно претеглени коефициенти за развитие, получени по собствени данни на дружеството отделно за имуществени и неимуществени вреди. Данните са за периода 2000-2010 г.

При изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени щети за застраховка „Кредити” е приложено изглаждане на данните, тъй като през 2010 г. възникна щета в размер на 4.5 млн. лева, която е необичайно голяма за този вид застраховки. Приемаме, че такава щета се случва веднъж на 10 години, затова при изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени щети по застраховката тя е включена с 1/10 от стойността ѝ. За застраховки, по които Групата предлага и активно презастраховане и имаме статистика на щетите от минимум 3 години, резерва за възникнали, но непредявени щети се изчислява отделно за директните застраховки и активното презастраховане. При активното презастраховане предявяването на щетите се забавя значително във времето сравнено с предявяването им при директните застраховки и при наличието на достатъчно данни за прилагане на верижно-стълбовидния метод поотделно за двата вида бизнес е по-разумно да се смята разделено. За застраховки „Каско на летателни апарати” и „Пожар и природни бедствия” Групата изчислява резерва за възникнали, но непредявени щети отделно за директните застраховки и активното презастраховане.

Не се заделя резерв за възникнали, но непредявени щети за застраховки „Заболяване”, „Релсови превозни средства”, „Каско на плавателни съдове”, „Гражданска отговорност, свързана с плавателни съдове”, „Застраховка на гаранции” и застраховка „Правни разноски”, защото при използване на верижно-стълбовидния метод за изчисляване на резерва за възникнали, но непредявени щети по застраховки „Каско на плавателни съдове”, „Гражданска отговорност, свързана с плавателни съдове” и „Застраховка на гаранции” се получава резултат със стойност 0, а по застраховки „Заболяване”, „Релсови превозни средства” и „Правни разноски” няма реализиран премиен приход.

База за изчисляване – Статистика на заведените претенции в информационната система INSIS за периода 2000-2010 година.

Частта на презастрахователите в резерва за възникнали, но непредявени претенции е изчислена съгласно действащите презастрахователни договори през съответната година на възникване на щетата – за квотните договори това е процента на цедиране, а при наличие основно на факултативни договори дела на презастрахователя в резерва за непредявени щети е изчислен пропорционално на дела на презастрахователя в сбора на платените и висящи суми по предявени щети.

23.1.3. Резерв за бонуси и отстъпки

Резервът за бонуси и отстъпки се формира за всички договори, при които е предвидено връщане на премия при реализиран положителен резултат след изтичането им или финално уравниване на премията на базата на реализираните рискове през срока на застраховката (например планирани и реализирани брой летателни часа при авиационните застраховки).

Приложен е следният метод:

- За всички действащи застраховки с такива клаузи, спечелената премия по тях е умножена с осреднен коефициент за връщане на премията, изчислен на базата на всички приключили такива договори през последните години.

- За всички изтекли договори с клауза за участие в резултата е заделена сума дадена като оценка от съответната дирекция обслужваща тези договори или заделената сума е получена като произведение на начислената сума по договорите и осреднения коефициент за връщане на премията, използван за изчисляване на резерва при действащи договори.

База за изчисляване – за всяка полица поотделно, по списък изготвен от ресорните застрахователни дирекции.

Частта на презастрахователите в резерва за бонуси и отстъпки е изчислена пропорционално на цедираната премия на презастрахователи през текущата година.

23.1.4. Допълнителен резерв за предявени, но неизплатени претенции

Допълнителният резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 се формира за тези видове застраховки, за които е установен недостиг на резерва за предявени щети към края на предходната година, съгласно ал.2 на чл.8а.

Приложен е метод на висящата сума по всички щети, предявени преди началото на 2010 и висящи към края на 2010 г. се умножава с коефициента на достатъчност на резерва за предявени, неизплатени претенции, определен съгласно Приложение № 5 на Наредба №27, намален с единица. Коефициентът за достатъчност се изчислява по видове застраховки.

За застраховки „Злополука”, „Каско”, „Имущество”, „Кредити” и „Помощ при пътуване” коефициента за достатъчност на резерва е формиран на базата на данните за 2010 г., тъй като по тези застраховки има по-голям брой щети и можем да приемем коефициента за достоверен. За останалите застраховки с констатирана недостатъчност на резерва за предявени, но неизплатени щети - „Каско на плавателни съдове”, „Карго”, „Щети на имущество” и „Разни финансови загуби” - коефициента на достатъчност е формиран като осреднена стойност на коефициентите за последните 3 години, тъй като тези застраховки са с малък брой щети.

База за изчисляване – данните щета по щета за платените и висящи щети за последните три години, извлечени от ИНСИС в края на всяка от тези години.

Частта на презастрахователите в допълнителния резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 е изчислена пропорционално на частта на презастрахователя в сбора на изплатените през годината щети и висящите суми по предявени щети към края на годината.

23.1.5. Допълнителен резерв по застраховка гражданска отговорност на автомобилите

Резервът по чл. 11а от Наредба №27 се образува по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилите, в случай, че размерът на пренос-премийния резерв за всяко застраховано МПС към края на годината е по-нисък от минимално необходима сума за покритие на риска за едно застраховано МПС, съгласно Заповед на КФН и очакваните разходи след края на отчетния период.

Приложен е метод на допълнителният резерв по чл. 11а на Наредба №27, който се формира съгласно Приложение №8 на Наредба №27, като разлика между необходимия резерв за покритие на риска и разходите по видове МПС, определен със Заповед на зам.председателя на КФН и заделения пренос-премиен резерв.

Изчислените административни разходи за една годишна полица по застраховка „ГО на автомобилиста” през 2010 г., използвани при формиране на допълнителния резерв по чл. 11а възлизат на 18.98 лв.

База за изчисляване – данните за сключените полици по застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилиста след 15.11.2010 г. вкл., извлечени от ИНСИС.

Частта на презастрахователите в допълнителния резерв за предявени, но неизплатени претенции по чл. 8а от Наредба №27 е изчислена пропорционално на частта на презастрахователя в пренос-премийния резерв.

23.1.6. Запасен фонд

Запасен фонд се заделя само по застраховка „Кредити” в съответствие с чл.6 ал.6 от Наредба N27 за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и на здравноосигурителните резерви. Приложен е метод N1 от Приложение N1 на наредбата.

Общата стойност на запасния фонд на Групата е в размер на 315 хил.лв. (2009 г.: 311 хил. лв.)

23.1.7. Математически резерв

Математически резерв за действащите към 31 декември 2010 г. индивидуални спестовни полици - 85 на брой (2009 г.: 47 на брой) е заделен по проспективния метод съгласно чл. 13 от Наредба № 27. Приложена е Цилмерова поправка, която отразява настоящата стойност на непогасените аквизиционни разноски (чл. 13 ал. 8 от Наредба № 27). Размерът на математическия резерв е 43 хил. лв. (2009 г.: 14 хил.лв.)

23.2. Резерви от пенсионни фондове

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Резерв за гарантиране на минимална доходност УПФ	2 539	1 008
Резерв за гарантиране на минимална доходност ППФ	526	153
Пожизнен пенсионен резерв УПФ	8	8
	3 073	1 169

Резервите от пенсионни фондове са заделени за пенсионно-осигурителната дейност на Групата, извършвана чрез ПОАД Сила и управляваните от него пенсионни фондове.

24. Финансови задължения

Пояснение	Текущи		Нетекущи		
	2010	2009	2010	2009	
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:					
Задължения към депозанти	24.1	1 342 391	985 618	534 999	430 792
Задължения за дивиденди	24.2	15 974	8 040	62 174	70 655
Облигационни заеми	24.3	2 256	128 935	128 884	2 973
Банкови заеми	24.4	38 781	54 210	106 952	103 372
Други заеми	24.5	51 078	50 127	22 300	6 731
Задължения по договори за застраховане	24.6	14 515	13 015	-	-
Деривативи, държани за търгуване	24.7	6 916	12 107	-	-
Депозити от банки	24.8	11 564	4 276	-	-
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	24.9	22 748	3 825	-	-
Общо балансова стойност		1 506 223	1 260 153	855 309	614 523

24.1. Задължения към депозанти, дългосрочни и краткосрочни

Анализ по срочност и вид валута:

	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.
Безсрочни депозити		
В лева	351 315	315 710
В чуждестранна валута	112 474	80 789
	463 789	396 499
Срочни депозити		
В лева	514 819	345 376
В чуждестранна валута	795 248	596 462
	1 310 067	941 838
Спестовни влогове		
В лева	50 153	32 698
В чуждестранна валута	35 918	33 966
	86 071	66 664
Други депозити		
В лева	11 982	7 968
В чуждестранна валута	5 481	3 441
	17 463	11 409
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	1 877 390	1 416 410

	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Депозити на граждани		
В български лева	552 578	376 990
В чуждестранна валута	652 562	501 430
	1 205 140	878 420
Депозити на предприятия		
В български лева	363 709	308 821
В чуждестранна валута	290 012	219 074
	653 721	527 895
Депозити на други институции		
В български лева	11 982	5 575
В чуждестранна валута	6 547	4 520
	18 529	10 095
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	1 877 390	1 416 410

24.2. Задължение за дивиденди

Към 31 декември 2010 г задълженията за дивиденди по привилегированите акции са както следва:

	Текущи		Нетекущи	
	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Задължение за дивиденди	15 974	8 040	62 174	70 655
	15 974	8 040	62 174	70 655

През 2010 г. Химимпорт АД изплати на акционерите си, притежатели на привилегировани акции към 19 юли 2010 г., гарантиран дивидент в размер на 8 506 хил.лв. или по 0.1077 лв. за една привилегирована акция.

Задълженията за дивиденди на Дружеството са възникнали във връзка с емитираните през 2009 г. задължително конвертируеми привилегировани акции с 9% гарантиран фиксиран годишен дивидент. Всяка привилегирована акция в обръщение дава право на своя притежател на кумулативен гарантиран дивидент в размер 9% от емисионната стойност. Поради това, че дивидентът по привилегированите акции е гарантиран, същият е дължим от Дружеството, независимо от това дали през съответната година Общото събрание е взело решение за разпределение на дивидент. Поради това, че е кумулативен,

гарантираният дивидент е дължим и независимо от това дали Дружеството е формирало разпределяема печалба за съответната година.

При конвертиране притежателите на привилегировани акции се считат за притежатели на обикновени акции от датата, на която Централният депозитар ги регистрира като такива.

24.3. Облигационни заеми

	Текущи		Нетекущи	
	2010	2009	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Химимпорт Холандия Б.В.	-	125 962	128 884	-
Зърнени храни България АД	2 256	2 973	-	2 973
	2 256	128 935	128 884	2 973

Химимпорт Холандия Б.В. – облигационен заем

На 22 август 2008 г. Групата чрез дъщерното си дружество Химимпорт Холандия Б.В. е пласирало емсия обезпечени заменяеми облигации на обща стойност 65 милиона евро със 7-годишен срок до падежа. Облигациите са с купон с фиксирана годишна лихва в размер на 7%, като купоновите плащания се извършват два пъти годишно съответно на 22 февруари и 22 август на всяка година. Първото плащане е дължимо на 22 февруари 2009 г. По силата на договор за кол опция, подписан с Химимпорт Инвест АД, облигациите могат да бъдат заменени с обикновени акции на Химимпорт АД с номинална стойност 1,00 лв. Обратното изкупуване на облигациите ще се осъществи на 22 август 2015 г. на цена на обратно изкупуване в размер на 118,9%. Увеличението на главницата в размер на 12 785 хил. евро ще бъде капитализирана към главницата в рамките на 7-годишния срок до падежа. Справедливата стойност на облигациите към датата на издаване е 65 000 хил. евро. Разходите, които директно могат да бъдат отнесени към издаването на облигациите – в размер на 2 737 хил. евро, са приспаднати от стойността на главницата на облигациите. Тези разходи също се амортизират в рамките на 7-годишния срок до падежа, започващ на 22 септември 2008 г. Стойността на обратното изкупуване и разходите, свързани с облигациите са осчетоводени на база ефективен лихвен процент - 9.787968312%, приложен към главницата в размер на 65 000 хил. евро. Пазарната стойност на Облигациите и ефективният лихвен процент за изчислени по метода на дисконтираните парични потоци. Облигациите се оценяват по амортизирана стойност. В полза на облигационерите е учреден залог върху 11.6 милиона съществуващи обикновени акции на Химимпорт, притежавани от мажоритарния акционер „Химимпорт Инвест” АД.

Към 31.12.2009 г. във връзка със сключен договор за облигационен заем от дружество от Групата на Химимпорт АД, е имало възможност съгласно Условие 8 (с) от Условието (Terms and Conditions) на издадените на 22 август 2008 г. облигации от холандското дружество Химимпорт Холандия Б.В. (с едноличен собственик на капитала „Химимпорт” АД) в размер на 65 000 000 евро, 7% лихва и заменими за обикновени акции на „Химимпорт” АД (наричани „Облигациите”), всеки облигационер да предяви за изкупуване на емитента Химимпорт Холандия Б.В., всички или част от притежаваните от

съответния облигационер Облигации, като правото е можело да се упражни на 22 август 2010 г. На 22 август 2010 г. нито един облигационер не е упражнил правото да предяви облигациите за изкупуване. Следващата дата за упражняване на правото за предявяване за изкупуване е на 22 август 2012 г.

Зърнени храни България АД – облигационен заем

Облигационният заем е сключен на 10 ноември 2005 г. с Централна Кооперативна Банка АД, като облигационери по заема са и физически и юридически лица, които не са в Групата на Химимпорт АД. Краткосрочната част, която представлява задължения към лица извън Групата, е в размер на 2 256 хил.лв. (2009 г.: 2 973 хил.лв.). Лихвеният процент по заема е в размер на 6 месечен EURIBOR плюс 6 пункта надбавка. Плащанията се осъществяват в евро. Падежът на облигационният заем е на 11 ноември 2011 г. и предстои плащане до 11 ноември 2011 г. в размер на 2 000 хил. евро.

24.4. Банкови заеми

Пояснение	Текущи		Пояснение	Нетекущи		
	2010 '000 лв.	2009 '000 лв.		2010 '000 лв.	2009 '000 лв.	
Банкови заеми	24.4.2	38 781	54 210	24.4.1	106 952	103 372

24.4.1. Дългосрочни банкови заеми

	2010 '000 лв.	2009 '000 лв.
Българска банка за развитие	40 062	40 068
Уникредит Булбанк АД - револвиращ кредит	17 995	17 995
Алфа Банк, клон България – револвиращ кредит	14 911	5 867
Ланденсбанк Баден-Вюртенберг - инвестиционни кредити	13 053	13 576
Банка ДСК ЕАД - револвиращ кредит	10 001	12 266
Банка ДСК ЕАД – инвестиционен кредит, дългосрочна част	5 000	5 000
Обединена Българска Банка АД - инвестиционен кредит	4 843	6 149
Хипоферйзенбанк АД	862	1 455
Други	225	996
	106 952	103 372

Българска банка за развитие

Към 31 декември 2010 г. Групата е получила кредити от Българска банка за развитие, както следва:

- по програма за целево рефинансиране на търговски банки в размер на 35 000 хил. лв., като средствата по кредита се предоставят на Групата за средносрочно и дългосрочно

инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по Търговския закон. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 декември 2018 г. като погасяването се извършва еднократно. Групата дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

- по програма за предоставяне на целеви кредитни линии на търговските банки, предназначени за финансиране на селскостопански производители в размер на 5 062 хил.лв., в т.ч. задължения по лихви. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 март 2014 г., като погасяването се извършва еднократно. Банката дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

Уникредит Булбанк АД – револвиращ кредит

През 2007 г. Групата е сключила договор за банков револвиращ кредит, който е в сила до 20 септември 2013 г. за сума в размер на 17 995 хил.лв. при лихвени проценти – 1 месечен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка. Плащанията и по двата кредита се осъществяват в български лев. Кредитите са обезпечени с ипотекы на недвижими имоти, машини и съоръжения по реда на Закона за особените залози, както и залог върху материални запаси и бъдещи вземания.

Алфа Банк клон България – револвиращи кредити

Договорите за банков револвиращ кредит, сключени на 20 август 2008 г. и 11 август 2009 г. с Алфа Банк клон България са съответно с падеж 30 декември 2015 г. и 11 август 2013 г. при лихвен процент – 3 месечен EURIBOR плюс 7,5 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията, е евро (EUR). Заемът е обезпечен с ипотекы на недвижими имоти, залог върху машини, съоръжения и оборудване, собственост на дъщерно предприятие. Погасителни вноски са съответно в размер на 93 750 евро (месечни) и 900 хил.евро (шестмесечни).

Ланденсбанк Баден-Вюртенберг – Инвестиционни кредити

Групата е сключила четири банкови револвиращи кредита с Ланденсбанк Баден-Вюртенберг съответно на 10 ноември 2006, 16 ноември 2006 г., 14 март 2008 г. и 29 август 2008 г. с падежи съответно 30 април 2015 г., 28 август 2017 г., 14 март 2011 г. и 28 август 2017 г. Лихвеният процент по четирите кредита е 6 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка. Плащанията се осъществяват в Евро.

Банка ДСК ЕАД – инвестиционен кредит

Групата е получила заем от Банка ДСК ЕАД по договор, сключен на 28 януари 2008 г. с падеж 25 март 2012 г. Лихвата е в размер на 1 месечен SOFIBOR плюс 6 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията е Български лев. Съгласно погасителен план Групата ще погаси кредита с 6/шест/ месечни вноски в размер на 1 667 хил. лв. Обезпечение по договора са ипотекы на недвижими имоти, залог на машини, съоръжения и оборудване, по реда на Закона за особените залози залог върху дълготрайни материални активи.

Банка ДСК ЕАД – револвиращ кредит

Групата е получила заем от Банка ДСК ЕАД по Договор за кредит 114, сключен на 06 юни 2006 г. с падеж: 25 април 2016 г. Лихвата е в размер на тримесечен EURIBOR

плюс 4.50%. Обезпеченията по заема са Недвижим имот – „Дом на Геолога” – гр. Варна, к.к. Св. Св. Константин и Елена. Валутата, в която се извършват плащанията е Евро. Съгласно погасителен план Групата погасява кредита с месечни вноски в размер на 96 500 евро.

Обединена Българска Банка АД – инвестиционен кредит

Към 31 декември 2010 Групата е получила инвестиционен кредит от Обединена Българска Банка АД с падеж на 18 Февруари 2015 г. Плащанията се извършват в щатски долари, а лихвата по кредита е в размер на тримесечен LIBOR плюс 3.5 допълнителни пункта. Заемът е обезпечен със самолет BOING 737 – 300 /собственост на България Ер АД/. Остатък по кредита към 31 декември 2010 е в размер на 4 843 хил.лв.

24.4.2. Краткосрочни банкови заеми

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Българска банка за развитие – овъдрафт	9 588	9 198
Алфа Банк клон България - краткосрочна част и краткосрочен револвиращ кредит	8 830	20 390
Банка ДСК ЕАД – краткосрочен кредит и краткосрочна част на револвиращ кредит	7 265	7 920
Ланденсбанк Баден-Вюртенберг - краткосрочна част	3 233	3 583
Юробанк И Еф Джи България АД - револвиращ банков кредит	2 420	2 497
Банка ДСК ЕАД – краткосрочна част на инвестиционен кредит	2 265	2 265
БНП Париба – кредитна линия	2 054	-
Обединена Българска Банка АД - краткосрочна част	1 546	1 193
Юробанк И Еф Джи България АД - краткосрочна част на инвестиционен кредит	653	876
Юробанк И Еф Джи България АД - банков кредит	-	3 287
ТБ "Алианц България" - инвестиционен кредит	-	534
Хипоферайзенбанк	-	505
Други	927	1 962
	38 781	54 210

Българска банка за развитие - овъдрафт

На 12 май 2009 г. Групата е сключила договор с Българска Банка за Развитие АД за предоставяне на овъдрафт в размер на 6 135 хил.евро. Първоначалният срок за възстановяване е 31.08.2010 г. С анекс от 25.08.2010 г. крайният срок за връщане е удължен до 30.09.2012 г. В рамките на този срок Дружеството може да получава суми по овъдрафта, но само ако преди това са погасени задълженията. Поради това заема е класифициран като краткосрочен. Лихвеният процент по договора е тримесечен EURIBOR плюс 7 пункта, но не по-малко от 8.51%. Договорът е обезпечен с активи на Групата – Хангар с балансова стойност 6 833 хил. лв., залог на

вземане по договор за наем сключен с Луфтханза техникс ООД, залог на активи на свързано лице – Хемус Ер и поръчителство от свързано лице – Българскиан Авиейшпън Груп.

Алфа Банк клон България – банков револвиращ кредит

Договорот по банков револвиращ кредит сключен на 20 август 2008 г. с Алфа Банк клон България е с падеж 11 август 2013 г. при лихвен процент – 12 месечен EURIBOR плус 7,5 пункта надбавка. Валута, в която се извършват плащанията е евро (EUR). Заемът е обезпечен с ипотеки на недвижими имоти, собственост на дъщерно предприятие. Месечните погасителни вноски са в размер на 93 750 евро.

ДСК Банка АД - договор за кредит

Кредитът е сключен с договор 599/02.10.2006 г. Кредитът е в сила до 02.10.2011 г. Заемът е обезпечен с ипотека на сгради към Дом на геолога, в к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк билд ООД. Лихвеният процент по заема е в размер на банковия лихвен процент плус 3.5%. Одобреният максимален размер на заема е на стойност 3 млн. лв. Плащанията по кредита се осъществяват в български лева.

Юробанк И Еф Джи България АД – револвиращ кредит

Групата е получила заем от Юробанк и еф джи България АД по договор, сключен на 10 август 2006 г. с падеж: 10 август 2011 г. Лихвата е в размер на 3 месечен SOFIBOR плус 3,5 пункта надбавка. Валутата, в която се извършват плащанията е български лев. Обезпеченията по кредита са ипотеки на недвижими имоти, залог върху дълготрайни материални активи по реда на Закона за особените залози; особен залог върху дълготрайни материални и нематериални активи.

БНП Париба - кредитна линия

На 01 ноември 2010 г. Групата е сключила договор за кредитна линия в БНП Париба при лихвен процент 1 месечен EURIBOR + 2.5% надбавка за сума в размер на 1 050 560 евро платима на 1 февруари 2011 г. Валутата, в която се извършват плащанията, е евро (EUR). Заемът е обезпечен с ообен залог върху 6 566MT ечемик.

24.5. Други заеми

Пояснение	Текущи		Пояснение	Нетекущи		
	2010	2009		2010	2009	
	'000 лв.	'000 лв.		'000 лв.	'000 лв.	
Други заеми	24.5.2	51 078	50 127	24.5.1	22 300	6 731

24.5.1. Други дългосрочни заеми

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Нико Комерс ЕООД	10 033	-
Българскиан Милс ЕООД	2 989	-
Дар Трейд ЕООД	1 320	-
Билдко ЕООД	1 238	-
Финансирания от ДФ “Земеделие”	634	1 252
Сила Холдинг АД	512	-
Рентапарк ЕООД	-	3 482
Нефтена Търговска Компания ЕООД	-	1 569
Други	5 574	428
	22 300	6 731

Други дългосрочни заеми са получени при годишни лихвени равнища от 8% до 11% в зависимост от срочността на кредита.

Задължението на Групата към 31 декември 2010 г. към Нико комерс ЕООД в размер на 10 033 хил.лв. включва главница в размер на 9 498 хил.лв. и задължение по лихви в размер на 535 хил.лв. Задължението е възникнало по Рамков договор за временна финансова помощ сключен за сума в размер на 11 000 хил.лв. при лихва 8%. Крайният срок за погасяване е 31.12.2014 г.

24.5.2. Други краткосрочни заеми

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Българскиан Милс АД	13 998	11 244
Нефтена Търговска Компания ЕООД	9 188	4 120
Холдинг Варна АД	6 192	3 214
Виаджо Ер ЕООД	5 200	-
Кепитъл мениджмънт АДСИЦ	3 908	591
Камчия АД	3 894	3 591
Рентапарк ЕООД	3 657	-
Спарг ЕООД	1 244	1 430
Пловдивска стокова борса АД	1 463	1 375
Гама Финанс ЕООД	736	1 065
ДФ Земеделие - краткосрочна част	383	753
Финанс Консултинг ЕАД	22	12 113
Нико Комерс ЕООД	-	8 364
Билдко ЕООД	-	1 274
Други	1 193	993
	51 078	50 127

Краткосрочните заеми са получени при годишни лихвени равнища от 8% до 12% в зависимост от срочността на кредита. Срокът на погасяване е при поискване от Групата. Заемите са без обезпечения. Справедливата стойност на получените заеми не е определяна по отделно, тъй като ръководството счита, че балансовата им стойност дава реална представа за тяхната справедлива стойност.

24.6. Задължения по договори за застраховане

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Задължения по застраховане	6 540	6 136
Задължения по презастраховане	6 804	6 412
Разчети с Гаранционен фонд	1 171	467
	14 515	13 015

24.7. Деривативи, държани за търгуване

Към 31 декември 2010 г. деривативите, държани за търгуване в размер на 6 916 хил.лв., (2009 г.: 12 107 хил. лв.) са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

24.8. Депозити от банки

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Безсрочни депозити - местни банки		
-В български лева	339	84
-В чуждестранна валута	286	118
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	6 041	33
Срочни депозити от местни банки в български лева	4 898	4 041
	11 564	4 276

24.9. Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа

Към 31 декември 2010 г. Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 22 748 хил.лв. (2009 г. 3 825 хил. лв.), в това число задължения по лихви. Групата е обезпечила това задължение със залог на български държавни ценни книжа. Падежът на тези споразумения е настъпил между януари – март 2011.

25. Задължения към осигурени лица

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Привлечени средства на доброволен пенсионен фонд	46 400	10 278
Привлечени средства на професионален пенсионен фонд	52 708	14 471
Привлечени средства на универсален пенсионен фонд	254 690	96 227
	353 798	120 976

Чистата стойност на активите на фондовете, управлявани от ПОАД “ЦКБ-Сила” АД към 31.12.2010 год. е 353 798 хил.лева. Увеличението е в размер на 232 822 хил.лв., от които 159 291 хил. лв. са в резултат на вливането на управляваните от ПОА „Лукойл Гарант – България” АД фондове, във фондовете управлявани от ПОАД ”ЦКБ-Сила”. Увеличението в размер на 73 531 хил.лв. е в резултат на постъпления от осигурителни вноски и положителен доход от инвестирането на средствата на осигурените лица, реализиран през 2010 г.

Изменението в нетните активи в наличност за доходи е в резултат на:

	2010 ‘000 лв	2009 ‘000 лв
В началото на периода	120 976	82 563
Постъпили осигурителни вноски	72 084	33 883
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други ПОА	17 973	4 501
Прехвърлени нетни активи от Лукойл Гарант България – ППФ, ДПФ и УПФ в резултат на вливане	159 291	-
Други увеличения	-	3
Общо увеличение от осигурителни вноски	249 348	38 387
Положителен/ (отрицателен) доход от инвестиране средствата на фонда	16 770	7 292
Резултат от инвестиране на средствата на фонда	16 770	7 292
Изплатени пенсии	(105)	(16)
Еднократно изплатени суми на осигурени лица	(5 569)	(824)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(451)	(66)
Средства за превеждане в НАП	(2 944)	(519)
Изплатени суми по осигурителни договори	(9 069)	(1 425)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(17 546)	(3 102)
Средства, преведени в бюджета	(4)	-
Преведени суми на държавния бюджет	(110)	(18)
Встъпителна такса	(5)	(2)
такса за обслужване	(138)	(67)
9% такса от доходността за 2010 г.	(149)	(31)
5% такса за обслужване	(3 320)	(1 609)
1% инвестиционна такса	(2 625)	(897)
Такса за прехвърляне	(325)	(113)
Такса за изтегляне	(5)	(2)
В края на периода	353 798	120 976

Нетните активи в наличност за доходи са разпределени както следва:

	2010 ‘000 ЛВ	2009 ‘000 ЛВ
Индивидуални партии	352 953	120 534
Резерв за гарантиране на мин.доходност	845	442
Нетни активи в наличност за доходи	353 798	120 976

26. Търговски задължения

Пояснение	Текущи		Пояснение	Нетекущи	
	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.		2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Търговски задължения	26.2 234 624	106 815	26.1	23 178	24 317

26.1. Дългосрочни търговски задължения

	2010 ‘000 ЛВ	2009 ‘000 ЛВ
Летище София АД (публични задължения, дължими на ГД ГВА)	19 171	17 728
С.І.Т. Leasing Corporation	3 833	5 946
Други	174	643
	23 178	24 317

Нетната балансова стойност на търговските задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Летище София АД

Дългосрочните търговски задължения в размер на 19 171 хил. лв. (2009 г.: 17 278 хил.лв.)представяват балансовата стойност на задължение за летищни такси и други подобни публични задължения, дължими към Летище София АД (ГД ГВА), изчислена посредством метода на ефективната лихва. Съгласно споразумение от 21 юли 2009 г задълженията на Групата са разсрочени до 20 юли 2017 г. и съответно отсрочени за първите 3 години. Главницата по задължението в размер на 17 998 хил.лв. Ефективния годишен лихвен процент е определен на 10.44 %, като са взети предвид условията на сключеното споразумение и други фактори, които биха могли да оказват влияние. Валутата, в която ще се извършват плащанията е лева.

C.I.T. Leasing Corporation

Договор със C.I.T. Leasing Corporation сключен на 05.12.2008 г. за покупка на самолет тип Боинг 737. Сумата на заема е в размер на 7 600 хил. щ.д., платима на 53 равни месечни вноски съгласно погасителен план. Лихвеният процент е определен на 9.097%. Месечната вноска е в размер на 173 401 щ.д. Падежът на заема е 10-то число на всеки месец. Обезпечение по договора за търговския заем е самолет Боинг 737-300 с регистрационен знак LZ 800. Към 31.12.2010 г. общата сума на заема е в размер на 6 149 хил. лв. от които 3 833 хил. лв. дългосрочна част, а 2 586 хил. лв. краткосрочна част.

26.2. Краткосрочни търговски задължения

	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.
Пловдивска стокова борса АД	136 861	-
Болкан енд сий пропъртис АДСИЦ	15 418	-
Казанлъшка мелница ЕООД	13 416	13 416
Задължения по аванси	11 345	16 135
ГД-ГВА летище София	7 153	7 657
Летище София	5 468	5 276
Община Самоков	3 661	3 661
Евроконтрол	3 126	2 536
Лукойл България	2 938	2 339
Galaxy Aviation	2 906	2 339
ЛКС	1 776	906
Cye Petrol Ticaret LTD. STI.	1 156	-
CIT Aerospace International, Ирландия	1 114	620
Техноимпорт Експорт ЕООД	-	1 308
Cosmos Energy LTD	-	1 055
Други	28 286	49 567
	234 624	106 815

Не са представени справедливи стойности на търговските и други задължения, тъй като ръководството на Групата счита, че стойностите, по които те са представени в отчета за финансово състояние, отразяват тяхната справедлива стойност поради краткосрочния им характер.

27. Възнаграждения на персонала

27.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала се състоят от текущи заплати и възнаграждения, разходи за социални осигуровки, неизползвани отпуски и провизии за пенсии, както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(78 748)	(81 052)
Разходи за социални осигуровки	(13 535)	(14 901)
Разходи за персонала	(92 283)	(95 953)

27.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсии	2 118	2 206
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	2 118	2 206
Текущи:		
Задължения към персонала	8 995	10 165
Задължения към осигурителни институции	2 642	2 887
Провизии за пенсии	951	428
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	12 588	13 480

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2011 г.

При определяне на пенсионните задължения са използвани актюерски допускания. Ръководството на Групата е направило предположения след консултации с независими актюери, които са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството. Действителните резултати обаче могат да се различават от направените предположения.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	2 634	2 269
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	551	437
Дисконтиране	(21)	(16)
Увеличение на провизиите в резултат на промени в сконтовия процент	45	40
Увеличение на провизиите в резултат на промени в brutната заплата на персонала	70	67
Изплатени обезщетения на персонала	(210)	(163)
Отписани през периода	-	-
Провизии за пенсиониране в края на годината	3 069	2 634

28. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Корпоративен данък	3 912	6 686
Акциз за внасяне	2 646	2 591
Други данъци	6 954	4 488
	13 512	13 765

29. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

Пояснение	Текущи		Пояснение	Нетекущи	
	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.		2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Други задължения	29.2	52 984	29.1	2 326	2 725

29.1. Други дългосрочни задължения

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Финансиране Транс европейски транспортни мрежи	1 173	1 173
РАИ Банка	851	851
Други	302	701
	2 326	2 725

Към 31 декември 2010 г. Групата е бенефициент по Решение за отпускане на финансова помощ от Комисията на европейските общности за проекти от общ интерес „Проучвания във връзка с проект за разширяване на пристанищен терминал Леспорт като част от пристанище Варна по отношение на прилагането на европейските стандарти в България” 2008-BG-90300-S в областта на трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T), издадено на 10 юни 2009 г.

29.2. Други краткосрочни задължения

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Получени аванси	19 151	2 426
Продадени билети	12 315	18 320
Гаранции по лизинг на самолети	4 491	3 315
Летищни такси	4 236	4 920
Задължения по концесионни възнаграждения	1 423	1 420
Гаранции от агенти за продажба на самолетни билети	886	536
Задължение по договор за песия с "Бългериан милс" ЕООД	-	2 613
Задължения към "Свети Свети Константин и Елена Холдинг" АД	-	1 916
Задължения към НЕК ЕАД	-	1 800
Други	10 482	8 591
	52 984	45 857

Задълженията по продадени билети в размер на 12 315 хил. лв. (2009 г.: 18 320 хил.лв.) представляват извършени продажби на самолетни билети, за които към датата на финансовия отчет не е настъпил момента на фактическо предоставяне на услугата т.е. извършване на превоза.

Гаранциите по лизинг на самолети в размер на 4 491 хил.лв. (2009 г.: 3 315 хил.лв.) са възникнали в резултат на сключени договори между Групата и Татарстан Ерлайнс за отдадените под наем самолети.

Летищните такси в размер на 4 236 хил. лв. (2009 г.: 4 920 хил.лв.) са сумите включени в продадените самолетни билети по неизвършени превози.

30. Приходи от нефинансова дейност

Приходите от нефинансова дейност на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Приходи от извършени самолетни полети	228 585	226 013
Приходи от продажба на стоки	208 158	155 135
Приходи от услуги	109 075	108 517
Приходи от продажба на продукция	23 790	43 410
Други	67 175	41 887
	636 783	574 962

31. (Загуба)/ Печалба от продажба на нетекущи активи

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Приходи от продажба на нетекущи активи	8 693	65 888
Отчетна стойност на продадени нетекущи активи	(11 046)	(26 622)
(Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи	(2 353)	39 266

32. Разходи за нефинансова дейност

	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Отчетна стойност на продадените стоки		(189 062)	(161 499)
Разходи за материали		(105 979)	(98 693)
Разходи за външни услуги		(176 067)	(177 237)
Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи		(37 513)	(32 717)
Разходи за персонала	27.1	(32 113)	(35 070)
Други разходи		(16 623)	(27 690)
		(557 357)	(532 906)

33. Приходи от застраховане

	Пояснение	2010 '000 ЛВ	2009 '000 ЛВ
Приходи от застрахователни премии	33.1	146 233	142 001
Приходи от регресии		7 236	6 746
Приходи от освободени застрахователни резерви		116 126	105 710
Приходи от презастраховане		20 081	13 040
Други приходи от застраховане		287	3 207
		289 963	270 704

33.1. Приходи от застрахователни премии

	2010 '000 ЛВ.	2010 '000 ЛВ.	2009 '000 ЛВ.	2009 '000 ЛВ.
Злополука	3 059	2,09%	2 589	1,82%
Каско	73 386	50,18%	84 434	59,46%
Каско на летателни апарати	4 448	3,04%	4 764	3,35%
Каско на плавателни съдове	407	0,28%	481	0,34%
Товари по време на превоз	497	0,34%	517	0,36%
Пожар и природни бедствия	9 571	6,55%	8 997	6,34%
Щети на имущество	1 336	0,91%	1 347	0,95%
Отговорности МПС	38 121	26,07%	26 645	18,76%
ГО свързана с летателни апарати	5 007	3,42%	4 764	3,35%
ГО свързана с плавателни съдове	30	0,02%	38	0,03%
Обща гражданска отговорност	2 360	1,61%	1 728	1,22%
Кредити и лизинг	1 064	0,73%	870	0,61%
Застраховка на гаранции	399	0,27%	540	0,38%
Разни финансови загуби	2 654	1,81%	680	0,48%
Помощ при пътуване	1 924	1,32%	1 807	1,27%
Живот и рента	342	0,23%	548	0,39%
Допълнителна застраховка	1 400	0,96%	972	0,68%
Подобряване на здравето и предпазване от заболяване	45	0,03%	48	0,03%
Извънболнична медицинска помощ	47	0,03%	65	0,05%
Болнична помощ	82	0,06%	80	0,06%
Допълнителни услуги свързани с битови увреждания	1	0,00%	35	0,02%
Възстановяване на разходи	28	0,02%	15	0,01%
Дентална помощ	25	0,02%	37	0,03%
	146 233	100,00%	142 001	100,00%

34. Разходи от застраховане

	Пояснение	2010 ‘000 лв	2009 ‘000 лв
Изплатени застрахователни суми и обезщетения	34.1	(70 871)	(64 613)
Разходи за участие в резултата		-	(70)
Разходи за ликвидация на щети		(2 396)	(2 029)
Аквизиционни разходи		(33 502)	(33 994)
Разходи за заделени застрахователни резерви		(131 283)	(115 868)
Разходи по презастраховане		(11 358)	(24 878)
Други застрахователни разходи		(26 562)	(10 694)
		(275 972)	(252 146)

34.1. Изплатени застрахователни суми и обезщетения

През 2010 г. и 2009 г. са изплатени следните обезщетения по групи застраховки:

	2010 изплатени обезщетения ‘000 лв	2010 относителен дял %	2009 изплатени обезщетения ‘000 лв	2009 относителен дял %
Каско	48 244	68,07%	46 545	69,63%
Отговорности МПС	11 647	16,43%	13 587	20,33%
Пожар и природни бедствия	1 768	2,50%	926	1,39%
Кредити и лизинг	4 000	5,64%	492	0,74%
Злополука	1 135	1,60%	460	0,69%
Помощ при пътуване	704	0,99%	439	0,66%
Каско на плавателни съдове	73	0,10%	160	0,24%
Каско на летателни апарати	140	0,20%	1 758	2,63%
ГО свързана с летателни апарати	14	0,02%	20	0,03%
Щети на имущество	928	1,31%	126	0,19%
Обща гражданска отговорност	406	0,57%	21	0,03%
Товари по време на превоз	7	0,01%	14	0,02%
Разни финансови загуби	261	0,37%	35	0,05%
Гаранции	-	0,00%	15	0,02%
Здравноосигурителна дейност	215	0,30%	15	0,02%
Животозастраховане	1 329	1,88%	-	0,00%
	70 871	100,00%	64 613	100,00%

35. Приходи от лихви

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Приходи от лихви по видове източници:		
Предприятия	134 047	112 089
ДЦК	21 812	12 607
Банки	696	4 751
Граждани	42 096	45 268
Други	1 168	528
	199 819	175 243

36. Разходи за лихви

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Разходи за лихви по депозанти:		
Предприятия	(49 257)	(22 087)
Граждани	(52 136)	(45 250)
Банки	(11 504)	(26 505)
Други	(358)	(5 705)
	(113 255)	(99 547)

37. Положителни разлики от операции с финансови инструменти

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Преоценка на финансови инструменти	203 178	83 013
Положителни разлики от операции с ценни книжа и дялови участия	94 999	75 125
Други	1 842	12 362
	300 019	170 500

38. Отрицателни разлики от операции с финансови инструменти

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Преоценка на финансови инструменти	(154 348)	(56 362)
Отрицателни разлики от операции с ценни книжа	(24 053)	(6 184)
Други	(524)	(1 868)
	(178 925)	(64 414)

39. Административни разходи

	Пояснение	2010	2009
		'000 лв	'000 лв
Разходи за материали		(5 730)	(5 389)
Разходи за външни услуги		(51 246)	(46 640)
Разходи за амортизация		(12 788)	(12 134)
Разходи за персонала	27.1	(60 170)	(60 883)
Други		(37 491)	(35 169)
		(167 425)	(160 215)

40. Печалба от придобивания

	Печалба от придобивания 2010	Печалба от придобивания 2009
	'000 лв.	'000 лв.
Статер Банка АД	6 793	-
Добрички панаир АД	147	-
Други	-	2 389
	6 940	2 389

41. Други финансови приходи

	Пояснение	2010	2009
		'000 лв.	'000 лв.
Приходи от такси и комисионни, нетно	41.1, 41.2	22 343	22 478
Нетен резултат от промяна на валутни курсове		3 100	3 649
Приходи от цесии		-	6 249
Други		3 621	910
		29 064	33 286

41.1. Приходи от такси и комисионни

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Отпускане и погасяване на кредити	2 681	3 057
Обслужване задбалансови ангажименти	1 299	1 417
Обслужване на сметки	3 187	2 081
Банкови преводи в страната и чужбина	9 709	16 191
Други приходи	6 939	5 567
Други приходи от такси и комисионни, различни от банкови	4 978	434
Общо приходи от такси и комисионни	28 793	28 747

41.2. Разходи от такси и комисионни

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Обслужване на сметки	(180)	(135)
Банкови преводи в страната и чужбина	(2 546)	(3 087)
Сделки с ценни книжа	(134)	(145)
Освобождаване на ценни пратки	(125)	(79)
Други разходи	(357)	(457)
Други разходи за такси и комисионни, различни от банкови	(3 108)	(2 366)
Общо разходи за такси и комисионни	(6 450)	(6 269)

42. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2009 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Печалба за периода преди данъци	159 526	156 307
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(15 953)	(15 631)
Нетен ефект от намаления/(увеличения) на финансовия резултат	8 869	6 217
Текущ разход за данък	(7 084)	(9 414)
Данъчна ставка	10%	10%
Отсрочен данъчен приход, в резултат от:		
-начисление и обратно проявление на данъчни временни разлики	(1 927)	(2 901)
Разходи за данъци	(9 011)	(12 315)

Пояснение 14 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

43. Доход на акция

43.1. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции.

Среднопретегленият брой обикновени акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	31 декември 2010	31 декември 2009
Нетна печалба, подлежаща на разпределение в лева	133 869 000	129 531 000
Среднопретеглен брой акции	144 957 433	144 400 166
Основен доход на акция (лева за акция)	0.9235	0.8970

Среднопретегленият брой общо акции/ обикновени и привилегировани/, използван за изчисляването на намаления доход на акция, както и нетната печалба, намалена с разхода за дивиденди, подлежаща на разпределение, са както следва:

	31 декември 2010	31 декември 2009
Нетна печалба, подлежаща на разпределение в лева, коригирана с разходи за дивиденди	141 795 559	133 749 300
Среднопретеглен брой акции	229 799 681	225 737 052
Доход на акция с намалена стойност (лева за акция)	0.6170	0.5925

44. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците, дъщерни и асоциирани предприятия и ключов управленски персонал.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път и в брой.

44.1. Сделки със собствениците

Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи	2010	2009
	‘000 лв	‘000 лв
<i>- приходи от лихви</i>		
Химимпорт Инвест АД	9 651	1 239
Покупки на услуги		
<i>- покупки на услуги</i>		
Химимпорт Инвест АД	(25)	-

44.2. Сделки с асоциирани и други предприятия извън група

Продажба на стоки и услуги, приходи от лихви и други приходи	2010	2009
	'000 лв	'000 лв
<i>- продажба на продукция</i>		
Каварна Газ ООД	1 316	1 431
Фрапорт ТСЕМ АД	248	193
Преслава ЕООД	11	-
Други	3	-
<i>- продажба на продукция</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	724	-
Хемус ЕР АД	88	-
Асенова Крепост АД	83	-
Други	41	-
<i>- продажба на услуги</i>		
Консорциум Енергопроект-Роял Хасконинг	1 649	-
Хемус ЕР АД	1 426	1 803
ЦКБ Лидер ДФ	443	417
ЦКБ Актив ДФ	335	304
Химимпорт Трейд ООД	11	30
ЦКБ Гарант ДФ	6	10
Други	147	-
<i>- приходи от лихви</i>		
Хемус ЕР АД	5 207	2 166
Конор - Швейцария	608	503
Фрапорт ТСЕМ АД	187	181
Холдинг Асенова Крепост АД	42	-
Асенова Крепост АД	22	-
Парк Билд ЕООД	5	9
Други	682	225

Покупки на услуги и разходи за лихви	2010	2009
	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ
<i>- покупки на услуги</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	(6 200)	(7 035)
Хемус ЕР АД	(7 994)	(2 935)
Кепитъл Инвест ЕАД	(5)	
Химснаб Трейд	(4)	-
Други	-	-
<i>- разходи за лихви</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	(443)	-
Амадеус България ООД	(17)	-
Инвест кепитъл ЕАД	(13)	-
Кепитъл инвест ЕАД	(8)	-
Химснаб трейд ООД	(1)	-
ПОК Съгласие АД	(1)	-
Други	(5)	-

44.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2010	2009
	‘000 ЛВ.	‘000 ЛВ.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	568	1 308
Разходи за социални осигуровки	28	12
Служебни автомобили	11	11
Общо краткосрочни възнаграждения	607	1 331
Общо възнаграждения	607	1 331

45. Разчети със свързани лица в края на годината

	2010 ‘000 ЛВ	2009 ‘000 ЛВ
Дългосрочни вземания от:		
<i>- свързани лица</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	2 738	5 867
Луфтханза Техник София ООД	673	-
Химснаб трейд ООД	25	-
Хемус Ер ЕАД	-	5 459
Други	3	28
Общо дългосрочни вземания от свързани лица:	3 439	11 354
	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Краткосрочни вземания от:		
<i>- собственици</i>		
Химимпорт Инвест АД	137 979	27 925
	137 979	27 925
<i>- асоциирани предприятия</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	3 129	-
Луфтханза техник София ООД	1 256	2 151
ПОК Съгласие АД	739	739
Каварна Газ ООД	389	518
Холдинг Нов век АД	-	9 605
Други	3 702	2 207
	9 215	15 220
<i>- други предприятия</i>		
Хемус Ер ЕАД	58 876	36 577
Асенова крепост АД	728	-
ЕР БАН ЕООД	-	8 405
	59 604	44 982
Общо краткосрочни вземания от свързани лица:	206 798	88 127

	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Дългосрочни Задължения към:		
<i>- асоциирани дружества</i>		
Фрапорт ТСЕМ АД	496	-
Други	330	-
	826	-
Общо дългосрочни задължения към свързани лица:	826	-
	2010 ‘000 ЛВ.	2009 ‘000 ЛВ.
Краткосрочни Задължения към:		
<i>- собственици</i>		
Химимпорт Инвест АД	360	-
	360	-
<i>- асоциирани дружества</i>		
Холдинг Нов век АД	-	334
Фрапорт ТСЕМ АД	22 793	3 263
Други	2 288	-
	25 081	3 597
<i>- други предприятия</i>		
Хемус ЕР ЕАД	189	514
Други	-	3 341
	189	3 855
Общо краткосрочни задължения към свързани лица:	25 630	7 452

46. Условни активи и условни пасиви

Към 31 декември 2010 г. Групата има следните съществени условни активи и пасиви:

Към 31 декември 2010 г. и 2009 г. Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 73,590 хил. лв. и 90,713 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

Във връзка със застрахователната си дейност през 2010 г. Групата е предявила 5 985 броя регреси на обща стойност 8 554 хил.лв., включващи регреси, предявени за доброволно изпълнение и такива, по които има заведени съдебни дела. Регресите предявени към Групата към 31.12.2010 г. са 477 броя на обща стойност 1 088 хил.лв., включващи регреси, предявени за доброволно изпълнение и такива, по които има заведени съдебни дела. Съгласно изискванията на Наредба N27/29 март 2006 г. Дружеството заделя резерв за предявени и непредявени иски, който покрива многократно сумата на предявените към застрахователните дружества на Групата иски.

Групата е страна по издадена банкова гаранция от „Юробанк И Еф Джи България“ АД в размер на 1 800 хил.лв. в полза на Агенция Митници със срок на валидност до 5 април 2011 г.

Групата е страна по издадени банкови гаранции по договор от 02.10.2006г. с Банка ДСК ЕАД, с обезпечение ипотека върху сграда Дом на геолога в к.к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк Билд ЕООД:

- Банкова гаранция в полза на Иморент България в размер на 114 хил. евро
- Банкова гаранция от името на ПДНГ АД в полза на НАП на стойност 299 хил. лв.
- Банкова гаранция в полза на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма в размер до 113 хил. лв.

Дружеството е страна по издадени банкови гаранции от Уникредит Булбанк АД на обща стойност 427 хил.лв. Банковите гаранции са със срок на валидност 30.11.2030 г.

На 06.08.2010 год. от Банка ДСК ЕАД, гр. София е издадена банкова гаранция за сумата 50 хил.евро, обезпечаваща изпълнението на дейностите по опазване на околната среда и рекултивация на нарушените в резултат на геологопроучвателните дейности терени в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

На 19.07.2010 год. от Банка ДСК ЕАД, гр. София е издадена банкова гаранция за сумата 32 хил.евро, обезпечаваща изпълнението на работната програма от Групата за първата година по Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

Договор за множество банкови гаранции съгласно договор от 05.11.2010 г. с обезпечение - ипотека върху сграда Дом на геолога в к.к. Св. Св. Константин и Елена, собственост на Парк Билд ЕООД със срок на лимита до 05.11.2015 г. По договора няма издадени банкови гаранции.

С решение №1 от 27.05.2004 г. на Софийски градски съд по партидата на “Българска петролна рафинерия” ЕООД се вписва договор за особен залог върху търговското предприятие – “Българска петролна рафинерия” ЕООД, като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, в това число и върху описаните активи съгласно Приложения №1 към него, сключен между “Българска пощенска банка” АД и “Българска петролна рафинерия” ЕООД във връзка с договор за банков кредит № 532-1464/30.09.2003 г., сключен с “Българска пощенска банка” АД в размер на 4 807 хил. евро. Кредитът е изплатен изцяло в края на септември 2008 г., като залогът все още не е заличен.

47. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Финансови активи, държани до падеж:			
- нетекущи	13.2	157 949	86 989
- текущи	16.3	29 650	21 551
Финансови активи на разположение за продажба:			
- нетекущи	13.4	209 003	124 008
- текущи	16.4	67 639	37 613
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
- нетекущи	13.3	1 245	99 413
- текущи	16.2	425 829	103 167
Кредити и вземания:			
- нетекущи		862 056	781 535
- текущи		909 467	606 980
- търговски вземания	17	157 948	151 997
Пари и парични еквиваленти	20	681 959	437 801
		2 611 430	2 451 054

Финансови пасиви	Пояснение	2010 ‘000 лв.	2009 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Нетекущи пасиви:			
- задължения към депозанти	24.1	534 999	430 792
- задължения за дивиденди	24.2	62 174	70 655
- заеми		258 136	113 076
- задължения по финансов лизинг	9.1	26 126	32 899
- търговски и други задължения		23 178	24 317
Текущи пасиви:			
- задължения към депозанти	24.1	1 342 391	985 618
- задължения за дивиденди	24.2	15 974	8 040
- заеми		92 115	237 461
- задължения по финансов лизинг	9.1	8 814	10 083
- търговски и други задължения		290 367	189 158
		2 654 274	2 102 099

Вижте пояснение 4.19 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите, използвани за оценка на справедливите стойности са описани в пояснение 25. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 49.

48. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата и в резултат на оперативната си и инвестиционна дейност, Групата е изложена на различни видове рискове – застрахователен риск, пазарен риск, риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени. Управлението на риска на Групата се осъществява от управителния съвет на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на риск. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте Пояснение 47. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са изброени по-долу.

48.1. **Застрахователен риск**

Застрахователен риск е рискът от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размерът на щетите и на дължимите обезщетения да надхвърлят размера на заделените застрахователни резерви.

Това зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида застрахователен портфейл, размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск от голямо значение има разнообразието на застрахователния портфейл и теорията на вероятностите.

Основните рискове, на които Групата е изложена са:

- Смъртност – риск от загуба в резултат увеличаване смъртността на застрахованите лица над очакваното;
- Заболеваемост – риск от загуба в резултат увеличаване заболяемостта на застрахованите лица над очакваното ;
- Доживяване – риск от загуба в резултат доживяване на застрахованите лица с рентни застраховки над очакваното;
- Риск, свързан с възвръщаемост от направените инвестиции - риск от загуба когато възвръщаемостта на инвестициите се различава от очакваното.
- Риск, свързан с разходите – риск от загуба когато разходите се различават от очакваното;
- Риск от загуба при грешки свързани със застрахованите лица - когато лицата прекратят застрахователните си договори.

Групата се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователни рискове, като това намира отражение в общите условия. Посредством разнообразни методи за оценка и контрол Ръководител на отдел Вътрешен контрол извършва регулярно оценка на риска и наблюдава акумулацията на застрахователни суми по група клиенти и региони. Управлението на риска се осъществява от Дирекция Вътрешен контрол в сътрудничество с актюерите и ръководството на Групата.

Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Групата от застрахователна дейност са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Следващата таблица показва чувствителността на Групата в собствения капитал, текущата печалба преди данъци, границата на платежоспособност и коефициент на покритие на границата на платежоспособност (изискуем капитал) със собствен капитал.

Симулации към 31.12.2010 г.	Печалба преди данъци ‘000 лв.	Собствен капитал ‘000 лв.	Граница на платежоспособн ост ‘000 лв.	Коефициент на покритие %	Δ на коефициента на покритие %
Текуща капиталова позиция	6 572	41 706	25 254	165%	-
Възвръщаемост на инвестициите (+2%)	8 345	43 479	25 254	172%	31%
Възвръщаемост на инвестициите (- 1,5%)	5 242	40 376	25 254	160%	29%
Увеличение на квотата на разходите (+10%)	3 324	38 458	25 254	152%	29%
Увеличение на щетимостта (+10%)	3 232	38 366	25 254	152%	33%

При симулирано увеличение на дохода от инвестиции с 2% и запазване размера на квотата на щетимост и квотата на разходите се наблюдава нарастване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие, а границата на платежоспособността остава непроменена, защото няма промяна в премийния приход.

При симулирано намаление на дохода от инвестиции с 1,5% и отново запазване размера на квотата на щетимост и квотата на разходите се наблюдава намаляване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена, защото няма промяна в премийния приход или щетите.

При симулирано увеличение на щетимостта с 10% се наблюдава намаляване на печалбата, собствения капитал, и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена, защото няма промяна в премийния приход, на чиято база се изчислява границата на платежоспособност.

При симулирано увеличение на нетната квота на разходите с 10% се получава намаляване на печалбата, собствения капитал и коефициента на покритие. Границата на платежоспособността остава пак непроменена.

Посочения анализ на чувствителността показва добро ниво на капитализация на Групата.

48.1.1. Презастрахователна стратегия

Групата презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен договор Групата анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг. Групата

анализира периодично текущото финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажименти.

Групата сключва презастрахователни ангажименти с различни презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие.

48.1.2. Процес на уреждане на щети

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответния процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Видове застраховки	2010		2009	
	бруто квота на щетимост %	нето квота на щетимост %	бруто квота на щетимост %	нето квота на щетимост %
Застраховка "Злополука"	53.3%	53.3%	15.4%	16.6%
в т.ч. по задължителна застраховка "злополука" на пътниците в средствата за обществен транспорт	0%	0%	0.5%	0.5%
Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	55.4%	55.5%	50.7%	50.4%
Застраховка на летателни апарати	38.6%	47.2%	14.5%	69.0%
Застраховка на плавателни съдове	30.0%	49.8%	24.8%	11.1%
Застраховка на товари по време на превоз	11.9%	12.7%	3.8%	4.5%
Застраховка "Пожар" и "Природни бедствия"	13.0%	0.3%	17.9%	18.7%
Застраховка на "Щети на имущество"	135.8%	149.8%	9.3%	10.9%
Застраховка го, свързана с притежаването и използването на МПС, в т.ч.	18.7%	12.6%	76.2%	75.8%
Застраховка ГО за автомобилистите	17.5%	11.6%	76.6%	76.1%
Застраховка "Зелена карта"	39.3%	46.4%	135.0%	183.8%
Гранична застраховка "Гражданска отговорност"	57.7%	53.2%	4.9%	4.9%
Застраховка "ГО на превозвача"	93.7%	96.2%	77.6%	88.2%
застраховка го, свързана с притежаването и използването на летателни апарати	0.6%	8.5%	0.0%	(0.3%)
Застраховка ГО, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове	172.7%	192.4%	80.1%	80.1%
Застраховка "Обща гражданска /отговорност"	175.0%	197.7%	(9.3%)	(11.0%)
Застраховка на кредити	601.5%	601.5%	42.2%	42.2%
Застраховка на гаранции	0.0%	0.0%	2.4%	2.4%
Застраховка на разни финансови загуби	(1.9%)	(1.9%)	57.0%	57.0%
Помощ при пътуване	45.7%	45.7%	34.7%	34.7%
Живот и рента	99%	99%	74%	74%
Допълнителна застраховка	70%	52%	13%	13%
Злополука	4%	4%	2%	2%

Следващата таблица показва средния размер на платените щети по видове застраховки:

Видове застраховки	средна щета 2010 лева	средна щета 2009 лева
"Злополука"	967	512
В т.ч. по задължителна застраховка "Злополука" на пътниците в средствата за обществен транспорт	-	794
Застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства	735	804
Застраховка на летателни апарати	14 077	97 693
Застраховка на плавателни съдове	12 199	20 002
Застраховка на товари по време на превоз	414	1 724
"Пожар" и "Природни бедствия"	1 476	1 179
"Щети на имущество"	9 433	3 008
ГО, свързана с притежаването и използването на мПС	2 291	2 154
ГО, свързана с притежаването и използването на летателни апарати	-	-
ГО, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове	14 200	20 292
"Обща гражданска отговорност"	14 572	1 287
Застраховка на кредити	78 899	21 405
Застраховка на гаранции	-	7 270
Застраховка на разни финансови загуби	13 152	5 801
Помощ при пътуване	836	858
Живот и рента	16	24
Допълнителна застраховка	1	1
	936	966

Представената по-долу таблица служи да оцени развитието на резерва за висящи плащания през предходни периоди и да се сравни с оповестения резерв в текущия консолидиран финансов отчет. Посочено е и равнение на резервите за предстоящи плащания, включени в отчета за финансовото състояние и оценка на общите рискове.

	Година на възникване на събитието						Общо
	2010 '000 лв	2009 '000 лв	2008 '000 лв	2007 '000 лв	2006 '000 лв	2005 '000 лв	
в края на периода	47 163	42 582	34 215	19 627	11 694	7 497	162 778
1 година по-късно	-	16 907	20 188	13 057	7 046	4 384	61 582
2 година по-късно	-	-	2 503	2 239	1 056	860	6 658
3 година по-късно	-	-	-	2 037	1 093	1 082	4 212
4 година по-късно	-	-	-	-	325	506	831
5 година по-късно	-	-	-	-	-	632	632
Кумулативни плащания към настоящия момент	47 163	59 489	56 906	36 958	21 214	14 962	236 693
Обща оценка на Обезщетенията	86 748	71 392	64 636	39 512	22 149	14 961	299 400
Към 31 декември							
Плащания:							
Оценка	39 585	11 903	7 730	2 554	935	0	62 707
Реално	26 596	14 581	6 360	6 362	1 459	612	55 971

Представената таблица посочва, че резервите за висящи плащания са адекватни към края на 2010 г.

48.1.3. Граница на платежоспособност

Към края на 2010 г. определената граница на платежоспособност е в съответствие с нормативните изисквания:

	2010
	‘000 ЛВ
Собствени средства, намалени с нематериални активи	43 291
Записан акционерен капитал	24 419
Резерви и фондове	38 344
Преоценъчни резерви	(18 991)
Намаления	
Участия в дъщерни дружества	(50)
Нематериални активи	(219)
Граница на платежоспособност	25 289
Превишение / дефицит	9 509
	2009
	‘000 ЛВ
Собствени средства, намалени с нематериални активи	31 789
Записан акционерен капитал	15 019
Резерви и фондове	35 307
Преоценъчни резерви	(18 142)
Намаления	
Участия в дъщерни дружества	(50)
Нематериални активи	(345)
Граница на платежоспособност	23 763
Превишение / дефицит	8 029

48.2. Валутен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани в щатски долари, излагат Групата на валутен риск. Групата има дългосрочни търговски задължения и краткосрочни задължения по финансов лизинг в щатски долари, по-значителната част от които са свързани със закупуването на самолети. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност. Групата има краткосрочни и дългосрочни заеми в щатски долари. Тези вземания са класифицирани като кредити и вземания.

Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани в евро, не излагат Групата на валутен риск, тъй като курсът на българският лев е фиксиран към еврото по силата на Закон за валутен борд.

За да намали валутния риск, Групата следи паричните потоци, които не са в български лева. Групата има отделни процедури за управление на риска за краткосрочните (до 6 месеца) и дългосрочните (над 6 месеца) парични потоци в чуждестранна валута.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутен борд. Дългата позиция на Банката-майка в евро не носи риск за Групата.

Валутни позиции в други валути включват основно активи и пасиви на дъщерното дружество, деноминирани в македонски денари, което е функционалната валута на дъщерното дружество. Поради това, тези позиции не носят валутен риск за Групата.

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2010 г. е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	2 052	57 716	31 484	2 398	93 650
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	27 813	-	13 208	-	41 021
Финансови активи държани за търгуване	28 022	12 693	6 356	2 056	49 127
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	749 452	401 887	42 835	25 606	1 219 780
Финансови активи за продажба	32 493	96 326	47	4 121	132 987
Финансови активи до падеж	59 996	78 973	-	52 933	191 902
ОБЩО АКТИВИ	899 828	647 595	93 930	87 114	1 728 467
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6 292	5 221	44	1	11 558
Кредити от банки	40 062	-	-	297	40 359
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	3 010	19 739	-	-	22 749
Задължения към други депозанти	1 055 122	758 719	120 758	69 643	2 004 242
Други привлечени средства	1 017	-	-	2 198	3 215
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1 105 503	783 679	120 802	72 139	2 082 123
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(205 675)	(136 084)	(26 872)	14 975	(353 656)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2009 е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	27	29,169	32,108	2,991	64,295
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	11,528	-	-	-	11,528
Ценни книжа за търгуване	6,123	7,310	12,358	1,181	26,972
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	778,990	328,206	40,777	8,946	1,156,919
Финансови активи за продажба	40,399	14,938	43	221	55,601
Финансови активи до падеж	36,816	54,904	-	12,744	104,464
ОБЩО АКТИВИ	873,883	434,527	85,286	26,083	1,419,779
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	4,125	118	19	30	4,292
Задължения към други депозанти	40,068	-	-	284	40,352
Други привлечени средства	3,001	824	-	-	3,825
Краткосрочни заемни средства	729,483	687,592	104,863	22,661	1,544,599
Други привлечени средства	2,005	-	-	-	2,005
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	778,682	688,534	104,882	22,975	1,595,073
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	95,201	(254,007)	(19,596)	3,108	(175,294)

48.3. Лихвен риск

Политика на Групата извън банковата дейност

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при краткосрочното финансиране. Към 31 декември 2010 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по краткосрочните банковите заеми, които са с променлив лихвен процент.

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбаланса на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2010 е отрицателен и е в размер на 403,833 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 23,57%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	77,808	-	12,908	-	2,934	93,650
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	22,008	19,013	-	-	-	41,021
Финансови активи държани за търгуване	-	-	4,157	7,002	5,798	16,957
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	67,626	168,250	280,798	469,649	233,457	1,219,780
Финансови активи на разположение за продажба	1,162	-	12,053	22,969	78,746	114,930
Финансови активи държани до падеж	52,770	-	4,684	132,385	2,063	191,902
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	221,374	187,263	314,600	632,005	322,998	1,678,240
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	7,558	-	4,000	-	-	11,558
Кредити от банки	-	-	-	5,293	35,066	40,359
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	20,884	1,865	-	-	-	22,749
Задължения към други депозанти	803,530	231,616	426,873	542,219	4	2,004,242
Други привлечени средства	1996	63	360	634	162	3,215
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	833,968	233,544	431,233	548,146	35,232	2,082,123
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(612,594)	(46,281)	(116,633)	83,859	287,766	(403,883)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2010, върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% (2009: 2%) покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година е спадане на нетния лихвен доход с 1,920 хил. лв. (2009: 576 хил. лв.)

48.4. Друг ценови риск

Заплаха за Групата представлява намалението на пазарните цени на притежаваните от нея капиталови инструменти, държани за търгуване, което ще доведе до спадане на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в дериватни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси.

48.5. Кредитен риск

Политика на Групата по отношение на банковата дейност

Кредитният риск представлява вероятността от загуба поради невъзможност на контрагента да посрещне задълженията си в срок. Групата структурира кредитния риск като определя лимити за кредитния риск като максимална експозиция към един длъжник, към група свързани лица, по географски райони и съответни бизнес сектори. За намаляване на кредитния риск, съгласно приетите Вътрешни кредитни правила, се изискват съответни обезпечения и гаранции.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 497 530 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността на Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки с отчетна стойност 93 785 хил. лв. представляват преди всичко депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. По принцип тези финансови активи носят известен кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение е двадесет процента и в абсолютна сума в размер на 25 340 хил. лв. Към 31 декември 2010 г. размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на предоставени ресурси и аванси на банки е в размер на 135 хил. лв.

Вземанията по споразумение за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 41 021 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради обезпечаването им с гарантирани от Република България държавни ценни книжа.

Финансовите активи държани за търгуване в размер на 49 127 хил. лв. носят основно пазарен риск за Групата, който е разгледан в оповестяванията свързани с пазарния риск.

Капиталовите ценни книжа държани за продажба с отчетна стойност 18 299 хил. лв. представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 18 299 хил. лв. в абсолютна сума. Към 31 декември 2010 г. размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на капиталови ценни книжа държани за продажба е в размер на 241 хил. лв.

Държавните дългове ценни книжа в размер на 40,645 хил.лв. излагат банката на кредитен риск на съответната държава емитент.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 74,284 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 74,284 хил. лв. в абсолютна сума.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република България в размер на 117,865 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Българската държава. Дълговите ценни книжа до падеж и емитирани от Народната банка на Република Македония в размер на 48,249 хил.лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Народната банка на Република Македония. Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република Македония в размер на 4,684 хил. лв. не носят кредитен риск за Групата поради гарантирането им от Македонската държава.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от чуждестранно търговско дружество в размер на 21,104 хил.лв. носят кредитен риск на Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 21,104 хил.лв.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 1,246,949 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на

Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложен в банковото законодателство на Република България и Република Македония. Съобразно тези критерии и извършения анализ максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 967,894 хил. лв. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, видовете обезпечения приемливи за Групата, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност. Групата е приела и следи за спазването на лимити за кредитна експозиция по региони и отрасли. Горните лимити целят ограничаване концентрацията на кредитния портфейл в един или друг регион и отрасъл, което би довело до завишен кредитен риск. Групата е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити и аванси на клиенти на база на изискванията на банковото законодателство съответно в Република България и Република Македония, които не се различават съществено. Към 31 декември 2010 размера на формираните от Групата провизии за покриване на загуби от обезценка на кредити и аванси е в размер на 27,169 хил. лв.

Класификационни групи към 31 декември 2010 г.:

Дъг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
	Размер '000 лв	ДЯЛ В %	Провизии '000 лв		Размер '000 лв	Размер '000 лв	ДЯЛ В %
Група							
Редовни	1 122 180	89.99	2 036	72 978	65 290	100	137
Под наблюдение	65 293	5.24	1 504	527	-	-	-
Нередовни	20 254	1.62	2 763	109	-	-	-
Необслужвани	39 222	3.15	20 866	107	-	-	-
Общо	1 246 949	100	27 169	73 721	65 290	100	137

Класификационни групи към 31 декември 2009 г.:

Дъг	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент	По предоставени гаранции		
	Размер '000 лв	ДЯЛ В %	Провизии '000 лв		Размер '000 лв	Размер '000 лв	ДЯЛ В %
Група							
Редовни	1 079 542	91.56	2 269	89 381	103 345	100	8
Под наблюдение	49 047	4.16	1 511	814	-	-	-
Нередовни	25 914	2.20	3 661	387	-	-	-
Необслужвани	24 486	2.08	14 629	131	-	-	-
Общо	1 178 989	100	22 070	90 713	103 345	100	8

Предоставените от Групата кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31.12.2010		31.12.2009			
	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване		
	хил. лв.	%	хил. лв.	%		
Непросрочени и необезценени	848,995	68.08	41,021	804,670	68.25	11,528
Просрочени, но необезценени	329,832	26.45	-	334,129	28.34	-
Обезценени на индивидуална основа	68,122	5.47	-	40,190	3.41	-
Общо	1,246,949	100	41,021	1,178,989	100	11,528
Заделени провизии	27,169		-	22,070		-
Нетни кредити	<u>1,219,780</u>		<u>41,021</u>	<u>1,156,919</u>		<u>11,528</u>

Към 31 декември 2010 г. и 2009 г. преобладаващата част от кредитите представени като просрочени, но необезценени, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Групата счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени, са представени в следната таблица:

	Към 31.12.2010	Към 31.12.2009
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	22,854	21,789
Потребителски кредити	131,869	157,769
Ипотечни кредити	61,446	74,602
Корпоративни клиенти	632,826	550,510
Общо	848,995	804,670

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени е представена в таблицата по-долу. Тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	Към 31.12.2010	Към 31.12.2009
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	9,329	9,770
Потребителски кредити	29,353	32,032
Ипотечни кредити	24,493	22,631
Корпоративни клиенти	266,657	269,696
Общо	329,832	334,129

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2010 и 2009 е 68,122 хил. лв. и 40,190 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овърафти	2,826	1,230	3,730	
Потребителски кредити	10,889	4,423	10,168	4,323
Ипотечни кредити	91	194	704	1,094
Корпоративни клиенти	1,678	872	9,521	7,680
Общо	15,484	6,719	24,123	13,097

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
	Група II	Група III	Група IV	
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Кредитни карти и овърафти	2 393	1 200	2 644	-
Потребителски кредити	11 022	5 370	8 674	1 514
Ипотечни кредити	49	154	882	1 662
Корпоративни клиенти	1 714	1 437	3 166	1 208
Общо	15 178	8 161	15 366	4 384

В следната таблица е представен портфейлът на Групата по вид обезпечение:

	2010	2009
Обезпечени с парични средства и ДЦК	94,953	108,545
Обезпечени с ипотека	516,115	484,835
Други обезпечения	510,635	512,638
Необезпечени	125,246	72,971
Разходи за формиране на провизии за загуба от обезценка	(27,169)	(22,070)
Общо	1,219,780	1,156,919

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2010 г.:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дъг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	редовни	81,553	263,387	585	328	-	1,977	35,426
	под наблюдение	5,255	26,171	806	496	-	1,382	428
	необслужвани	2,166	12,108	988	557	-	2,532	79
	Загуба	7,533	17,754	3,071	811	8,898	12,974	99
Общо		96,507	319,420	5,450	2,192	8,898	18,865	36,032
Корпоративно	редовни	1,696	842,530	5,428	2,507	-	-	37,370
	под наблюдение	167	39,122	1,168	580	-	122	99
	необслужвани	97	8,146	738	392	-	231	30
	Загуба	301	21,468	5,205	1,049	5,997	7,951	8
Общо		2,261	911,266	12,539	4,528	5,997	8,304	37,507
Бюджет	редовни	8	16,263	-	-	-	-	51
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	Загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		8	16,263	-	-	-	-	51
Общо портфейл		98,776	1,246,949	17,989	6,720	14,895	27,169	73,590

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2009 г.:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неувоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	Редовни	90,711	294,746	725	281	-	2,264	42,217
	под наблюдение	6,608	28,134	794	464	-	1,347	657
	необслужвани	3,016	13,553	945	595	-	3,222	358
	Загуба	6,446	14,968	1,881	762	6,833	11,341	98
Общо		106,781	351,401	4,345	2,102	6,833	18,174	43,330
Корпоративно	Редовни	1,820	774,539	2,425	1,115	-	6	44,672
	под наблюдение	202	20,915	630	280	-	164	157
	необслужвани	92	12,361	1,099	537	-	439	29
	Загуба	129	9,520	1,034	364	3,161	3,287	33
Общо		2,243	817,335	5,188	2,296	3,161	3,896	44,891
Бюджет	Редовни	6	10,253	-	-	-	-	2,492
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
	загуба	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	10,253	-	-	-	-	2,492
	Общо портфейл	109,030	1,178,989	9,533	4,398	9,994	22,070	90,713

Политика на Групата извън банковата дейност

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2010 '000 лв.	2009 '000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Нетекущи активи		
Дългосрочни финансови активи		1 080 591
Дългосрочни вземания		11 354
Краткосрочни финансови активи		681 184
Вземания от свързани лица		88 127
Пари и парични еквиваленти		437 801
Търговски и други вземания		343 317
Балансова стойност		2 642 374

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за

контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти и средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

48.6. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи парични наличности, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2010 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2010 г.	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца		От 2 до 5	Над 5 години
			години	
	‘000 лв.		‘000 лв.	‘000 лв.
Задължения за дивиденди	15 951	38 450	23 638	
Банкови и други заеми	92 115	237 515	20 621	
Задължения към свързани лица	25 630	826	-	
Задължения по финансов лизинг	8 814	23 336	2 790	
Търговски и други задължения	1 629 589	356 666	178 333	
Общо	1 772 099	656 793	225 382	

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2009 г.	Краткосрочни		Дългосрочни	
	До 12 месеца		От 2 до 5	Над 5 години
			години	
	‘000 лв.		‘000 лв.	‘000 лв.
Задължения за дивиденди	8 040	46 233	24 422	
Банкови и други заеми	233 272	91 919	21 157	
Задължения към свързани лица	4 189	-	-	
Задължения по финансов лизинг	10 083	26 287	6 612	
Търговски и други задължения	1 174 776	324 479	130 630	
Общо	1 430 360	488 918	182 821	

Към 31.12.2009 г. във връзка със сключен договор за облигационен заем от дружество от Групата на Химимпорт АД, е имало възможност съгласно Условие 8 (с) от Условието (Terms and Conditions) на издадените на 22 август 2008 г. облигации от холандското дружество Химимпорт Холандия Б.В. (с едноличен собственик на капитала „Химимпорт“ АД) в размер на 65 000 000 евро, 7% лихва и заменими за обикновени акции на „Химимпорт“ АД (наричани „Облигациите“), всеки облигационер да предяви за изкупуване на емитента Химимпорт Холандия Б.В., всички или част от притежаваните от съответния облигационер Облигации, като правото е можело да се упражни на 22 август 2010 г. На 22 август 2010 г. нито един облигационер не е упражнил правото да предяви облигациите за изкупуване. Следващата дата за упражняване на правото за предявяване за изкупуване е на 22 август 2012 г.

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от

балансовите стойности на задълженията към отчетната дата. Годишните лихвени плащания са в размер на 29 951 хил.лв.(2009 г.: 17 221 хил. лв.)

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски и други вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до 1 година.

49. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на капитал към нетния дълг.

Групата определя капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представени в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитал към нетен дълг в граници, които да осигуряват релевантно и консервативно съотношение на финансиране.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2010	2009
	'000 лв.	'000 лв.
Собствен капитал	1 324 283	1 168 752
Капитал	1 324 283	1 168 752
Дълг	3 140 180	2 274 382
- Пари и парични еквиваленти	(681 959)	(437 801)
Нетен дълг	2 458 221	1 836 581
Съотношение на капитал към нетен дълг	1.86	1.57

Увеличението на съотношението през 2010 г. се дължи главно на увеличаването на нетния дълг на Групата във връзка с банковата и други дейности.

Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения, включително поддържането на определени капиталови съотношения.

50. Събития след края на отчетния период

➤ На 9 декември 2010 г. Общото събрание на акционерите на дъщерните дружества, „Статер банка” АД Куманово и „Централна кооперативна банка” АД Скопие приема спогодбата за вливане на „Статер банка” АД Куманово към „Централна кооперативна банка” АД Скопие. Съгласно спогодбата е взето решение за издаване на нова емисия обикновени акции на „Централна кооперативна банка” АД Скопие. Обемът на тази емисия е 233.944 броя акции с номинал 41,2069 евро или 593.795.205 македонски денара. Емисията е предназначена само за акционерите на „Статер банка” АД Куманово, като коефициентът на размяна на съществуващите акции на акционерите на „Статер банка” АД Куманово с акциите от новата емисия е в съотношение 1:0,6776. В резултат на размяната Групата на Химимпорт АД придобива 219.425 броя обикновени акции от новата емисия на „Централна кооперативна банка” АД Скопие за притежаваните към 31 декември 2010 година 323.839 броя обикновени акции от капитала на „Статер банка” АД Куманово.

На 3 януари 2011 г. се осъществява вливането на „Статер банка” АД Куманово в „Централна кооперативна банка” АД Скопие, като след тази дата цялото имущество на „Статер банка” АД Куманово, като преобразуващо се дружество премина към „Централна кооперативна банка” АД Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 година с Решение на Централния регистър на Република Македония „Статер банка” АД Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на „Централна кооперативна банка” АД Скопие е разпределен в 553.087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

➤ Съгласно параграф 4а от преходните и заключителни разпоредби на Кодекса за социално осигуряване в сила от 1 януари 2011 г. средствата по индивидуалните партии, налични към 1 януари 2011 г., на жените, родени от 1 януари 1955 г. до 31 декември 1959 г. включително, и мъжете, родени от 1 януари 1952 г. до 31 декември 1959 г. включително, които до 31 декември 2010 г. са осигурени в професионален пенсионен фонд, се прехвърлят във фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване до 31 март 2011

На 01 Март 2011 г. Групата е прехвърлила във фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване 9 983 хил. лв., представляващи средствата по индивидуалните партии, налични към 1 януари 2011 г., на горепосочената група лица.

Във връзка с разпоредбата е направено искане за установяване на нейната противоконституционност пред Конституционния съд на Република България. Към датата на одобрението на този финансов отчет за публикуване искането е допуснато за разглеждане по същество.

➤ В края на отчетният период, Групата започна процедура по преобразуване по реда на Глава шестнадесета от Търговския закон. На основание чл.77,ал.1 от ДОПК, е

подадено уведомление до Териториалната Дирекция на НАП по седалище и адрес на управление на Дружеството, с вх.№ 24422 / 16.11.2010 г.

С процедурата ще се извърши преобразуване чрез вливане на **„ХИМСНАБ” АД, гр.София**; „ЕКОЕЛ” ЕООД, гр.София; „СОФГЕОПРОУЧВАНЕ” ЕООД, гр.София; „КАЗАНЛЪШКА МЕЛНИЦА” ЕООД, гр.Казанлък; „БУРГАСКА МЕЛНИЦА” ЕООД, гр.Добрич; „ДАВИД 202” АД, гр.София и „МИТ 2003” ЕООД, гр.Варна, в търговско дружество – **„ЕМПИ” АД**, с.Тополово, област Пловдив, което става техен универсален правопреемник.

В резултат на вливането, преобразуваните се дружества, на основание чл.262,ал.1 от Търговския закон, ще бъдат прекратени без ликвидация поради вливането им в приемащото дружество – „ЕМПИ” АД, техен общ универсален правопреемник, като всички активи, пасиви, имуществени и неимуществени права и задължения ще преминат към „ЕМПИ” АД.

Поради факта, че към датата на съставяне на Годишния финансов отчет, бизнескомбинацията все още не е финализирана, Управителния съвет на „ХИМСНАБ” АД смята представянето на счетоводната и финансова информация в Годишния финансов отчет за точна и достоверна.

➤ Във връзка с учредяването на Варнафери ООД от страна на Параходство Български морски флот АД и Групата и поради специфичния режим при евентуална концентрация на капитала е подадено уведомление за концентрация до Комисията за защита на конкуренцията за разрешаване на планираната концентрация, след провеждане на учредителното събрание, като решението на Комисията за защита на конкуренцията, разрешаващо концентрацията е единствено условие за вписване на Варнафери ООД, в Търговския регистър на Агенцията по вписванията.

Комисията за защита на конкуренцията, с решение № 275 от 08 март 2011 г., на основание чл.60 ал. 1 т. 1 във връзка с чл. 82 ал. 3 т. 2 и чл. 22 ал. 2, чл. 26 ал. 1 от Закона за защита на конкуренцията разрешава концентрацията на капитала, която ще се получи след придобиване на съвместен контрол върху новосформираното дружество Варнафери ООД от страна на Параходство Български морски флот АД и Групата.

➤ На 28 януари 2011 г. е платена фиксираната и променлива част от концесионното възнаграждение на Порт Балчик АД в размер на 164 хил. лв. за второто полугодие на 2010 г;

➤ На 02 март 2011 г. са сключени договори за издаване на банкова гаранция № 80800ББГ-А-0265 и № 80800ББГ-А-0266 съответно за сумите от 2 180 лв. и 220 хил. евро със срок на гаранциите до 31 юли 2012 г. Договорите за банкова гаранция са сключени за обезпечаване на изпълнението на инвестиционната програма за петата година от концесията и за обезпечаване на изпълнението на задълженията на Групата по Договор за концесия на Порт Балчик.

➤ В съответствие със задължението по Концесионен договор на Пристанище Леспорт АД в срок до 30.01.2011 г. е издадена Банкова гаранция на стойност 49 хил. лв. полза на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията

за изпълнението на инвестиционната програма за петата инвестиционна година от срока на концесията. Гаранцията е обезпечена с дълготрайни активи, собственост на Дружеството, и е със срок до 30 май 2012 г.

На 28 януари 2011 г. е платено задължението на Групата към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията във връзка с променливата част от годишното концесионно възнаграждение за 2010 г. в размер на 628 хил. лв.

На базата на чл. III.2.7, параграф 2 от Решение за отпускане на финансова помощ от Комисията на европейските общности за проекти от общ интерес „Проучвания във връзка с проект за разширяване на пристанищен терминал Леспорт, през ноември 2010 г. „Пристанище Леспорт” АД е отправило молба до Комисията на Европейските общности за удължаване на срока на действие до 31.12.2011 г. Искането е одобрено от МТИТС с писмо с изх. № 40-01-38/23.11.2010 г. и от Изпълнителна Агенция ТЕН – Т и през март 2011 г. Искането е внесено в Комисията на Европейските Общности за утвърждаване.

➤ На 23 февруари 2011 година Ви Ти Си АД проведе извънредно общо събрание на акционерите, на което беше взето решение за разпределяне на дивиденди в общ размер на 2 400 хил. лв. Дивидентите са разпределени между акционерите пропорционално на броя на притежаваните от тях акции, както следва:

Акционер	Дивидент ‘000 лв.
Параходство Българско речно плаване АД	1 224
Конструктус ЕООД	576
Али Гюрун	300
Джем Севен	300
Общо	2 400

Задълженията към акционерите следва да бъдат уредени в тримесечен срок от вземане на решението за разпределянето им.

Между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали други събития.

51. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2010 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 29 април 2011 г.